Świat

podróże

kultura

ISSN 1644-4183
WRZESIEŃ/PAŹDZIERNIK 2012
SEPTEMBER/OCTOBER 2012

Motocyklem przez Indie

THROUGH INDIA ON A MOTORCYCLE

Świętokrzyskie dla smakoszy

ŚWIĘTOKRZYSKIE FOR GOURMETS

Tunezja

KOLORY TUNEZJI / COLORS OF TUNISIA

www.magazynswiat.pl

SAMSUNG

MOCNO NIEZAWODNY

REKOMENDOWANY PRZEZ RATOWNIKÓW **WOPR**

SAMSUNG SOLID C3350

ODPORNY NA ŚNIEG I WODĘ

WBUDOWANA LATARKA

ODPORNY NA WSTRZĄSY

MP3

Odporny, wytrzymały, niezawodny w każdej sytuacji.

Pełną specyfikację telefonu znajdziesz na stronie:
www.solid.samsung.pl

Telefon dostępny w sieci plus

Świętuj z nami 20-lecie TT Warsaw

20 LAT

XX Międzynarodowe Targi Turystyczne

TT WARSAW

27-29 września 2012
Centrum MT Polska, ul. Marsa 56c, Warszawa

- Tysiące ofert wyjazdów zagranicznych
- Prezentacje najpiękniejszych regionów Polski
- Symulator jazdy na nartach i snowboardzie
- Spotkania z podróżnikami
- Wyborna kuchnia Roberta Sowy
- Atrakcyjne rabaty i konkursy z nagrodami

KRAJ PARTNERSKI: Polska

www.ttwarsaw.pl

KRAJ PARTNERSKI: Polska
OFICJALNY PRZEWOŹNIK: LOT
PATRONAT INFORMACYJNY: pap
PATRONAT PRASY BRANŻOWEJ:
PATRONAT PRASOWY: gazeta
PATRONAT RADIOWY: eska

PARTNER BRANŻOWY: HOTELARZ, Rynek Turystyczny

WSPÓŁPRACA MEDIALNA: ALLINCLUSIVE, DOOKOŁA, eden, IACHTING, NATIONAL GEOGRAPHIC, TRAVELER, zoover

Za oknami już jesień, dni są coraz krótsze, ale wciąż ciepłe. Idealny czas na weekendowe wypady w urocze zakątki. Można wybrać się w miejsca, nieodkryte jeszcze przez masową turystykę. Choćby do Hażlachu na Śląsku Cieszyńskim.

Warto również wpaść do Sandomierza. I nie poprzestać na zwiedzaniu urokliwej starówki, ale koniecznie wybrać się na spacer do niesamowitego lessowego Wąwozu Królowej Jadwigi. Szkoda byłoby też pominąć pobliskie Góry Pieprzowe. Z ich zboczy, porośniętych krzewami dzikich róż, rozciąga się zapierający dech w piersiach widok. No, ale to już trzeba samemu zobaczyć.

PS. Dobra wiadomość dla naszych Czytelników. Od września magazyn „Świat, podróże kultura" będzie bezpłatnie dystrybuowany w autobusach i na dworcach PKS Polonus. Przewoźnik działa na polskim rynku od 1947 roku, dysponuje flotą 160 nowoczesnych autokarów. Przewozi rocznie 5,2 mln pasażerów na trasach całego kraju i zachodniej Ukrainy.

Autumn is in the air. Days are shorter but still warm. It is an ideal time for weekend excursions to charming places. You can travel to places still undiscovered by mass tourism, such as Hażlach in Cieszyn Silesia.

A visit to Sandomierz is worth trying. If you decide to do so, do not stop at seeing the charming Old City. Do go for a walk in an incredible loess Gorge of Queen Jadwiga. Skipping the nearby Pieprzowe Mountains would be a pity. A view from their covered by bushes slopes is simply breathtaking. But you should see it by yourself.

Post scriptum. Good news for our Readers. Starting from September "The World, travels, culture" magazine shall be distributed free of charge in coaches and bus stations of PKS Polonus. The carrier has been operating on the Polish market since 1947 and has a fleet of 160 modern coaches. Annually it carries 5.2 million passengers in the country and Western Ukraine.

Bożena Miller
redaktor wydania
editor of issue

dotyk codzienności

everydays life

Michał Cessanis

Trzej mandaryni z pekińskiego targu

THREE MANDARINS FROM BEIJING MARKETPLACE

Targowisko Panjiayuan w Pekinie słynące z antyków, mebli i tradycyjnych wyrobów kultury chińskiej nie ma sobie równych w całych Chinach. Ten pchli targ, oddalony od Warszawy zaledwie o 9 godzin lotu, jest największy w Azji i należy do największych na świecie.

Jest położony na zachód od mostu Panjiayuan, a dojechać można do niego metrem linii 10. Pierwszych handlarzy spotykam tuż po wyjściu z kolejki podziemnej. Ich kramy rozłożone są wzdłuż ulicy prowadzącej na targ.

5 HEKTARÓW Z PAMIĄTKAMI >> Jeszcze kilka lat temu otwarty był tylko w weekendy. Ale po modernizacji działa też w tygodniu. Jednak największy sprzedawców pojawia się tutaj właśnie w soboty i niedziele, dlatego to najlepsze dni, by zdobyć nietypową pamiątkę z Państwa Środka.

Ponad 4 tys. stałych sklepów i budek na 5 hektarach. Drugie tyle kramików na kocach i sprzedających z ręki. Rynek podzielony jest na kilka sektorów – w zachodnim są kamienne rzeźby ogrodowe, w pawilonie obok zgromadzono tradycyjne chińskie meble, a na południu sprzedawane są książki i papirusy.

Spotykam kupujących z całego świata i sprzedawców z całych Chin – Ujgurzy z jasną skórą, Miao z gór, Mandżurowie, Mongołowie, Koreańczycy, Tybetańczycy, Hani. Mozaika twarzy, plątanina języków. Klimat jak w pekińskim metrze. Przejście całego targu zajmuje kilka godzin. W głównej części rynku do kupienia są monety, maski z chińskiej opery, tybetańskie wachlarze, biżuteria, ceramika, czajniki, etniczne ubrania, posągi Buddy, papierowe latarnie, fikzarki, obrazy, malowane lubiane czaszki, konie z czasów dynastii Ming i czapki Mao. Niezliczona ilość różnych przedmiotów. Każdy ma czemu wypatrzyć tam jakiś zaskakujący drobiazg. Taki, o którym

Panjiayuan market in Beijing, famous for its antiques, furniture and traditional Chinese cultural products, is simply incomparable in the whole of China. This flea market, only 9 hours of flight from Warsaw, is the largest in Asia and one of the largest in the world.

It is located west of Panjiayuan Bridge and can be reached by subway line 10. I meet the first traders shortly after leaving the subway. Their stalls are spread along the street leading to the market.

FIVE HECTARES OF SOUVENIRS >> A few years ago the market was open only on weekends. But after modernisation it works in a week as well. However, most retailers appear here just on Saturdays and Sundays, so these are the best days to get a unique souvenir from the Middle Kingdom.

There are over 4 thousand permanent shops and stalls located on 5 acres. Twice as many stalls located on blankets and people selling "from hand". The market is divided into several sectors – there are stone garden sculptures in the western sector, traditional Chinese furniture gathered in a pavilion next to it, books and papyruses are sold in the southern part. I meet buyers from all over the world and sellers from all over China - Uighurs with pale skin, Miao from the mountains, Manchu, Mongols, Koreans, Tibetans, Hani. Mosaic of faces and mixture of languages. Just like in a subway in Beijing. It takes a few hours to march through the market. In the main part of the market one can buy coins, masks from Chinese opera, Tibetan fans, jewellery, ceramics, teapots, ethnic clothing, Buddha statues, paper lanterns, pugs, paintings, painted human skulls, horses from the times of the Ming Dynasty and Mao caps. Countless number of different items. Everyone has a chance to find some surprising details. A detail which one would never have

Biuro Turystyki „JOANNA"

Biuro Turystyki „JOANNA"
ul. Piłsudskiego 74/45 a, 50-020 Wrocław
www.joannawroc.pl, www.centralawczasow.pl
tel/fax: 071/344 19 30
tel: 071/341 84 62, 071/347 14 59
Infolinia: 0801 000 674
NIP: 898-108-92-15
BANK PEKAO S.A: 92 1240 6726 1111 0000 5638 3452

Latamy na Krym z Warszawy, Wrocławia i Poznania

Odkryj nowe, atrakcyjne destynacje w naszej ofercie:
Azerbejdżan, Indie, Chiny, Kanada, Kambodża, Mongolia, Tajlandia, Wietnam, oraz Sardynia

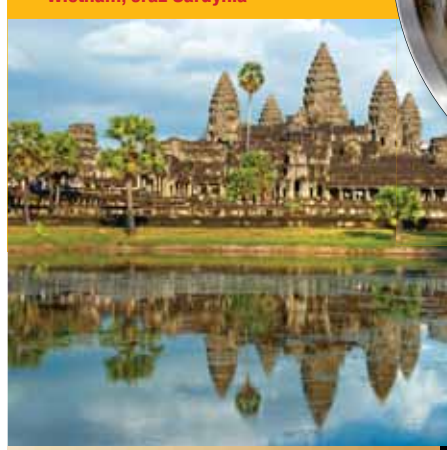

15 Lat doświadczenia LAUREAT PROGRAMU „Latam z Katowic"
• Touroperator nowego kierunku roku 2005 – nagroda ufundowana przez: Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice za wypromowanie nowego kierunku na polskim rynku
• KRYMU SAMOLOTEM

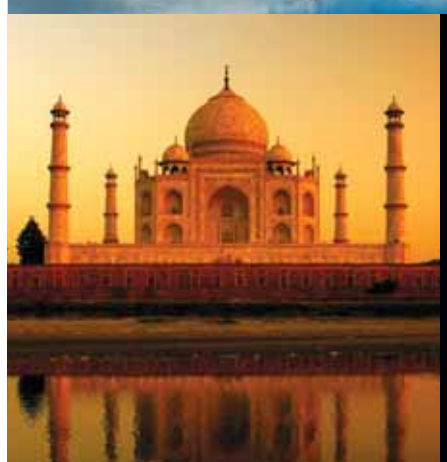

• KRYM – samolotem – chartery,
• NOWOŚĆ! REJS NA KRYM: po Dnieprze i Morzu Czarnym,
• NOWOŚĆ! wycieczki egzotyczne,
• NOWOŚĆ! Sardynia,
• wyjazdy sanatoryjne: Truskawiec, Druskienniki i Palanga,
• ODESSA – wczasy i pobyty lecznicze,
• SOCZI - wczasy w Rosji,
• wyjazdy krajowe: w górach, nad morzem, i jeziorach,
• kolonie i obozy młodzieżowe,
• wczasy i wycieczki.

Paweł Wroński

Perła w koronie Maghrebu

PEARL IN THE CROWN OF MAGHREB

Natura i historia uczyniły ją jednym z najatrakcyjniejszych krajów północno-zachodniej Afryki. A jako cel podróży podejmowanych dla zdrowia Tunezja plasuje się od lat w światowej czołówce. Wachlarz atrakcji turystycznych, w tym cenionych na świecie zabiegów wellness, jest bardzo szeroki, bo wykorzystuje się w nich morskie zasoby i słońce – skarby niemal niewyczerpane.

Nature and history made it one of the most attractive countries of the Northwest Africa. As the travel destination for health-related reasons Tunisia has for years been one of the world's top targets. The choice of touristic attractions, including wellness treatments recognised all over the world, is extremely wide, since it uses sea resources and sun - the treasures which are almost inexhaustible.

ZDROWIE Z MORZA I PIASKU

Do dziś na terenie całego kraju w użyciu jest język francuski, a idee wywodzące się z kraju niedawnego protektora łatwo trafiają na tutejszy grunt. Tak było z talasoterapią – metodą leczenia wodą i naturalnymi produktami morskimi (zwłaszcza błotem i algami), stosowaną z powodzeniem we Francji od ponad stu lat. Woda morska regeneruje, pobudza krążenie krwi i stymuluje przemianę materii. Zawarte w niej minerały działają przeciwzapalnie, łagodzą bóle reumatyczne, zmniejszają sztywność stawów i poprawiają ukrwienie, likwidując żylaki i obrzęki nóg. Są zbawienne dla osób cierpiących na choroby skóry, łagodzą cellulitis i skutki poparzeń (również słonecznych). Nadmorskie powietrze rewelacyjnie działa na choroby dróg oddechowych, natomiast spacery boso po piasku zastępują z jednej strony doskonały peeling, a z drugiej akupresurę, zapobiegając przy tym płaskostopiu. Ponadto szum wody działa na nas uspokajająco, gdy borykamy się ze stresem i zmęczeniem, tak przecież dokuczliwymi chorobami cywilizacyjnymi. W Tunezji panują wręcz idealne warunki do zabiegów talasoterapii.

HEALTH FROM THE SEA AND SAND

Until today French is used all over the country, and the ideas derived from the country's recent protector easily reach the local ground. So it was with thalassotherapy - combination of water treatment and marine natural products (especially mud and algae), which has been used successfully in France for over a century. Sea water regenerates, stimulates blood circulation and the metabolism. Minerals contained in it are anti-inflammatory, relieve rheumatic pains, reduce stiffness of joints, improve blood circulation and remove varicose veins and leg swelling. They are beneficial for people suffering from skin diseases, reduce cellulite and burn effects (including sunburn). Coastal air works sensationally in cases of the respiratory tract diseases. Also, walking barefoot in the sand replace a peel technique. On the other hand it is a splendid acupressure preventing the flat foot. Moreover, the sound of running water has calming effects on us when we face stress and fatigue, which are so troublesome diseases of our civilization. In Tunisia one can find ideal conditions for the thalassotherapy treatments.

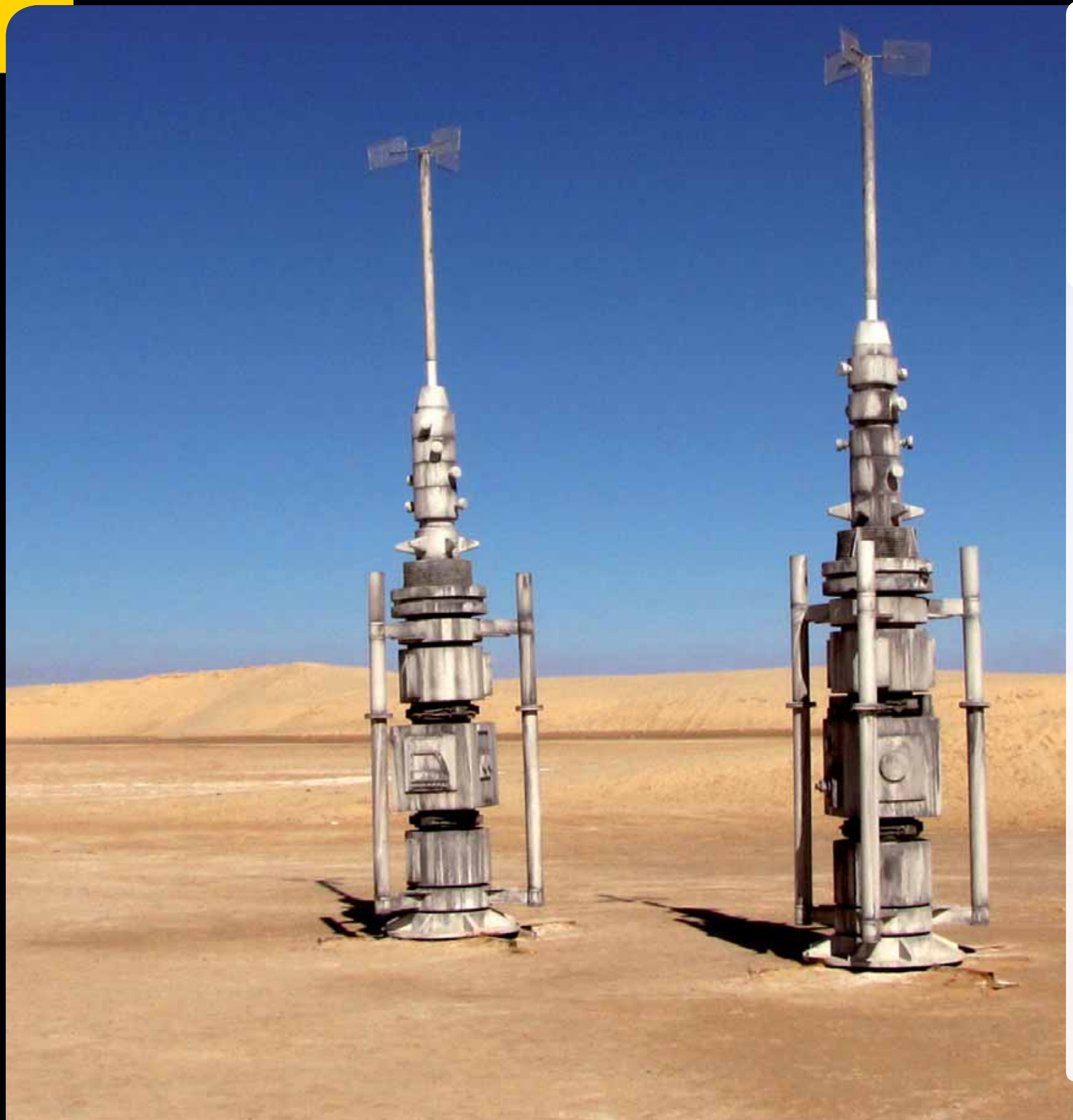

OD KARTAGINY DO GWIEZDNYCH WOJEN

Mimo egzotycznej scenerii i panującego w kraju islamu w Tunezji trudno czuć się obco. Związki historyczne sięgają czasów greckich. Tutaj założono Kartaginę. Miasto-państwo, które przez sześć stuleci konkurowało z Rzymem, stając się częścią imperium dopiero 150 lat przed Chrystusem. Kilkaset lat później zawładnęli tym obszarem Arabowie. Dotarły tu plemiona berberyjskie i Beduini. Zdobywcy wyrugowali wprawdzie wpływy chrześcijańskie, ale rozwinęli wymianę towarów oraz wiedzy między północnymi a południowymi wybrzeżami Morza Śródziemnego. Zainteresowanie krajobrazem i zabytkami miejscowej kultury wzrosło w czasach współczesnych, po emisji kręconych na południu Tunezji, w okolicach Matmaty i Tataouine, „Gwiezdnych Wojen". Świat obiegły wtedy fascynujące pejzaże, ze złocistymi diunami i skałami o zaskakująco ciepłej barwie. A przecież to nie wszystko, co Tunezja ma do zaoferowania, bo w kalejdoskopie jej krajobrazów są jeszcze grzbiety Atlasu, szotty, czyli okresowe słone jeziora, i cudowne plaże na wschodnim wybrzeżu (najsłynniejsze na przylądku Cap Bon koło Hammamet). Wszędzie zaś czekają na turystów zarówno urządzone niczym seraje duże hotele w przystępnej cenie, jak i bardziej intymne, luksusowe, przeznaczone dla najzasobniejszych klientów rezydencje w oazach i pola golfowe.

FROM CARTAGINE TO STAR WARS

Despite the exotic setting and Islam that prevails in the country, it is difficult to feel like a stranger in Tunisia. Historical ties date back to Greek times. It is here where Cartagine was founded. The city-state for six centuries has competed with Rome and became part of the empire as late as 150 years before Christ. Several hundred years later the Arabs took possession of the area. Berber tribes and Bedouins arrived here as well. Although the conquerors supplanted Christian influences, they developed the exchange of goods and knowledge between the northern and southern shores of the Mediterranean. The interest in the local landscape and monuments of culture has increased in recent times, after „Star Wars" filmed in southern Tunisia, near Matmata and Tataouine, became a blockbuster. The world saw fascinating landscapes, golden dunes and rocks of surprisingly warm colours. And yet that's not all what Tunisia has to offer, as in this kaleidoscope of landscapes there are still the ridges of the Atlas, temporary salt lakes - shotts, and beautiful beaches on the east coast (the most famous on the Cap Bon peninsula near Hammamet). Everywhere tourists are awaited in both big hotels designed as seray palaces at affordable prices and more intimate and luxurious residences located in oases intended for the richest customers. Golf courses are also there to be enjoyed.

KALEJDOSKOP ATRAKCJI

Wyprawy na Saharę na grzbietach wielbłądów albo samochodami 4x4 zadowolą zapewne najaktywniejszych gości. Nie sposób się też nudzić, bardziej klasycznie spędzając czas – wśród tutejszych zabytków najchętniej odwiedzane są pamiątki starożytności – ruiny z czasów fenickich i rzymskich w Dougdze, Kartaginie oraz Kerkouane. Imponująco prezentują się świątynie w Sufetuli oraz monumentalne rzymskie koloseum w Al-Dżamm. W interiorze – w Tauzarze i Nafcie – zachwycają ceglane ściany domów o dekoracyjnych fakturach, zaś na wybrzeżu – przypominające fortece domy na Dżerbie. Nowsze czasy reprezentują wzniesione pod tureckim panowaniem meczety, medresy ozdobione bogatymi terakotowymi mozaikami w Kairuanie, Tunisie i Sfaksie. Krzyżujące się wpływy kultur śródziemnomorskiej i arabskiej znajdują wyraz we wspaniałej, wykorzystywanej do ozdabiania budowli ceramice, powstającej w warsztatach na Dżerbie oraz w miastach Moknin i Nabeul. Poza tym, jak przystało na kraj arabski, nikt chyba nie odmówi sobie zakupów na sukach, targowiskach pełnych towarów, takich jak choćby dywany czy tkaniny, których wyrób ma długą tradycję, a wzory zachwycają bogactwem ornamentyki i barw.

KALEIDOSCOPE OF ATTRACTIONS

Expedition to the Sahara on the backs of camels or 4x4 vehicles will probably satisfy the most active guests. It is impossible to be bored while spending time in a more traditional way, since among the local monuments relics of antiquity come to the fore - the ruins from the Phoenician and Roman times in Dougga, Cartagine and Kerkouane. The coliseum in El-Jem, equal to the one in Rome, makes an overwhelming impression. The same applies to the temples in Sufetula. In the mainland one can be delighted by bricked houses with decorative textures from Tozeur and Nefta, and on the coast, by fortress-like houses in Djerba. More recent times are represented by mosques built during the Turkish rule and madrasah decorated with rich terracotta mosaics in Cairo, Tunis and Sfaks. Intertwining influences of Mediterranean and Arab cultures are reflected in magnificent ceramics used for decorating buildings manufactured in workshops on Djerba and in the cities of Mok-nin and Nabeul. Besides, as befits an Arab country, no one should skip the pleasure of shopping at souks, markets full of goods such as carpets or textiles, of which manufacturing has a long tradition and patterns dazzle with rich ornamentation and colours.

Robert Szewczyk

z bloga...

PODRÓŻE BEZ METKI
TRAVELS WITHOUT A LABEL

Żyjemy w społeczeństwie konsumpcyjnym. Wszystko jest produktem, także nasz urlop. I podobnie jak każdy towar powinien być markowy. Mało tego, mniej ważne, gdzie chcemy pojechać; liczy się, gdzie powinniśmy, z kim i za ile urlopować, by być „trendy".

Kupujemy ofertę w biurze podróży (może nie splajtuje…) i to nasz cały wkład w wyjazd. Niewiele wiemy o miejscu, do którego się udajemy, bo i po co? Czas spędzimy głównie za murami turystycznego getta. Jeżeli dysponujemy większą sumą pieniędzy, szukamy czegoś ekstra. Co w tym roku jest modne? Wyprawa z himalaistami, narty w Davos, sylwester z podróżnikiem-celebrytą (o tak, jest taka kategoria „gwiazd"), a może poławianie rekinów lub piracka wyprawa na Karaiby. Fajnie, ale to ciągle produkt, modny, chociaż bezrefleksyjny i nie nasz wybór. Ciągle w mainstreamie, pod publiczkę – żeby zaimponować znajomym z pracy i rodzinie szałowymi fotografiami z egzotycznych rejonów świata. Taki turystyczny blitzkrieg. Szybko i pobieżnie… Atrakcja, goni atrakcję. Rok ciężkiej pracy, by wyjechać na kilka dni i wrócić… jeszcze bardziej zmęczonym. A może poszukać własnej ścieżki, takich niezależnych wakacji. Nie zwracać uwagi na metkę i pojechać tam, gdzie nie jest cool(towo). Podróżowanie może być oldskulowe, tak jak ciuchy, muzyka i inne elementy stylu życia. Może warto wybrać się na wycieczkę do zakątków zapomnianych przez czas. Powędrować pustym górskim szlakiem, zanocować w bacówce, pospacerować pustą plażą, zobaczyć poranne mgły unoszące się nad doliną lub usłyszeć, jak las budzi się do życia. Gdziekolwiek, byleby zatrzymać się na chwilę i rozejrzeć wokoło. A gdy po powrocie ktoś zapyta: „Gdzie byliście?", z czystym sumieniem odpowiecie: „Daleko stąd"…

We live in a consumer society. Everything is a commodity, even our holiday. And just like in case of every other product is should be original. What is more, it does not matter where we wish to go. What counts is where we should go, whom with and for how much in order to be "trendy".

We buy an offer in a travel agency (it may not go bankrupt...) and that is all as far as our contribution is concerned. We know very little about our destination, what for, after all? We shall spend our time within the walls of a tourist ghetto anyway. When we have some more money, we are looking for something exceptional. What is in fashion this year? An expedition with Himalayas climbers, skiing In Davos, a New Year's Eve with a traveller-celebrity (yes, there is such a category of "stars"), or perhaps shark fishing or a journey to Caribbean. Cool, but it is still a product, a fashionable but thoughtless choice, and not done by us, too. Always in the mainstream, for the sake of publicity – to impress colleagues and family by stunning photos from exotic regions of the world. Sort of tourist blitzkrieg. Fast and thoughtless. Attraction after attraction. A year of hard work to go out for a few days and come back... even more tired.

Or perhaps it is a good idea to look for one's own path, independent holidays. Pay no attention to a label and go somewhere where it is not cool. Travelling can be old school, just like togs, music and other elements of a lifestyle. Perhaps t is a good idea to visit places forgotten by time. Walk an empty mountain trail, stay overnight In a mountain hut, take a stroll on an empty beach, see morning dews hovering over a valley or listen to the sounds of a waking forest. Wherever, only to be able to stop and look around. And after your return, when somebody asks you: "where have you been?", you will answer with a clear conscience: "Far from here"...

Fot.: R. Szewczyk

Świat podróże kultura

W ZASIĘGU RĘKI / AT HAND'S REACH
Perła w koronie Maghrebu
Pearl in the crown of Maghreb 6

Z BLOGA / BLOG
Podróże bez metki
Travels without a label 12

WYPRAWA / EXPEDITION
Indie z motocyklowej perspektywy
India from the perspective
of a motorcycle 18

Bezpieczeństwo + komfort = Polonus
Safety + comfort = Polonus 26

STO KILOMETROW PRZYGODY
ONE HUNDRED KILOMETERS
OF ADVENTURE
Wśród jurajskich „gniazd"
Among the Jurassic "nests" 28

Wśród pagórków „Zajęczej jamy"
Among the hills of the "Hare's Hole" 32

WYPOCZYNEK Z POMYSŁEM
HOLIDAYS WITH IMAGINATION
Na gorniczym szlaku
On the miners' route 36

Świat świętokrzyskich podziemi
The underground world
of Świętokrzyskie Mountains 42

WYDARZENIA / EVENTS
Lubelskie – smakuj życie
Lubelskie – a taste life 46

Jesienny Cieszyn / Cieszyn in Autumn 50

MIEJSCE / PLACE
Sandomierz –„Mały Rzym"
Sandomierz – "Little Rome" 54

Wiwat Bełchatów!
Long live Bełchatów! 58

Duch dawnego Mazowsza
Spirit of the old Mazovia 60

SPACEREM PO... / WALKING AROUND...
Drezdeńskie ślady Richarda Wagnera
Dresden traces of Richard Wagner 64

ROZMOWA Z...
INTERVIEW WITH...
Ełk – Na lato i na zimę
Ełk – For summer and for winter 68

Sardynia / Sardegna 70

DOTYK CODZIENNOŚCI
EVERYDAYS LIFE
Trzej mandaryni z pekińskiego targu
Three mandarins from Beijing marketplace 72

PODRÓŻE OD KUCHNI
COULINARY TRAVELS
Świętokrzyskie
– małe co nieco dla smakoszy
Świętokrzyskie
- little something for gourmets 76

NA STOKU / ON THE SLOPE
Szusowanie nie tylko w Alpach
Skiing not only in Alps 80

...na narty do Maso Corto!
To Maso Corto for a ski break! 84

Niezamówionych materiałów redakcja nie zwraca, a w razie opublikowania zastrzega sobie prawo do ich skracania.
Magazyn Świat© nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam i ma prawo odmówić publikacji bez podania przyczyny.
© Copyright by Magazyn Świat Wszystkie materiały są objęte prawem autorskim. Przedruk materiałów w jakiejkolwiek formie i w jakimkolwiek języku bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy jest zabronione. Wydawca zabrania bezumownej sprzedaży numerów bieżących i archiwalnych miesięcznika „Świat Podróże, Kultura".
Działanie wbrew powyższemu zakazowi skutkuje odpowiedzialnością prawną.

ADRES REDAKCJI
02-548 Warszawa,
ul. Grażyny 15 lok. 112–114
tel./faks: +48 22 845 58 41
redakcja:
tel.: +48 22 845 29 24
www.magazynswiat.pl
kontakt@magazynswiat.pl
promocja@magazynswiat.pl

REDAKTOR WYDANIA
Bożena Miller
redakcja@magazynswiat.pl

WSPÓŁPRACA
MICHAŁ CESSANIS
JAGA KOLAWA
MAREK WOŁOSZYŃSKI
MIROSŁAW MIKULSKI
PAWEŁ WROŃSKI
ROBERT SZEWCZYK

PROMOCJA
promocja@magazynswiat.pl
REKLAMA
marketing@magazynswiat.pl
reklama@magazynswiat.pl
TŁUMACZENIE
MAREK SMYK – ADVERBUM
KOREKTA POLSKA
BARBARA DYBICZ

NAKŁAD
10 000 egzemplarzy
© Copyright by Magazyn Świat
Okładka: Tunezja
fot.: ayo.fotolia.pl

Sierpień

Festiwal Wina, Balatonfüred (Węgry)
Przez dwa tygodnie właściciele winnic zapraszają na degustacje najlepszych trunków.
Wine Festival, Balatonfüred (Hungary)
For two weeks owners of vineyards invite to taste the best beverages.
www.wegry.info.pl

Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry
organizowane na cześć Ignacego Krasickiego, co gwarantuje wysoki poziom dowcipu. W planie koncerty autorskie, programy kabaretowe i Turniej o Złotą Szpilkę.
Lidzbark Humour & Satire Evenings
Organised in memory of Ignacy Krasicki, which guarantees a high standard of humour. In store individual concerts, cabaret programs and Gold Pin tournament.
www.ldk.lidzbarkwarminski.pl

Festiwal Słowian i wikingów
pod hasłem „Barbarzyńcy u bram". Bitwa Słowian i wikingów, dawne dania i rzemiosła, nawet targ niewolników – te atrakcje czekają na wyspie Wolin.
Slav and Viking Festival
Under the slogan "Barbarians at the gates". Battle of Slavs and Vikings, food and crafts of old, even a slave market. These attractions await on the Wolin island.
www.jomsborg-vineta.com

Święto Ceramiki, Bolesławiec
Targi ceramiki, warsztaty garncarskie, parada glinoludów oraz próba pobicia rekordu Guinnessa na najdłuższą ręcznie malowaną zastawę.
Festival of Ceramics, Bolesławiec
Earthenware fair, pottery workshops, pottery-people parade and a try at beating the Guinness world record in the longest hand painted tableware.
www.swietoceramiki.boleslawiec.pl

Edinburgh International Festival
To trzy tygodnie obcowania ze sztuką: ponad 1000 przedstawień: od opery przez taniec i kabarety po pokazy sztucznych ogni.
Edinburgh International Festival
It's a three-week art event with more than 1,000 performances, from opera through to dance, cabaret, and fireworks.
www.eif.co.uk

Muzyczna Zohylina
Chcesz zwolnić? Wybierz się do Bukowiny Tatrzańskiej: zamiast telewizora panorama Tatr, zamiast hałasu muzyka, m.in. w wykonaniu Staszka Soyki.
Musical Zohylin
Want to slow down? Go to Bukowina Tatrzańska; instead of a tv there's a panorama of Tatry, instead of noise, music by Staszek Soyka and others.
www.zohylina.glodowka.com.pl

Bitwa Warszawska
Jak co roku pod Ossowem w zrekonstruowanej bitwie wojska polskie powstrzymają armię bolszewicką. Widowisku plenerowemu towarzyszy wiele imprez.
Battle of Warsaw
As every year near Ossów in a reconstructed battle the Polish army holds back the Bolshevik army. Many events accompany the outdoor show.
www.bitwawarszawska.pl

La Tomatina
W tym dniu niewielkie hiszpańskie Buñol zamienia się w wielkie pomidorowe pole walki. Fani sosów pomidorowych i ketchupu mile widziani!
La Tomatina
On this day the small Spanish Buñol changes into a huge tomato battlefield. Fans of tomato sauce and ketchup are welcome!
www.tomatina.es

Międzynarodowy Festiwal Muzyczny „Chopin i jego Europa"
Jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych Europy jak zawsze przyciągnie do Warszawy plejadę wybitnych pianistów.
"Chopin and his Europe" International Music Festival
One of the most important European cultural events as always draws lots of eminent pianists to Warsaw.
www.chopin.nifc.pl

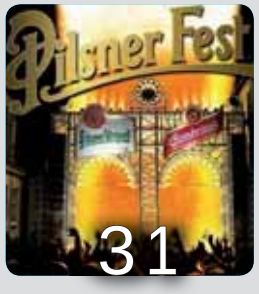

Pilsner Fest – Pilzno
W 1842 r. Josef Groll uwarzył piwo, które bije rekordy popularności: Pilsner Urquell. Na pamiątkę na dziedzińcu pilznerskiego browaru organizowane jest święto piwa.
Pilsner Fest - Pilsen
In 1842 Josef Groll brewed beer which tops popularity records: Pilsner Urquell. Annually, z beer fest is organised at the Pilsner courtyard brewery.
www.prazdroj.cz

Wrzesień

Pokaz Świateł – Blackpoll Illuminations, Blackpool, Wielka Brytania
Kilka milionów turystów przybywa każdego roku, by obejrzeć zapierający dech spektakl świateł w technice 3D.
Lights show - Blackpool Illuminations
Each year several million tourists arrive to observe a breathtaking illuminations show in 3D technique.
www.blackpool-illuminations.net

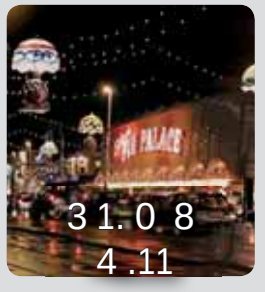

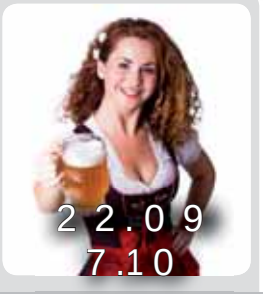

Oktoberfest, Monachium, Niemcy
Najbardziej popularne na świecie święto piwa. Dziewczęta w ludowych strojach serwują złocisty napój. Zabawa w piwnych namiotach trwa do białego rana.
Oktoberfest, Munich, Germany
The most popular beer festival in the world. Girls wearing traditional outfits serve the golden drink. Fun under the beer tents goes on until early morning.
www.oktoberfest.de

Full Moon Party, Koh Phangan, Tajlandia
Ponoć najpiękniejsza pełnia jest właśnie na wyspie Koh Phangan. Wielka impreza z tańcami na plaży w świetle księżyca!
Full Moon Party, Koh Phangan, Thailand
Allegedly the most beautiful full moon is to be observed precisely on Koh Phangan island. Enormous event with dances on the beach in the moonlight!
www.fullmoonparty-thailand.com

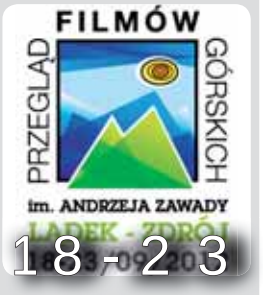

Przegląd Filmów Górskich im. A. Zawady, Lądek-Zdrój
Doskonałe filmy, koncerty, konkursy i warsztaty, jedyna okazja spotkania... Króliczka Wędrowniczka.
A. Zawada's Mountain Films Parade, Lądek-Zdrój
Excellent films, concerts, competitions and workshops, the only occasion to meet... the Bunny Walker.
www.ttwarsaw.pl

III Festiwal Biegowy Forum Ekonomicznego, Krynica Górska
Jedna z największym imprez biegowych w Polsce. Tysiące zawodników startujących w kilkunastu biegach.
The third Running Festival of the Economic Forum, Krynica Górska
One of the biggest running events in Poland. Thousands of competitors participate in several runs.
www.festiwalbiegowy.pl

Melbourne Fringe Festival, Melbourne, Australia
Festiwal sztuk niezależnych. Tu treść i forma nie znają granic. Muzyka, taniec, cyrk, sztuki wizualne, kabaret...
Melbourne Fringe Festival, Melbourne, Australia
The Independent Arts Festival. Here content and form are boundless. Music, dance, circus, visual arts, cabaret...
www.melbournefringe.com.au

9. Festiwal Podróżników, Trzy Żywioły Bolków (zamek)
Stała impreza w kalendarzach podróżników. Jak tanio podróżować: pokazy slajdów i filmów, prezentacje, konkursy.
The 9th Travelers' Festival Three elements, Bolków (the Castle)
A permanent item on travelers' agenda. How to travel cheaply: slide and film shows, presentations, stories, competitions.
www.3zywioly.pl

Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw
Targi to najważniejsze w Polsce miejsce spotkań biznesowych międzynarodowej i polskiej branży turystycznej.
International Touristic Fairs TT Warsaw
The fairs are the most important place in Poland for business meetings of Polish and International touristic sector.
www.ttwarsaw.pl

New York Fashion Week, Nowy Jork
Pokazy mody najznamienitszych światowych projektantów. Źródło topowych kolekcji na nadchodzący sezon.
New York Fashion Week, New York
Fashion shows on the most eminent fashion designers. The source of top collections for the upcoming season.
www.newyorkfashionweek.com

Krakowskie Zaduszki Jazzowe
Festiwal muzyki jazzowej z ponadpółwieczną tradycją. W tym roku koncerty odbędą się w Krakowie, Wieliczce, Trzebinie i Zabierzowie.
Jazz All Souls' Day in Krakow
Jazz festival with fifty years of tradition. This year concerts shall be held in Krakow, Wieliczka, Trzebinia and Zabierzów.
www.zaduszkijazzowe.com

Październik

II Spotkanie Miłośników Ameryki Południowej, Budy Licieńskie
Miłośnicy Ameryki Łacińskiej będą mieli okazję zapoznać się z wieloma tematami dotyczącymi m.in. eksploracji Andów .

2nd Meeting of the South America Lovers
The South America Lovers will have an opportunity to get acquainted with many topics related with, inter alia, exploration of Andes.
www.podlipa.com.pl

Festiwal Cywilizacji i Sztuki Mediów Odkrywców i Podróżników Mediatravel
Medialne podróże w wielu kategoriach. Kto tym razem otrzyma nagrodę za wyprawę.
Civilisation and Media Arts Festival
Media travels in several categories: film, TV program, photography, radio, internet, press and books.
www.mediatravel.pl

32. Rawa Blues, Katowice
Największy i najstarszy w Polsce festiwal muzyki bluesowej, co roku odbywa się w hali widowiskowo-sportowej Spodek w Katowicach.

32. Rawa Blues, , Katowice
The biggest and the oldest in Poland blues festival. It takes place annually in Spodek concert hall in Katowice.
www.rawablues.com

Conrad Festival, Kraków
Święto literatury w stolicy Małopolski. Wykłady, koncerty, filmy i wystawy poświęcone literaturze i jej twórcom.

Conrad Festival, Kraków
Festival of literature in the capital of the Lesser Poland. Lectures, concerts, films and exhibitions devoted to literature and its creators.
www.conradfestival.com

Miedzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego, Poznań
Najstarszy konkurs skrzypcowy na świecie odbywa się co 5 lat w Auli UAM.
H. Wieniawski International Violin Competition, Poznań
The oldest violin competition In the world takes place every 5 year in the Auditorium of the Adam Mickewicz University.
www.wieniawski.pl

Raciborski Festiwal Podróżniczy WIATRAKI
Przegląd slajdów podróżniczych, spotkania z podróżnikami i wystawy fotografii. Okazja do spotkania wielu znanych podróżników.
Racibórz Travelling Festival WIATRAKI
Travelling slide shows, meetings with travellers and photo exhibitions. Opportunity to meet many famous travellers.
www.wiatraki.rosynant.pl

28. Warszawski Festiwal Filmowy
Jeden z najważniejszych tego typu festiwali nie tylko w Polsce, ale także w Europie. Przegląd najciekawszych produkcji filmowych polskich i zagranicznych.
28. Warsaw Film Festival
One of the most important festivals of this kind In Poland and Europe. A review of the most interesting Polish and foreign film productions.
www.wff.pl

35. Norwich Beer Festival Norwich, Wielka Brytania
Impreza dla miłośników piwa. Co roku w zabytkowym St Andrews Hall spotyka się kilkuset niezależnych wytwórców lokalnych piw.
35. Norwich Beer Festival, Norwich, Great Britain
An event for beer lovers. Each year several hundred local breweries.
www.norwichcamra.org.uk

Tour Salon, Poznań
Spotkanie branży turystycznej z całego świata. Świetna okazja do wyboru atrakcyjnej wycieczki i udziału w wielu ciekawych imprezach towarzyszących targom.
Tour Salon, Poznań
Meeting of a tourism industry from all over the world. An excellent opportunity to choose an attractive excursion and participate in many interesting events that accompany the fairs.
www.tour-salon.pl

Festiwal Jesienny w Budapeszcie Budapeszt, Węgry
Uliczne koncerty, spektakle teatralne, wystawy, występy operowe i taneczne w pięknej stolicy Węgier.
Autumn Festival in Budapest Budapest, Hungary
Street concerts, theatre performances, exhibitions, opera and dancing performances in the beautiful capital of Hungary.
www.budapeszt.pl

Europejskie Dni Dziedzictwa
2012
Zamojska Gra Miejska
START
Wartownia (ul Szczebrzeska 5, Zamość)
15 września (Sobota), g. 11:00
ZAPISY DO 13 września!

Tajemnice codzienności
www.edd2012.pl
Europejskie Dni Dziedzictwa
patronat honorowy
MINISTER KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
koordynator ogólnopolski

Indie
z motocyklowej perspektywy

INDIA FROM THE PERSPECTIVE OF A MOTORCYCLE

Zwiedzanie Indii na motorze jest z pewnością niekonwencjonalne. Otwiera też niebywałe możliwości. Maszyny wedrą się na wysokie przełęcze Ladakhu, przemkną przez pustynie Rajastanu i Gujaratu, przebiją przez zakorkowane ulice metropolii. Dotrą do świętego miasta Benares, do wrót parków narodowych, w których otacza się opieką bengalskie tygrysy, do bram barwnych świątyń oraz pod mury wzniesionych przed wiekami budowli, które tak jak bajeczny Taj Mahal, należą dziś do arcydzieł ludzkiej cywilizacji.

Nie jest to jednak przygoda dla ludzi o słabym charakterze. Niełatwo bowiem prowadzić ciężką maszynę na dużych wysokościach, gdy organizmowi brak tlenu. W upale, gdy nad drogami kłębi się pył, a rozgrzane powietrze rozdziera płuca przy każdym oddechu. Lub w strumieniu pojazdów: luksusowych limuzyn, zdezelowanych starych aut, zatłoczonych autobusów, ryksz, a nawet wielbłądów i słoni, na ulicach wypełnionych ogłuszającym dźwiękiem klaksonów. Dla nas – w atmosferze zaskakującej i egzotycznej, dla mieszkańców hinduskich miast, zwłaszcza największych – normalnej. Wprawdzie gdy tylko opuścimy przeludnione aglomeracje, przed oczami zaczną się przesuwać cudowne krajobrazy, ale i tam bezpieczna jazda wymaga nie lada koncentracji. Ruch jest lewostronny, a nawierzchnie w kiepskim stanie. Mimo to potężne ciężarówki produkowane w zakładach firmy Tata, udekorowane wizerunkami bóstw, mrugające kolorowymi światełkami i ryczące muzyką z przymocowanych do kabin głośników, pędzą zdając się nie zwracać uwagi ani na przepisy ruchu, ani na innych użytkowników drogi. Wyjątek robią chyba tylko dla stad

Visiting India on a motorcycle is certainly unconventional. It also opens incredible opportunities. The machines will climb on high passes of Ladakh, rip through the deserts of Rajasthan and Gujarat, break through the congested streets of the metropolis. They will reach the holy city of Benares, the gates of the national parks in which Bengal tigers are taken care of, colourful gates of temples and walls of buildings constructed centuries ago, such as the fabulous Taj Mahal, which today are listed among the masterpieces of human civilisation.

However, this is not an adventure for weaklings. It's not easy to drive a heavy machine at high altitudes where the lack of oxygen makes your body ache. In the heat, when the roads are covered with dust and hot air rips your lungs with each breath. Or in the stream of vehicles: luxury limousines, dilapidated old cars, crowded buses, rickshaws, even camels and elephants, on the streets filled with a deafening sound of horns. For us it is a surprising and exotic atmosphere, for residents of Indian cities, especially the largest ones - it is just normal. Although as soon as we leave the crowded metropolitan areas, wonderful scenery begins to move in front of our eyes, even there safe driving requires a real concentration. There is left-hand traffic, and road surfaces are in a poor condition. Nevertheless, powerful trucks manufactured at Tata, decorated with images of deities, blinking coloured lights and roaring music produced by speakers attached to a cabin drive like mad seemingly ignoring the rules of traffic or other road users. Probably exceptions are made only for herds of cows that are protected in India by tradition and law, and that even on a busy road walk calmly as if they were in the middle of a pasture. Each escapade must

Fot.: ATITHI VOYAGES

Te zwierzątka to wyjątkowo płochliwe himalajskie świstaki (Marmota himalayana, bliscy kuzyni tatrzańskich). Rzadko widuje się je dłużej niż przez kilka sekund. Trzeba mieć wyjątkowe szczęście, żeby zrobić im zdjęcie. Zwłaszcza uchwycić je w uścisku tak bardzo przypominającym ludzki gest.

These animals are extremely shy Himalayan marmots (Marmota himalayana, close cousins of the ones from Tatra Mountains). You rarely see them for more than few seconds. You need to be exceptionally lucky to take a picture. Especially to capture them hugging in this very human like gesture.

Długie na ponad 130 km i szerokie na 5 km jezioro Pangong Tso Indie dzielą z Chinami (krążą po nim patrole obu państw). Akwen leży na wysokości 4350 m n.p.m. Przy odrobinie szczęścia można gołym okiem dostrzec na dnie kamienie szlachetne: szmaragdy i rubiny w naturalnej, matowej postaci. Sezon turystyczny trwa tu od maja do września, a dojazd z Leh zajmuje około 5 godzin.

Over 130 km long and 5 km wide lake Pangong Tso lies between India and China (patrols from the both countries are to be seen there). The reservoir is located 4.350 metres above the level of the sea. With a bit of luck one can see with the naked eye gems on the bottom of the lake: emeralds and carbuncles in their natural mat form. A touristic season lasts from May to September and it takes 5 hours to reach the place from Leh.

Za sprawą tradycyjnych strojów i budowli kontrastujących z pustynią Rajastanu uchodzi za najbarwniejszą prowincję Indii. W odróżnieniu od innych regionów subkontynentu kobiety tutaj noszą długie, czasem kilkuwarstwowe spódnice lehenga i krótkie bluzeczki – ćoli, których kolor daje świadectwo ich pozycji. Mężatki noszą się czerwono i w odcieniach różu. Żółto-czerwono stroją się matki, a na niebiesko i zielono – wdowy. Biżuteria jest nieodłącznym rekwizytem każdej kobiety.

Due to traditional costumes and buildings contrasting with the desert Rajasthan is regarded as the most colourful province of India. Contrary to the other regions of the subcontinent women wear here long, sometimes several-layer skirts - lehenga - and short shirts - ćoli - colours of which reveal their social status. Married women wear read and rosy colours, mothers are clothed with yellow robes and widows prefer blue and green. Jewellery is an inseparable attribute of every woman.

Fot.: ATITHI VOYAGES

krów, które w Indiach chroni tradycja i prawo, a które nawet przez ruchliwą szosę kroczą ze spokojem, jakby były na środku pastwiska.

Trasę każdej eskapady trzeba dobrze zaplanować. A realizując, zwłaszcza najśmielsze zamierzenia, trzeba mieć odwagę, by przyznać, że natura jest silniejsza. Bo tylko respektując jej potęgę, przemierzymy Indie motocyklem i przeżyjemy niepowtarzalną przygodę. Godną opowieści podróż życia!

NA POCZĄTEK LADAKH >> Niczym nieziemski parawan, wiecznie zaśnieżone łańcuchy Himalajów i Karakorum odcinają tę krainę od reszty świata. Mimo to przez wieki przemierzali ją pielgrzymi i objuczone towarami karawany zmierzające z Indii do Tybetu. Przewożono jedwabie z Chin, przyprawy, herbatę i sól, perły i szlachetne kruszce, wełnę i opium. Pędzono stada owiec, jaków i lam. Zwierzęta i ludzie przekraczali 4 tysiące metrów, wspinając się po tym najwyżej położonym na świecie szlaku, niemal do bram niebios. Ladakh utożsamiany jest z mityczną krainą wiecznej szczęśliwości Shangri-La, w której ludzie żyją w harmonii z przyrodą i w zgodzie z bogami, ciesząc się długowiecznością i dobrym zdrowiem. Dowody, że tak jest w istocie, znajdziemy już u wrót regionu, w otoczonym górami mieście Srinagar, którego zabytkowe budowle przeglądają się w wodach jeziora Dal niczym w magicznym zwierciadle. Pobliskie góry kryją 35-kilometrowy jęzor potężnego lodowca Kolahoi, jednego z najdłuższych w całym Kaszmirze (Ladakh jest częścią prowincji). A wypełniona wiecznym śniegiem jaskinia Amarnath pełna jest naturalnych lodowych figur, w których wyznawcy hinduizmu dopatrują się postaci Parvati i Ganeshi, syna boskiej pary z głową słonia, uosabiającego radość i nadzieję. To do niego, tytułując go Ganpati, Hindusi zwracają się słowami: „Ganpati papa moria" (Ganpati, przynieś mi szczęście). Jaskinia jest celem świętych pielgrzymek, bo jak głosi legenda, Shiva wyjaśniał w niej tajemnice życia i wieczności swej boskiej małżonce, Parvati. Z krajobrazem zdominowanym przez lodowce i skalny rumosz kontrastują tereny wypasowe koło wioski Pahalgam, otoczonej uprawami gorczycy i szafranu. W głąb

be well planned. Putting your plans into action, especially the boldest ones, you must have the courage to admit that nature is stronger, while only respecting its power you will be able to travel India on a motorcycle and experience a unique adventure. A trip of a lifetime worth a story!

LADAKH TO START WITH >> Like unearthly screen, permanently snow-covered chains of Himalayas and Karakorum cut this land off from the rest of the world. And yet, pilgrims and caravans burdened with goods have been travelling from India to Tibet for centuries. They transported silks from China, spices, tea and salt, pearls and precious ores, wool and opium. Herds of sheep, yaks and llamas have been driven. Animals and people have been climbing over 4,000 meters on the world's highest trail reaching almost to the gates of heaven. Ladakh is identified with the mythical land of eternal happiness Shangri-La, in which humans live in harmony with nature and gods, enjoying good health and longevity. Evidence that this is the case we find already at the gates of the region, in the city of Srinagar surrounded by the mountains, where the historic buildings are viewing the waters of Lake Dal like in the magic mirror. In the nearby mountains there is 35 km long tongue of an enormous glacier Kolahoi, one of the longest in the entire Kashmir (Ladakh is a part of the province). A cave Amarnath filled with eternal snow is full of natural ice figures, in which followers of Hinduism see just figures of Parvati and Ganesi, son of the divine couple

Fot.: ATITHI VOYAGES

with the head of an elephant, who embodies joy and hope. It is him who is called Ganpati and approached by Hindus with the words: "Ganpati papa moria" (Ganpati, bring me luck). The vave is the destination of holy pilgrimages, since, as the legend has it, it was here where Shiva explained the mysteries of life and eternity to his divine spouse, Parvati. The landscape dominated by glaciers and rocks contrasts with pastures near the village of Pahalgam, surrounded by crops of mustard and saffron. The road to the heart of Ladakh is a winding serpentine, so narrow in certain places that it is very difficult to pass other vehicles. A motorcyclist seems to balance on the edge of the cliff, and even the slightest false move may make him roll into the abyss. But the mountains are all around, with a valley at their feet, much more powerful than the landmark of America - Grand Canyon.

In the land of high passes, this is how the name of Ladakh is translated, life goes on even at the altitude exceeding four thousand meters. We reach the record hight of 4,270 m above sea level in Kibber - the highest village in Asia. It is made up of about 80 houses built of stone. There is a health care centre, a school, post office, bus stop and even a local television station. A Buddhist temple is towering over the settlement. You can reach it only by foot and the path you have to take is very narrow. It is difficult to climb because of gravel and rolling boulders. The altitude causes problems as well, since the thin air makes breathing a real struggle. The altitude sickness is a pain for everyone, it causes dizziness and headaches. Nevertheless, after two hours, the aim is reached. Colourful flags flutter in

W Indiach, podobnie jak w północnej Afryce, odporne na brak wody, silne i wytrzymałe wielbłądy służą jako środek transportu również współcześnie. Zwłaszcza mieszkańcom Rajastanu i Gudżaratu. Ba, w tamtejszych miastach można je nawet zostawiać na parkingach, płacąc za postój określoną w cenniku stawkę.

In India, like in the North of Africa, resistant to a lack of water, strong and sturdy camels serve even today as a mean of transportation. Especially for the inhabitants of Radjasthan and Gudzarat. Nay, in these cities you can even leave them on parking lots and pay relevant parking fees.

Wizyta kulturalna: Pałac Miejski w Jaipur.
Cultural visit: City Palace in Jaipur.

Sadhu (wędrowiec), jakich wielu można spotkać na szlakach pielgrzymkowych w Indiach. W Varanasi siadują na ghat (schodach), prowadzących do świętej rzeki Ganges. Przyjaźnie nastawieni do otoczenia, chętnie wdają się w rozmowy, nie bacząc na kolor skóry, płeć czy wyznanie rozmówcy.

Sadhu (traveller), one of many you can meet in pilgrimage routes in India. In Varanasi they would seat on ghats (stairs) leading to the holy river Ganges. Friendly for their surroundings, they are eager to talk without paying any attention to interlocutors' skin colour, sex or religion.

Ladakhu prowadzą serpentyny dróg, miejscami tak wąskich, że z trudem mija się inne pojazdy. Motocyklista zdaje się balansować na krawędzi urwiska, a najdrobniejszy nawet fałszywy ruch grozi stoczeniem się w przepaść. Ale wokół piętrzą się góry, a u ich stóp wije się dolina, znacznie potężniejsza niż wizytówka Ameryki – Wielki Kanion.
W kraju wysokich przełęczy, jak tłumaczy się nazwę Ladakh, życie toczy się nawet powyżej czterech tysięcy metrów. Rekordową wysokość 4270 m n.p.m. osiągamy w Kibber – wiosce położonej najwyżej w Azji. Tworzy ją około 80 domów zbudowanych z kamieni. Jest ośrodek zdrowia, szkoła, poczta, przystanek autobusowy, a nawet lokalna stacja telewizyjna. Ponad osadą góruje jeszcze buddyjska świątynia, do której prowadzi ścieżka, możliwa do pokonania jedynie pieszo. Wspinaczkę utrudnia usypujący się spod stóp żwir i staczające się głazy. Wysokość także daje się we znaki, bo powietrze jest mocno rozrzedzone i z trudem się oddycha. Choroba wysokościowa nikogo nie omija, powodując zawroty i bóle głowy. Niemniej jednak, po dwóch godzinach osiąga się cel. Barwne chorągiewki łopocą na wietrze, niosąc przed oblicze Buddy intencje tych, którzy je rozwiesili. Roztacza się spektakularna panorama na szczyty przekraczające 6 tysięcy metrów wysokości, a dusza doznaje ukojenia. Zejście jest nie mniej mozolne od podejścia, ale pokonanie własnych słabości daje ogromną satysfakcję.

the wind, bringing the intentions of those who hung it in the presence of Buddha. The place offers a spectacular panorama of the peaks exceeding 6,000 feet, and the soul is soothed. Climbing down is as strenuous as climbing down, but fighting you own weaknesses gives you an enormous satisfaction. The biggest challenge is Rohtang Pass. Opened from May to November the road reaches the height of 3,978 meters above the sea level, leading to Leh, the ancient seat of the rulers of Ladakh. There is no asphalt, only gravel. Driving is made even more difficult by military vehicles and trucks filled with goods. Congestion and traffic jams are not uncommon, especially that masses of mud and stones from the surrounding mountains often slide down the slopes. Mist is floating everywhere. Three powerful mountain ranges meet in the pass, so the weather conditions are capricious and unpredictable. The drive is a test for drivers, even those who have 4x4 jeeps to their disposal. The pass is of a vital communication importance for the province of Kashmir. It also divides the country in terms of culture, cutting off the Small Buddhist Tibet, as Ladakh is often called, from

Fot.: ATITHI VOYAGES

Jazda na motorze po obcym kraju, zwłaszcza w tak trudnych warunkach jak w Indiach, po drogach poprowadzonych najwyżej na świecie w Ladakhu, przecinających pustynie zachodnich Indii, jest wyzwaniem. Bezpieczeństwo każdego motocyklisty zależy od lidera wyprawy. Od jego doświadczenia oraz znajomości terenu i ludzkiej psychiki.

Motorcycling in a foreign country, especially in such difficult conditions like in India, on the highest in the world roads of Ladakhu that cross the deserts of the western India, is a real challenge. Safety of each motorcyclist depends on a trip leader, his experience and knowledge of an area and human psyche.

Do największych wyzwań należy przełęcz Rohtang. Otwarta od maja do listopada droga wspina się tu na wysokość 3978 m n.p.m., prowadząc do Leh, pradawnej siedziby władców Ladakhu. Nie ma nawierzchni asfaltowej tylko żwir. Przejazd utrudniają dodatkowo ciągnące nią pojazdy wojskowe i wypełnione towarem ciężarówki. Zatory i korki nie należą do rzadkości, zwłaszcza że z okolicznych stoków zsuwają się często masy błota i kamieni. Snują się mgły. Na przełęczy zbiegają się trzy potężne górskie łańcuchy, więc aura jest kapryśna, a pogoda trudna do przewidzenia. Przejazd stanowi sprawdzian dla kierowców, nawet tych, którzy pokonują Rohtang jeepami z napędem 4x4. Przełęcz ma ogromne znaczenie komunikacyjne dla prowincji Kaszmiru. Dzieli też kraj kulturowo, wydzielając z rozległego zdominowanego przez muzułmanów i hinduistów regionu, buddyjski Mały Tybet, jak często mówi się o Ladakhu.
W tej krainie u progu Himalajów niezapomniane są także biwaki. Rozbicie namiotów bywa jednak trudne, bo hulają silne wiatry, ulewne deszcze nie należą do rzadkości, a temperatury spadają nocą poniżej zera. Jednak w pogodną noc, gdy silniki motocykli dawno już milczą i ustanie obozowa krzątanina, ciszę przerywają jedynie głosy zwierząt i trzask ogniska. Płomienie, inaczej niż wielkomiejskie światła, nie gaszą blasku gwiazd. Dają natomiast ciepło i poczucie bezpieczeństwa, potrzebne zwłaszcza wtedy, gdy po okolicy krążą wilki. Jednostajny warkot motocyklowych silników nie jest tak znowu odległy od terkotania modlitewnych bębenków czy łopotu chorągiewek na wietrze. Jeśli Buddzie spodoba się ich odgłos, przywita podróżnych słonecznym porankiem.

Fot.: ATITHI VOYAGES

Ranthambhore to jeden z największych parków narodowych Rajastanu (leży 130 km od Jaipuru), a zarazem – od 1974 r. tygrysie sanktuarium. Tygrysy bengalskie można podziwiać tylko w Indiach, a spotkanie z nimi pociąga za sobą zawsze emocje silniejsze niż afrykańskie safari, bo tygrysy zachowują się bardziej agresywnie od wszystkich kocich pobratymców i są nadzwyczaj niezależne. Oczywiście w parku spotyka się także inne zwierzęta. Z najgroźniejszych: krokodyle, niedźwiedzie wargacze, lamparty i pytony. Safari nie odbywają się w porze monsunów, to jest od połowy czerwca do końca września.

Ranthambhore is one of the biggest national parks in Rajastan (130 km from Jaipur) and at the same time since 1974 ahs been a tiger's sanctuary. Bengal tigers can be admired only in India and meeting them always generates emotions stronger than the ones associated with African safari, since tigers are much more aggressive than all their feline brothers and are exceptionally independent. Of course in the park one can find other animals, too. The most dangerous ones are: crocodiles, sloth bears, leopards and pythons. Safari does not take place in the monsoon season, which is from the middle of June to the end of September.

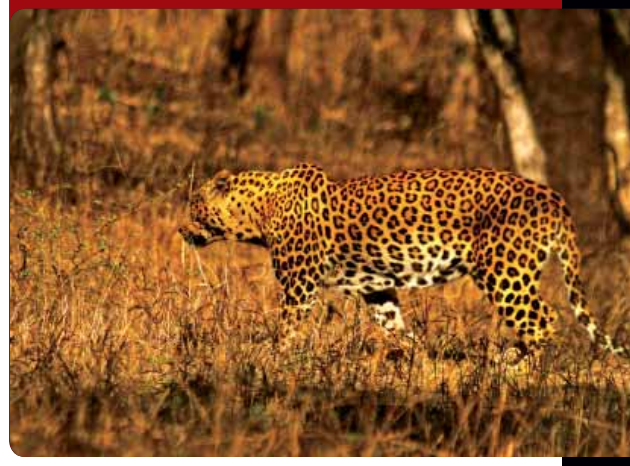

the vast areas of the region dominated by Muslims and Hindus. In this land, the threshold of the Himalayas, camping is also a memorable experience. Putting up a tent is difficult at times due to strong winds, frequent heavy rains and temperature falling below zero at nights. However, on a clear night when the motorcycle engines have long since ceased to roar, a camp bustle stops, silence is interrupted only by animal voices and crackling fire. Flames, contrary to the city lights, do not

Wiosną nawet w surowym krajobrazie Ladakhu, w dolinach rzek i na nawadnianych polach, pojawiają się roślinne kobierce.

In Spring even in the rugged landscape of Ladakhu in the river valleys and watered fields one can find carpets of plants.

Da znak, że modlitwy zostały wysłuchane, i nadzieję na szczęśliwe dotarcie do celu.

SKARBY RAJASTANU >> Zgoła odmienne doznania towarzyszą podróżom po Rajastanie. W krajobrazie tej największej obszarowo prowincji Indii dominują rozległe, wypalone słońcem obszary. Najrozleglejsza pustynia Thar ciągnie się z północnego wschodu na południowy zachód przez 850 km. Zdobią ją barchany – ruchome wydmy o kształcie półksiężyca z ramionami usypanymi przez wiatr. Niczym fatamorgana na pozbawionych roślinności terenach wyrastają barwne miasta. Małe, ze ścianami domów dekorowanymi barwnymi malowidłami i wielkie, fascynujące architekturą i tętniące życiem. Najsłynniejszy jest Jaipur, stolica prowincji usytuowana na płaskowyżu Malwa, sąsiadującym z pustynią. Czerwone ściany zabytkowych budowli sprawiają, że ta właśnie barwa kojarzona jest powszechnie z miastem. Do pereł hinduskiej architektury należy usytuowany w centrum Pałac Wiatrów, którego misternie dekorowana fasada kryje 953 małe okienka. Kobiety z dworu maharadży, same trudne do zauważenia, obserwowały z nich główną, ruchliwą miejską arterię. Kilkanaście kilometrów na północny wschód wznosi się tysiącletni Fort Amber – twierdza i zespół pałacowy władców Rajastanu. A że wybudowano ją na wzgórzu, już w czasach kolonialnych utarł się obyczaj podróżowania do jego bram na grzbietach słoni. Z położonym w górach Arawali miastem Udaipur kojarzony jest kolor błękitny. Historyczne budowle, z XVIII-wiecznym pałacem na wodzie (na skalistej wysepce Jag Niwas; dziś to luksusowy hotel), przeglądają się w lustrze jeziora Pichola.

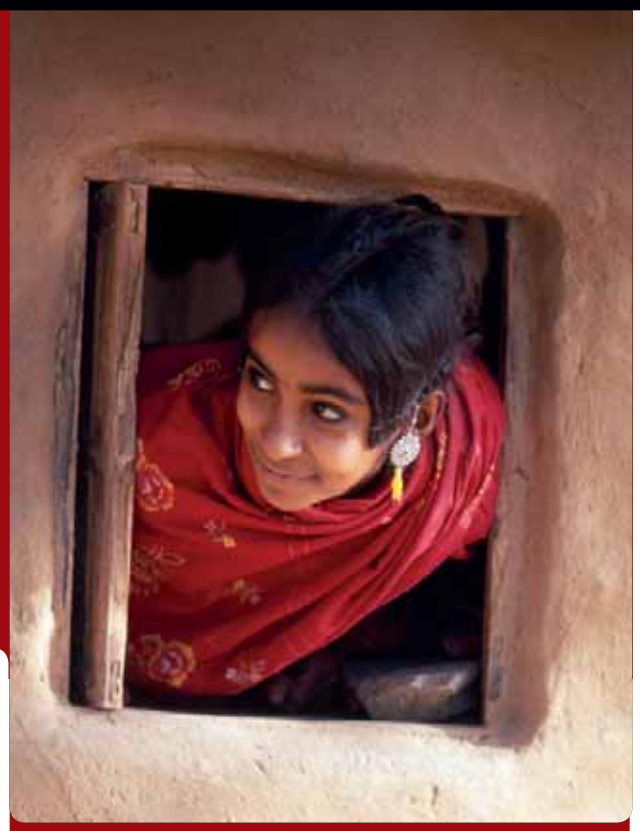

Hindusi to ludzie życzliwi i otwarci wobec przybyszów, jak ta piękna dziewczyna wyglądająca ciekawie z okna wiejskiego domu.

Hindus are very friendly and open to strangers, like this beautiful girl looking through the window of a country house with curiosity.

extinguish the light of stars. Instead they provide warmth and the feeling of safety, needed especially when packs of wolves are circling around the neighbourhood. Steady roar of motornot cycle engines is that different from the noise of drums and prayer flags flapping on the wind. If Buddha likes their sound, he will greet the travellers with a sunny morning. He will give the sign that the prayers were answered and hope to reach the goal of the journey happily.

TREASURES OF RAJASTHAN >> Quite a different experience accompanies traveling in Rajasthan. The landscape of this largest territorially province of India is dominated by vast, sun-burned areas. Thar, the biggest desert stretches from north-east to south-west and is 850 km long. It is decorated with barchans - crescent-shaped dunes
with arms formed by wind. Colourful cities grow like a mirage in areas devoid of vegetation. Small ones, with house walls decorated with colourful murals and large ones, full of fascinating architecture and bursting with life. The most famous city is Jaipur, the capital of the province situated on

Fot.: ATITHI VOYAGES

PUDŻA W VARANASI >> Indie są mozaiką wielu kultur i religii. Stąd wywodzi się buddyzm, a podbój mongolski sprawił, że po kraju rozlał się islam. Najbarwniejszą jednak religią pozostaje hinduizm, którego wyznawcy czczą miliony bóstw wielkich i małych. Na czele tak licznego panteonu stoją Brahma, Vishnu, Shiva, wyjęci spod oddziaływania czasu. Brahma tworzy światy, Vishnu podtrzymuje je przy życiu, a Shiva niszczy. Ten odwieczny cykl uosabia święta rzeka Ganges, której wody niszczą wprawdzie podczas wylewów rozległe połacie kraju, ale nawadniając je, przywracają znowu do życia. Nad Gangesem rozsiadło się w środkowych Indiach święte miasto Varanasi (Benares). Wyznawcy pielgrzymują do niego z całego kraju, by obmyć się w wodach rzeki. Marzą, by u kresu żywota ich doczesne szczątki spłonęły tutaj na drewnianym stosie. Wierni i oczarowani magią tego miejsca turyści z całego świata uczestniczą pospołu w uroczystych pudżach nad rzeką. Szczególny nastrój mają wieczorne uroczystości religijne, celebrowane przy świetle pochodni, w dymach kadzideł. Wizyta w Varanasi jest znakomitą okazją do obserwacji ludzi i podziwiania ich odświętnych strojów: barwnych sari, w których kobiety wyglądają jak motyle, i turbanów dodających mężczyznom dostojeństwa.

SPOTKANIE Z TYGRYSEM >> Fauna i flora Indii dorównują bogactwem mozaice kultur, języków i religii. Szczególnie ciekawe są wizyty w parkach narodowych, i to tych, w których można spotkać bengalskie tygrysy. Zagładę królewskich zwierząt powstrzymała w latach 70. XX wieku Indira Gandhi, zakazując polowań. Dziś gatunek się odradza, a pod opieką parkowych strażników można podejść nawet blisko do groźnego drapieżnika. Najlepiej... na grzbiecie słonia. Bezpieczne i romantyczne, ale zawsze emocjonujące spotkanie oko w oko z tygrysem jest wielkim przeżyciem. Pozostaje na zawsze w pamięci podróżnika.

ATITHI VOYAGES

Atithi Voyages Pvt. Ltd.
C-7, 2nd Floor, Local shopping Complex,
J Block Market, Saket, New Delhi-110017 India
e-mail: info@atithivoyages.com
shiv@atithivoyages.com, www.atithivoyages.com

Monika Galicka
Business Development Manager
tel. (Polska): +48 603682085
fax (Polska): +48 22 7861129
e-mail: monika@atithivoyages.com
www.atithivoyages.com

Fot.: ATITHI VOYAGES

the Malwa Plateau and located right next to the desert. Red walls of historic buildings make this particular colour commonly associated with the city. The Palace of Winds in the centre of the city is a pearl of Hindu architecture. Its elaborately decorated facade contains 953 small windows. Women from the court of Maharaja, difficult to see from the outside, used them to watch the busy city thoroughfare. Half a dozen miles north-east stands thousand-year-old Amber Fort - the fortress and palace complex of the rulers of Rajasthan. Since it was built on a hill, back in colonial times travelling to its gates on the backs of elephants became a habit. The city of Udaipur situated in the mountains of Aravali is associated with a colour of blue. Historical buildings from the eighteenth-century palace on water (on a rocky island Jag Niwas, now a luxury hotel) look at themselves in the crystal-clear lake Pichola.

PUJA IN VARANASI >> India is a mosaic of many cultures and religions. Buddhism was born here, and Mongolian conquest meant that the country was flooded by Islam. However, the most colourful religion remains Hinduism, whose followers worship millions of big and small deities. At the top of such a vast pantheon stand Brahma, Wishnu and Shiwa, removed from the influence of time. Brahma creates worlds, Wishnu keeps them alive, and Shiwa destroys them. This eternal cycle is represented in the holy river Ganges, waters of which bring damage to vast swathes of the country during floods, but watering them restore them to life again. The holy city of Varanasi (Benares) lounged in the centre of India. The believers go on pilgrimages to the city to wash themselves in the river. Their ultimate dream is to have their mortal remains burned here on a wooden stake at the end of their lives. The faithful and tourists from all over the world enchanted by magic of this place participate together in solemn pujas by the river. The special atmosphere is observable during evening religious ceremonies, celebrated by torchlight in the smoke of incense. A visit to Varanasi is an excellent opportunity to observe people and enjoy their festive costumes: colourful saris in which women look like butterflies and turbans adding dignity to men.

ENCOUNTER WITH TIGER >> The flora and fauna of India is equally rich as India's cultures, languages and religions. Visits to national parks are particularly interesting, especially the ones in which you can meet Bengal tigers. Slaughter of these royal animals was stopped in the 70s of the 20th century by Indira Gandhi who banned hunts for tigers. Today the species is recovering, and protected by park guards you can even come close to these dangerous predators. The best way to do it is ... on the back of an elephant. Secure and romantic, but always exciting face to face meeting with a tiger is a great experience. It remains forever in the memory of each traveler.

Bezpieczeństwo + komfort = POLONUS

Safety + comfort = Polonus

Od blisko 70 lat PKS „Polonus" S.A. dokłada wszelkich starań, by klienci podróżowali komfortowo i bezpiecznie. Z powodzeniem, czego dowodem jest fakt, że z usług firmy korzysta rocznie 5,2 mln pasażerów.

Z baz w Warszawie, Piasecznie i Nowym Dworze Mazowieckim wyruszają autokary obsługujące jedną z najbardziej rozbudowanych sieci dalekobieżnych połączeń autobusowych w kraju (docierają także na zachodnią Ukrainę, m.in. do Lwowa). Firma wynajmuje również autokary na imprezy krajowe i zagraniczne. Dysponuje taborem złożonym ze 160 nowoczesnych pojazdów marki Scania, Mercedes, Solbus, SOR, BMC i Irisbus Crossway. Pięć z nich to wiosenny nabytek firmy – modele Scania Touring 2011, które obsługiwały polską prezydencję podczas sześciomiesięcznego przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej. Wszystkie pojazdy wyruszające w trasy z głównej bazy w Warszawie wyposażone są w klimatyzację, bezpłatne wi-fi oraz gniazdka 230 V. Każdy pasażer może podłączyć laptop lub inne urządzenie multime-

For nearly 70 years PKS „Polonus" SA has been making every effort to ensure that its customers travel comfortable and safely. Successfully, as can be proved by the fact that the company's services are provided to 5.2 million passengers per year.

From bus stations in Warsaw and Nowy Dwór Mazowiecki set off coaches servicing one of the biggest long-distance bus networks in the country (they also reach the western Ukraine, inter alia Lvov). Moreover, the company also hires coaches for national and international events. It has a fleet of 160 modern vehicles such as Scania, Mercedes, Solbus, SOR, BMC and Irisbus Crossway. Five of them were bought this spring - Scania Touring 2011 which serviced Polish presidency during six-month Polish leadership in the EU Council. All vehicles setting off from the headquarters in Warsaw are equipped with air conditioning, free wi-fi and a 230 V socket. Each passenger can connect his or her laptop or some other multimedia device and work or make the trip pleasurable. Board equipment includes audio-video devices

dialne, i pracować lub umilać sobie podróż. Do wyposażenia pokładowego należą także urządzenia audio-video. A od jesieni będą dostępne zeszyty naszego magazynu. Firma zatrudnia ponad 500 osób, a jej kierowcy to wykwalifikowani fachowcy o wysokiej kulturze osobistej i dużym doświadczeniu w prowadzeniu pojazdów na dalekich trasach. Bilety można rezerwować i kupować przez internet, korzystając z wygodnego systemu sprzedaży (www.pksbilety.pl). Pomyślano także o oczekujących na wybrany kurs, oddając do ich dyspozycji Salonik Pasażera na antresoli Dworca Zachodniego w Warszawie, przytulnie i funkcjonalnie urządzoną poczekalnię z TV, bezprzewodowym internetem, automatem z gorącymi napojami oraz kącikami dla osób z małymi dziećmi i toaletami. Dostępna jest winda dla osób niepełnosprawnych.

Firma oferuje także miejsca noclegowe w Hostelu Zachodnim, mieszczącym się także w budynku Dworca Zachodniego w Warszawie (recepcja na 6. piętrze). Hostel ma dobry standard i konkurencyjne ceny. A wygoda zapewniona, bo łatwo się stąd dostać kolejką miejską (SKM) do centrum miasta, kompleksów handlowych, lotnisk na Okęciu i w Modlinie albo na krótki wypoczynek nad Zalew Zegrzyński. Dworzec kolejowy Warszawa Zachodnia sąsiaduje z autobusowym.

as well. Also, starting from this autumn our magazine will be available. The company employs over 500 people and its drivers are qualified professionals with high personal culture and extensive experience in driving on long distances. Tickets can be booked and bought via the Internet, using the convenient sales system (www.pksbilety.pl). Also, those who await for the desired course are taken care of. Passenger Lounge on the mezzanine of the Western Railway Station in Warsaw, cozy and functionally furnished waiting room with TV, wireless Internet, hot drinks vending machine and corners for people with children and toilets are at their disposal. There is a lift for the disabled.

The company offers hostel accommodations in Hostel Zachodni in Warsaw which is located in the building of the Warsaw Western Railway Station (the reception desk on the 6th floor). The hostel is of a good standard and competitive prices. Comfortable conditions are guaranteed, since it is easy to reach the the city centre, shopping malls or Okęcie and Modlin airports by train (SKM). You can also chose to pay a short visit to Zegrzyński Lake. The Warsaw Western Railway Station is adjacent to the bus station.

HOSTEL ZACHODNI
phone: +48 22 817 63 92
phone/fax: +48 22 823 62 42
mobile: +48 728 472 182
e-mail: recepcja@hostelzachodni.pl
www.hostelzachodni.pl

Jaga Kolawa

Wśród jurajskich „gniazd”

AMONG THE JURASSIC “NESTS”.

Szlak Orlich Gniazd

Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, nazywana popularnie Jurą, jest jednym z najchętniej odwiedzanych rejonów turystycznych w Polsce. Nic dziwnego – piękno krajobrazu, wyjątkowa różnorodność fauny i flory, malownicze wapienne ostańce skalne i jaskinie, tajemnicze ruiny zamków czy strażnic i słynne sanktuaria, sprawiają, że na Jurze nie sposób się nudzić i trudno się zdecydować, gdzie wyruszyć dalej w poszukiwaniu wrażeń.

The Polish Jura Chain commonly called Jura is one of the most popular touristic regions in Poland. There is nothing strange in it - beautiful landscape, exceptional richness of fauna and flora, picturesque limestone inselbergs and caves, mysterious ruins of castles and watchtowers, famous sanctuaries contribute to the fact, that it is impossible to be bored in Jura and it is difficult to decide where to go searching for emotions.

Fot.: Jakub "Goran" Krawczyk

Zamek w Ogrodzieńcu / The Ogrodzieniec Castle

Specyfiką Jury, która może pochwalić się najstarszymi szlakami turystycznymi w Polsce, jest zagęszczenie ścieżek pieszych, rowerowych oraz konnych krzyżujących się wokół najważniejszych jurajskich zabytków i osobliwości. Najbardziej znany jest Szlak Orlich Gniazd, biegnący przez prawie 164 km od Częstochowy do Krakowa. Nazwę zawdzięcza leżącym na jego trasie ruinom zamków i warowni, nazywanych orlimi gniazdami ze względu na ich usytuowanie na skałach dochodzących do 30 metrów wysokości. 13 zamków powstałych w XIV w. w czasach panowania króla Kazimierza Wielkiego w celu ochrony granic państwa, pobudza wyobraźnię i sprawia, że można spróbować przenieść się w przeszłość do czasów świetności dumnych warowni.

SPOTKANIA Z DUCHAMI W OGRODZIEŃCU >>

Jednym z najbardziej znanych i najlepiej zachowanych zamków jurajskich jest Ogrodzieniec w Podzamczu, zbudowany na najwyższym wzniesieniu Jury – Górze Janowskiego (515,5 m n.p.m.). Współcześnie ruiny tętnią życiem, tutaj odbywają się turnieje rycerskie, pokazy dawnych tańców, festyny i imprezy plenerowe. Niewątpliwą atrakcją jest nocne zwiedzanie „gniazda” przy zapalonych pochodniach i możliwość spotkania „Białej Damy”, ducha córki jednego z właścicieli posiadłości, która rzuciła się wieży z powodu nieszczęśliwej miłości. Nieopodal zamku, u stóp pokaźnego ostańca wapiennego, mieści się Sanktuarium Matki Bożej Skałkowej, w którym można zobaczyć obraz Matki Boskiej, będący pamiątką po cudownym objawieniu.

Fot.: Jakub "Goran" Krawczyk

Jura's exceptional feature are countless routes for pedestrians, cyclists and horse riders that cross around the most important monuments and peculiarities of Jura. The region boasts the oldest marked trails in Poland. The most known is the Trail of the Eagles' Nests which is 164 km route starting in Krakow and ending in Czestochowa. Its name refers to ruins of castles and watchtowers called the eagles' nests due to their location on rocks up to 30 metres high. 13 castles constructed in the 16th century during the reigns of king Casimir the Great to protect the borders of the country are a stimulus for one's imagination. One can try to go back to the past to the heyday of these proud watchtowers.

ENCOUNTERS WITH GHOSTS IN OGRODZIENIEC >>

One of the most popular and the most preserved Jura castles is Ogrodzieniec in Podzamcze built on the highest hill of Jura - Góra Janowskiego (515.5 metres above sea level). Today the ruins are bursting with life being the venue of knights' tournaments, old dances shows, festivals and outdoor events. Undoubtedly a huge attraction is night sightseeing of the “nest” with burning torches and a possibility to meet the “white dame”, the ghost of one of owners of the castle who threw herself from the tower due to unrequited

Jurajska Informacja Turystyczna

Centrala Jurajskiej Informacji Turystycznej
ul. Piastowska 1, Zawiercie
tel./faks (32) 672 43 31,
www.jura-it.pl
www.orlegniazda.pl

Zamek w Olsztynie / The Olsztyn Castle

SZLAKIEM LEGEND BLIŹNIACZYCH WAROWNI >> Na rywala Ogrodzieńca wyrosły, nominowane do tytułu 7 nowych cudów Polski we wciąż trwającym plebiscycie miesięcznika „National Geographic Traveler", warownie w Bobolicach i Mirowie, położone na malowniczych krańcach Skał Mirowskich. Jak mówi legenda, należały przed wiekami do braci bliźniaków, których rozdzieliła miłość do tej samej wybranki serca zakończona bratobójstwem. Tragiczny los spotkał również dziewczynę, która została żywcem zamurowana w bobolickich lochach. Zamek stanowi jeden z najbardziej malowniczo położonych obiektów tego typu w całym regionie Jury. Połączony – jak głoszą stare opowieści – podziemnym tunelem z bliźniaczą warownią w pobliskim Mirowie, jedyny w Śląskiem odbudowany w całości prywatny zamek powrócił do czasów świetności, a okoliczne skałki i jaskinie przyciągają z kolei licznych wspinaczy i grotołazów.

W RUINACH KRÓLEWSKIEGO ZAMKU >> Północna część Jury to okolice Częstochowy, w tym oddalony od niej o 14 km Olsztyn z malowniczymi ruinami XIII-wiecznego zamku, z którego

love. Not far from the castle, at the feet of a massive limestone inselberg, there is Our Lady of the Rocks Sanctuary where on can see a picture of Mary being a reminder of a miraculous apparition.

ON THE TRAIL OF TWIN WATCHTOWERS >> The rival of Ogrodzieniec is, nominated to the title of the seven new wonders of Poland in the still lasting plebiscite of the "National Geographic Traveller" monthly, the watchtowers in Bobolice and Mirów located on the picturesque outskirts of the Mirow Rocks. The legend has it that the strongholds belonged to twin brothers who were separated by love to the same chosen one and ended with fratricide. The girl shared a tragic fate as well being walled up alive in the dungeons of Bobolice. The castle is one of the most picturesque buildings of this type in Jura. It is connected, according to the legends, with the twin watchtower in Mirów by an underground tunnel and is the only totally restored and reconstructed private castle in Silesia Voivedeship which returned to its former greatness. Rocks and caves in the neighbourhood attract numerous climbers and speleologists.

IN THE RUINS OF THE ROYAL CASTLE >> Northern parts of Jura are surroundings of Czestochowa together with Olsztyn with picturesque ruins of the 13th century castle (14 km away) from the characteristic tower of which there is a beautiful panoramic view. A watchful eye will even catch the monastery of Jasna Góra. According to the legend there is a whole system of caves and corridors curved in the rock and hidden under the castle. The commons of Olsztyn see numerous events from spring to autumn - such as a geological picnic, cycling marathon or a knights, tournament. While sightseeing it is worthwhile to stop at the Baroque church of St. John the Baptist and a gallery with the famous Olsztyn Nativity Scene with over 800 figurines carved in wood. Travelling further on one simply can't underestimate

Fot.: Jakub "Goran" Krawczyk

Zamek w Pieskowej Skale / The Pieskowa Skała Castle

charakterystycznej wieży rozciąga się piękna panorama – uważne oko dostrzeże nawet klasztor jasnogórski. Jak głosi legenda, pod zamkiem znajduje się system jaskiń i korytarzy wykutych w skale. Na olsztyńskich błoniach od wiosny do jesieni odbywają się liczne imprezy – od pikniku geologicznego po maraton kolarski i festyn rycerski. Zwiedzając wioskę, warto zatrzymać się przy barokowym kościółku św. Jana Chrzciciela i galerii ze słynną Szopką Olsztyńską z ponad 800 postaciami wyrzeźbionymi w drewnie. Jadąc dalej, nie można nie docenić walorów Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Rezerwaty leśne Zielona Góra i Sokole Góry są otoczone wapiennymi wzgórzami, malowniczymi dolinami i zbiornikami wodnymi. Z dziesięciu skalistych wzniesień (ok. 400 m.n.p.m.) rozciąga się wspaniały widok, a leśne stoki kryją kilkanaście jaskiń (w tym najgłębszą na Jurze Jaskinię Studnisko – gł. 75,5 m).

OJCOWSKI PARK NARODOWY >> Z północnej części Jury warto się przenieść na Wyżynę Olkuską. Tutaj ważnym ogniwem na szlaku fortyfikacji z epoki Odrodzenia i jedną z największych atrakcji Szlaku Orlich Gniazd są zamki w Pieskowej Skale i Ojcowie. Odrestaurowana warownia w Pieskowej Skale (filia Muzeum Zamku Królewskiego na Wawelu), u stóp której można podziwiać najbardziej charakterystyczną i znaną skałę Jury – Maczugę Herkulesa, a także romantyczne ruiny zamku w Ojcowie robią niezapomniane wrażenie. Zabytki położone na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego, pełnego jaskiń, skalnych ostańców i wywierzysk dają szansę na spacer albo rowerową przejażdżkę krzyżującymi się tutaj licznymi szlakami turystycznymi.

Niezależnie od sposobu zwiedzania wyprawa na Jurę to gwarancja udanego wypoczynku – nie tylko na weekend. Dodatkowo bogata baza turystyczna i liczne imprezy kulturalne, sportowe i plenerowe organizowane cyklicznie sprawiają, że chce się tutaj wracać na dłużej i o każdej porze roku!

Fot.: Jakub "Goran" Krawczyk

Zamek w Ojcowie /The Ojców Castle

the advantages of the Trail of the Eagles' Nests Landscape Park. Forest Sanctuaries Zielona Góra and Sokole Góry are surrounded by limestone hills, picturesque valleys and water reservoirs. From tens rocky hills (approx. 400 metres above sea level) there is a magnificent view, and forest hills cover several caves (including the deepest one in Jura - Studnisko Cave - 75.5 metres deep).
The Ojcowski National Park - from the northern part of Jura it is a good idea to go to the Upland of Olkusz. Here an important link in the chain of fortifications from the era of Reneisance and one the biggest attraction of the Trail of the Eagles'a Nests are Pieskowa Skała and Ojców Castles. The restored stronghold in Pieskowa Skała (a branch of the Royal CAstle Museum on Wawel) at the feet of which one can admire the most characteristic and popular rock of the whole Jura - Hercules' Club, as well as romantic ruins of the castle in Ojców are incredibly impressive. Monuments located on the premises of the Ojcowski National Park full of caves, rock inselbergs and rising springs create a perfect opportunity for a stroll or a cycling excursion on countless paths of the area.

Regardless the way of touring the excursion to Jura guarantees great rest - not only during a weekend. Additionally, a lot of hotels and numerous cultural, sport and outdoor events organised on regular basis make you want to return here for more each season of the year!

Zdjęcia zostały wykonane w nocy, techniką długiego naświetlania
The pictures have been taken in a long exposure technique.

Związek Gmin Jurajskich / The Jurassic Communities Association
Do stowarzyszenia gmin z województw małopolskiego i śląskiego, leżących na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, należy 37 gmin. Stowarzyszenie stawia sobie za cel m.in. promocję turystyczną Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, rozwój turystyki wiejskiej, ochronę walorów przyrodniczych i kulturowych Jury, rozwój infrastruktury turystycznej. Związek ma siedzibę w Ogrodzieńcu.
37 municipalities belong to the association of municipalities from Lesser Poland and Silesia Voivedeships, in the area of the Polish Jura Chain. The Association's goals are, among other things, tourist promotion of the Polish Jura Chain, development of agro-tourism, protection of Jura's natural and cultural resources and the development of tourist infrastructure. The seat of the Association is the town of Ogrodzieniec.
www.orlegniazda.pl

Adresy / Address:
Biuro Związku Gmin Jurajskich
pl. Wolności 42, Ogrodzieniec
tel. (32) 673 33 64, www.jura.info.pl
Informacja Turystyczna:
Zawiercie – dworzec PKP tel. (32) 710 37 15
Olsztyn - Pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 15
tel. (34) 32 85 313
Podzamcze – ul. Zamkowa 19, tel. 501 107 203
Podzamcze – Kasa Zamku Ogrodzienieckiego
Tel. (32) 673 22 85, www.zamek-ogrodzieniec.pl
Ojców – Ojców 15, tel. (12) 389 20 89, www.ojcowianin.pl
Kraków – Wieża Ratuszowa, Rynek Główny 1, tel. (12) 433 73 10
Częstochowa – al. NMP 65, tel. (34) 368 22 50, www.czestochowa.um.gov.pl

Wśród pagórków „Zajęczej jamy”

Jaga Kolawa

AMONG THE HILLS OF THE “HARE’S HOLE”

W granicach historycznego regionu Śląska Cieszyńskiego leży urokliwa gmina wiejska o tajemniczej nazwie Hażlach. Tuż przy granicy czeskiej, pośród pól, lasów, stawów i dopływów Olzy, na odkrycie przez turystów czeka zaciszny zakątek, doskonały dla amatorów weekendowego wytchnienia.

Gmina o średniowiecznym rodowodzie położona na pagórkowatym terenie swoją nazwę najprawdopodobniej zawdzięcza tradycji polowań na zające, w których przed wiekami uczestniczyli niemieccy przedstawiciele wyższych sfer. Gwarowa nazwa Hażlach pochodząca z niemieckiego „Hasenloch”, czyli „zajęcza jama”, pozostała do dzisiaj, chociaż gmina zamiast na polowania zaprasza do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej oraz poznawania unikatowych zabytków regionu.

SZLAK HAŻLASKICH ZABYTKÓW DREWNIANYCH >> W pochodzącej z początku XIII w. wsi Zamarski, jednej z najbardziej wiekowych miejscowości dawnego Księstwa Cieszyńskiego, można znaleźć najstarszy zabytek drewniany na ziemi cieszyńskiej – kościół św. Rocha. Kryta gontem perełka barokowej architektury z XVIII w., z wieżą z końca XVI w., posadowiona na kamiennej podmurówce, we wnętrzu kryje dwa cenne XVIII-wieczne obrazy pędzla nieznanego autora oraz ołtarze barokowe. Świątynia ta leżąca na Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego i tzw. Drodze Książęcej „Via Ducalis” jest żywym świadectwem zmysłu artystycznego ówczesnych rzemieślników. W pobliskich Kończycach Wielkich miłośnicy drewnianej architektury sakralnej powinni zajrzeć do kościoła św. Michała Archanioła. Jest to jedna z największych budowli sakralnych na Śląsku Cieszyńskim z XVIII w. z kwadratową wieżą, zwieńczoną charakterystycznym cebulastym hełmem i trzema średniowiecznymi dzwonami. We wnętrzu uwagę zwraca rokokowa ambona i chrzcielnica z rzeźbą św. Jana Chrzciciela z XVIII w.

Within the borders of the historical region of Cieszyn Silesia lies a charming rural municipality of a mysterious name - Hażlach. Right next to the Czech boarder, among the hills, forests, lakes and tributaries of Olsa river the is a quiet place just perfect for amateurs of a weekend relaxation.

The municipality of medieval origins located in the hilly area owes its name probably to a tradition of hare hunting organised centuries ago by German nobles. A dialect name “Hażlach” comes from the German word “Hasenloch” which translates into “hare’s hole”. The name remains the same, although today the municipality invites for hiking, cycling and seeing the unique historical buildings of the region instead of hunting.

HAŻLACH’S WOODEN MONUMENTS TRAIL >> In Zamarski, one of the oldest villages of the former the Duchy of Cieszyn”coming back to the begininng of the 13th century, one can find the oldest wooden monuments of the Cieszyn Area - St. Roch’s Church. This shingled pearl of the Baroque architecture from the 18th century, with a belfry from the end of the 16th century with a foundation made of stone, hides in its interior two precious 18th century pictures by an anonymous painter and Baroque altars. This church is a part of the Wooden Architecture of the Silesian Voivodeship Trail and the so called Duke’s Road “Via Ducalis”. It is a living testimony of an artistic sense of craftsmen of these times. In the close neighbourhood, in Kończyce Wielkie, lovers of the wooden sacral architecture should see St. Michael the Archangel Church. This is one of the biggest sacral building of Cieszyn Silesia from the 18th century with a square belfry and an onion-shaped helmet on its top and three medieval bells. Inside one’s attention is drawn to a Rococo pulpit and a baptismal font the the sculpture of St. John the Baptist from the 18th century.

Fot.: LGD „CIESZYŃSKA KRAINA”

Kończyce Wielkie – Kościół św. Michała Archanioła
St. Michael the Archangel Church

Kaplica Miłosierdzia Bożego w Kończycach Wielkich
Divine Marcy Chapel in Kończyce Wielkie

Zespół pałacowy Thunów w Kończycach Wielkich
Thun Family Palace Kończyce Wielkie

Z WIZYTĄ W PAŁACU „DOBREJ PANI”>> Wycieczka do Kończyc Wielkich nie może obyć się bez wizyty w okazałym pałacu. Malownicza posiadłość została wybudowana na przełomie XVII i XVIII w. Barokowo-klasycystyczny pałac, po licznych przebudowach, liczy trzy kondygnacje zwieńczone czworoboczną wieżą. Rezydencja otoczona angielskim parkiem krajobrazowym ze sztucznym stawem była siedzibą rodu Larisch-Mönnich. Ostatnia właścicielka pałacu (do końca II wojny światowej) – dziedziczka rodu hrabina Gabriela von Thun und Hohenstein, żona adiutanta cesarza Franciszka Józefa I, dama cesarskiego dworu, wielka filantropka, zapisała się w pamięci mieszkańców Kończyc Wielkich jako „Dobra Pani”. Po 1945 r. w pałacu mieścił się dom dziecka.

Z PIELGRZYMKĄ DO KAPLICY OPATRZNOŚCI BOŻEJ>> Tuż obok pałacu w Kończycach Wielkich znajduje się kaplica, która w XVIII i XIX w. była miejscem licznych pielgrzymek z całego Śląska Cieszyńskiego. Według jednej z legend powstała po tym, jak z okna pałacu wypadło dziecko i nie doznało żadnego uszczerbku na zdrowiu. Liczba przybywających pątników ofiarowujących datki i wota sprawiła, że drewniany obiekt trzeba było powiększyć. W 1767 r. powstała kaplica z cegły i kamienia. Zwiedzając obiekt, warto zwrócić uwagę na witraże w oknach prezbiterium, wykonane w nowatorskiej w latach 30. XX w. technice szkła organicznego (dar teścia jednego z synów hrabiny Thun-Hohenstein z pierwszej w Niemczech fabryki produkującej pleksiglas), a także na rokokową ambonę z końca XVIII w. z przedstawieniem Jonasza w paszczy wieloryba.

Fot.: LGD „CIESZYŃSKA KRAINA”

„MIESZKO” I „PRZEMKO” – NAJSTARSZE PIASTOWSKIE DĘBY>> Przed wiekami Śląsk Cieszyński pokrywała bujna puszcza, jej ślady można ciągle odnaleźć w gminie Hażlach.

PAYING A VISIT TO THE PALACE OF “THE GOOD LADY” >> An excursion to Kończyce Wielkie simply cannot be complete without a visit to a gorgeous palace. A picturesque estate was built at the turn of the 17th and 18th century. Baroque and classical palace after many alterations has three stories crowned by a square tower. The residence is surrounded by an English garden with an artificial lake and was the seat of Larisch-Mónnich family. The last owner of the palace until the end of the second world war - the heiress of the family duchess Gabriela von Thun und Hohenstein, wife of the aide of the emperor Franz Joseph I, a lady of the imperial court, a great philanthropist remained in the memory of inhabitants of Kończyce Wielkie as “the Good Lady”. After 1945 the palace houses an orphanage.

PILGRIMAGE TO THE CHAPEL OF THE DIVINE PROVIDENCE >> Right next to the palace in Kończyce Wielkie there is a chapel which in the 18th and 19th century was a place of numerous pilgrimages from Cieszyn Silesia. The legend has it that the chapel was built when a child fell out of a window of the palace and did not suffer any injuries. A number of pilgrims and their offerings contributed to the fact that the chapel had to be extended. In 1767 a chapel made of bricks and stone was built. While inside the chapel one should pay one’s attention to stained glass in the chancel made according to a new in the 30s of the 20th century organic glass technique (a gift of a father-in-law of one of the duchess Thun-Hohenstein’s sons from the first in Germany manufacture producing plexiglass) and Rococo pulpit from the end of the 18th century with Jonah in a mouth of a whale.

“MIESZKO” AND “PRZEMKO” - THE OLDEST OAKS FROM THE TIMES OF PIASTS >> Centuries ago Cieszyn Silesia was

Pola uprawne w Hażlachu / Farming fields in Hażlach

Dąb w Kończycach Wielkich / Oak in Kończyce Wielkie

Tutaj rośnie najstarszy na Śląsku dąb szypułkowy liczący ponad 750 lat. Sędziwe drzewo o obwodzie pnia 850 cm i wysokości 29 m można podziwiać w przypałacowym parku w Kończycach Wielkich. Pomnikowi przyrody zostało nadane imię „Mieszko" decyzją Wojewody Śląskiego. Tuż obok swe gałęzie dumnie wyciąga w górę drugi dąb mający ok. 450 lat, który również otrzymał imię cieszyńskich książąt piastowskich – „Przemko". W sumie niewielka gmina może się poszczycić aż dziewięcioma pomnikami przyrody, z czego sześć to ponadtrzystuletnie dęby.

covered by a dense forest traces of which can still be found in the municipality of Hażlach. Here you can find the oldest in Cieszyn Silesia English oak (over 750 years old). The old tree with circumference of the trunk totaling 850 cm and the heigh of 29 metres can be admired in the palace park in Kończyce Wielkie. The natural monument was named "Mieszko" pursuant to the decision of the Voivode of Silesia. Not the tree there is yet another one. 450-year-old oak proudly reaches its trunks out to the sky and bears a name of Cieszyn dukes from the Piast dynasty - "Przemko". In total the small municipality boasts nine monuments of nature, out of which six are over 300-year-old oaks.

ROWEREM PRZEZ WIEJSKIE DROGI >> Żeby doczekać w dobrym zdrowiu równie dostojnych lat jak piastowskie dęby, warto pamiętać o ruchu na świeżym powietrzu. W Hażlachu są do tego doskonałe warunki – przez gminę przebiega 5 tras rowerowych Euroregionu „Śląsk Cieszyński". Wyznaczone tuż przy czeskiej granicy ścieżki pozwalają na poznanie zabytków i leśnych ustroni gminy, a także podziwianie jej krajobrazowych walorów. Z większości okolicznych pagórków roztacza się bowiem widok na dużą część Beskidu Śląskiego. Ciekawostką i ewenementem na skalę kraju jest licząca 20 km tandemowa trasa rowerowa dla niewidomych i niedowidzących. Rowerem można również udać się z wizytą do południowych sąsiadów. Przez gminę przebiega także pieszo-rowerowy polsko-czeski Szlak Zamków nad Piotrówką.

Warto zmierzając w stronę Cieszyna czy Czech, zatrzymać się w Hażlachu, miejscowości bogatej w przyrodniczo-turystyczne walory, a nieodkrytej jeszcze przez turystów spragnionych nieopatrzonych zakątków województwa śląskiego.

CYCLING ON RURAL ROADS >> To live and stay healthy as long as the piast oaks it is worth remembering about exercises in the open air. In Hażlach it is very easy - there are 5 cycling routes of the Euroregion "Cieszyn Silesia". The routes, very close to the Czech boarder, allows one to get acquainted with monuments and quiet places in the woods of the municipality and to admire its landscapes. A peculiarity and a sensation unparalleled in Poland is 20 km long tandem cycle route for the blind and the sandblind. You can also visit our Southern neighbours . The municipality is cut by the cycling-and-hiking Polish-Czech Castles upon Piotrówka Route.

It is a worthwhile idea to stop in Hażlach while traveling to Cieszyn or the Czech Republic, the place full of natural and touristic values ideal for tourists looking for undiscovered places of the Silesian Voivodeship.

Fot.: LGD „CIESZYŃSKA KRAINA"

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Warto wiedzieć: W granicach gminy leży sześć wsi sołeckich: Hażlach, Kończyce Wielkie, Zamarski, Pogwizdów, Brzezówka, Rudnik, położonych w zachodniej części Śląska Cieszyńskiego w województwie śląskim.

Informacja turystyczna:
Gminne Centrum Informacji w Hażlachu
ul. Główna 57, 43-419 Hażlach, tel./ faks: 33 852 23 63

Good to know: There are six villages within the boarders of the municipality: Hażlach, Kończyce Wielkie, Zamarski, Pogwizdów, Brzezówka, Rudnik, located in the western part of Cieszyn Silesia in the Silesian Voivodeship.

Tourist information:
Municipal Information Centre in Hażlach
ul. Główna 57, 43-419 Hażlach, telephone/fax: 33 852 23 63

www.hazlach.pl, www.hazlach.pl/turystyka/trasy-rowerowe.html e-mail: gci@hazlach.pl

ul. Św. Piotra 8, 81-347 Gdynia, tel.: (+48 58) 760 58 00, faks: (+48 58) 760 58 58
hotton@hotton.pl, marketing@hotton.pl, www.hotton.pl

HOTTON

Hotton hotel to nowoczesny obiekt hotelowo - konferencyjny położony w Centrum Gdyni. Połączenie komfortu, nowoczesności i dobrej kuchni zadowoli gust każdego Gościa. To idealne miejsce dla osób przybywających w interesach oraz chcących wypocząć.

Hotel usytuowany jest na granicy portu, w sąsiedztwie głównej ulicy handlowej, niedaleko Skweru Kościuszki, przystani jachtowej i plaży miejskiej. Od 3 kondygnacji rozpościera się ciekawy widok na Zatokę Gdańską i Stocznię. Oferujemy 62 komfortowe pokoje, wyposażone w LCD, TV SAT, bezpłatny dostęp do Internetu.
Na Gości czekają atrakcje: Bowling Club z 3 torami i drink barem oraz rekreacja z mozaikową łaźnią parową, sauną suchą i dużym jacuzzi.
W Restauracji Bucatti i Włoskiej Restauracji Calipso Szef Kuchni spełnia marzenia kulinarne.

Hotton Hotel is a modern hotel-conference venue compound located in Gdynia downtown. The blend of luxury, modern style and exquisite cuisine will satisfy each guest. This is an ideal venue for those travelling for business or pleasure.

The Hotel is situated in the harbour's direct vicinity, by the main shopping street, near Kościuszko Square, yacht marina and a public beach. Floors 3 and up have a magnificent view of the Gdańsk Bay and shipyard.

We offer 62 comfortable rooms with LCD, TV SAT and free internet access. Our guests are invited to use the Bowling Club drink bar, mosaic steam bath, dry sauna and jacuzzi.

Bucatti Restaurant and Calipso Italian restaurant will make your culinary dreams come true.

Na górniczym szlaku

Marek Wołoszyński

ON THE MINERS' ROUTE

Kielce is the only city in Europe, within which there are rocks from the whole paleosoic period. The geological history of the region has more than 500 million years. The environment in which the city developed is one of the most attractive in Poland thanks to natural resources that hid in the surrounding hills.

Kielce są jedynym miastem w Europie, w obrębie którego występują skały z całej ery paleozoicznej. Historia geologiczna regionu liczy ponad 500 mln lat. Otoczenie, w którym rozwinęło się miasto, należy do najatrakcyjniejszych w Polsce. Przyczyniły się do tego bogactwa naturalne, jakie skrywały okoliczne wzgórza.

Poza surowcami skalnymi – wapieniami i piaskowcami – były to rudy metali, głównie galeny, wydobywane tu już w średniowieczu. Miejsca o wyjątkowych walorach przyrodniczych oraz szczególnie ważne dla historii geologicznej i gospodarczej miasta, zostały objęte ochroną w ramach Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego i wielu rezerwatów.

W CIENIU KARCZÓWKI >> Jednym z symboli Kielc jest wznosząca się nad miastem sylwetka Karczówki z pobernardyńskimi zabudowaniami klasztornymi i górującą nad nimi barokową wieżą kościoła św. Karola Boromeusza. Jest to najwyższe wzniesienie Pasma Kadzielniańskiego, ciągnącego się w południowo-zachodniej części Kielc pomiędzy Stokową (295 m) na zachodzie a Wietrznią (316 m) na wschodzie. Szczególną rolę odgrywa zachodni fragment pasma pomiędzy Karczówką a Grabiną. W ramach dwóch rezerwatów chroni się nie tylko obszar, z którego miasto czerpie wodę, ale i duży fragment krajobrazu kulturowego. Obejmuje on cenne obiekty przyrody nieożywionej oraz relikty historycznego górnictwa kruszcowego. Tutaj zachowało się najwięcej śladów wyrobisk górniczych po eksploatacji złóż rud ołowiu.

In addition to raw rock - limestone and sandstone - there were metal ores, mainly galena, mined here as early as the Middle Ages. Places of outstanding natural beauty and those particularly important for the economic and geological history of the city are protected under Chęciny-Kielce Landscape Park and many natural sanctuaries.

IN THE SHADOW OF KARCZÓWKA >> One of the symbols of Kielce is silhouette of Karczówka rising above the city with post-bernardine monastery buildings and baroque tower of the church of Charles Borromeo over them. It is the highest peak of Kadzielniańskie Range, extending south-west of Kielce between the Stokowa mountain (295 m) to the west and the Wietrzna mountain (316 m) to the east. A special role is played by the western part of the range between Karczowka and Grabina. In two reserves not only the area from which the city draws its water is protected, but a large part of the cultural landscape. It includes valuable inanimate objects and relics of historical ore mining. Here many traces of excavations after exploitation of lead ores are preserved.

Fot.: Marek Wołoszyński

DLA AMATORÓW GEOTURYSTYKI >> Władze Kielc od lat starają się przyciągać turystów do odwiedzania miasta. Tworzy się wiele szlaków i ścieżek turystycznych prowadzących przez najciekawsze przyrodniczo tereny miasta i jego okolic, dba się także o rozwój geoturystyki. Bardzo ważne dla propagowania wiedzy o geologii regionu jest niedawno oddane do użytku nowoczesne Centrum Geoedukacji w dawnym kamieniołomie Wietrznia. Kolejnym elementem jest otwarta ostatnio ścieżka geologiczno-kruszcowo-górnicza prowadząca przez środkowy fragment Pasma Kadzielniańskiego, od Karczówki przez Dalnię do Grabiny.

Ta licząca ok. 3 km długości trasa pozwoli zapoznać się z budową geologiczną tej części miasta oraz historią poszukiwań i eksploatacji rud ołowiu, które miały ogromny wpływ na rozwój ekonomiczny Kielc. Na trasie oznakowanej żółtym kwadratem z symbolami skrzyżowanych oskardów i muszli spiryfera umieszczono tablice informacyjne z opisami miejsc. Pieczę nad wytyczeniem i zagospodarowaniem ścieżki, której koncepcję opracował znany geolog Tymoteusz Wróblewski, sprawował Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta.

Fot.: Marek Wołoszyński

FOR GEOTOURISM LOVERS >> The authorities of Kielce for years has been trying to attract tourists to visit the city. A lot of tourist trails and paths leading through the most interesting natural areas of the city and its surrounding area are created. The authorities also care about the development of geotourism. It is very important to promote knowledge about the geology of the region which is why a newly modern geoeducation centre was opened in a former quarry Wietrznia. Another element is the recently opened geological-and-mining path running through the middle part of the Kadzielniańskie Range - from Karczówka by Dalnia to Grabina.

This approximately 3 km long route allows to take a look at the geology of this part of the city and the history of exploration and exploitation of lead ores, which had an enormous impact on the economic development of Kielce. The route marked by yellow square with symbols of crossed ice axes and a spirifer's shell includes information boards with descriptions of places. Creation and spacial development of the path, the concept of which belongs to a well-known geologist Tymoteusz Wroblewski, was supervised by the Department of Environmental Protection of the City Council.

Figura świętej Barbary w kaplicy na Karczówce / Karczówka St. Barbara's Chapel

SKAMIENIAŁOŚCI SPRZED 385 MLN LAT >> Ścieżka zaczyna się u stóp Karczówki na skrzyżowaniu ulic Podklasztornej i św. Barbary. Można do niej dojść również od skrzyżowania ulic Karczówkowskiej i Podklasztornej. Przy początku czerwonego szlaku prowadzącego do Chęcin znajduje się tablica informacyjna ścieżki. Należy skręcić w lewo, by dojść do jej początku. Mijamy wychodnie wapieni dewońskich budujących większą część masywu. Na ich powierzchni widać ślady procesów krasowienia, a wprawne oko zobaczy wiele skamieniałości, których wiek sięga 385 mln lat. Dochodzimy do miejsca, gdzie na południowym stoku eksploatowano rudy ołowiu z domieszką srebra. Mamy tu przykład eksploatacji szparowej, ciągnącej się na długości ponad 70 m. Prawdopodobnie początki górnictwa w tym rejonie sięgają XIII w. Po osiągnięciu wierzchołka Karczówki warto zwiedzić dawny kościół i klasztor Bernardynów, którymi obecnie zarządzają księża palotyni. Wzniesiono go w latach 1624-31 jako wotum za uchronienie Kielc od zarazy w roku 1622. W 1655 r. wojska szwedzkie ograbiły i częściowo spaliły klasztor. Odbudowany klasztor zakonnicy zajmowali do 1864 r., kiedy to za pomoc udzielaną powstańcom styczniowym zakon, na mocy ukazu carskiego, uległ kasacie. Zakonnicy zostali przeniesieni do Paradyżu. Jedyny pozostawiony tu zakonnik o. K. Tomaszewski opiekował się kościołem do swojej śmierci w 1914 r. Od 1918 r. klasztor znajdował się w rękach sióstr sercanek. Po wojnie, w 1957 r. przybyli tu palotyni. Przyklasztorny kościół jest jednonawowy z barokowym ołtarzem, reszta wyposażenia jest rokokowa. Pod wieżą, w kaplicy św. Barbary znajduje się figura świętej wyrzeźbiona w bryle galeny znalezionej w okolicach Karczówki. Według przekazu trzy bryły galeny znalazł w 1646 r. górnik Hilary Mala. Z pozostałych wyrzeźbiono figurę Najświętszej Marii Panny znajdującą się w kieleckiej katedrze oraz św. Antoniego stojącą w kościele w Borkowicach. W pogodny dzień warto wejść na wieżę kościoła, z której roztacza się piękna panorama miasta i otaczających je pasm. Obecnie trwają prace konserwacyjne zespołu klasztornego.

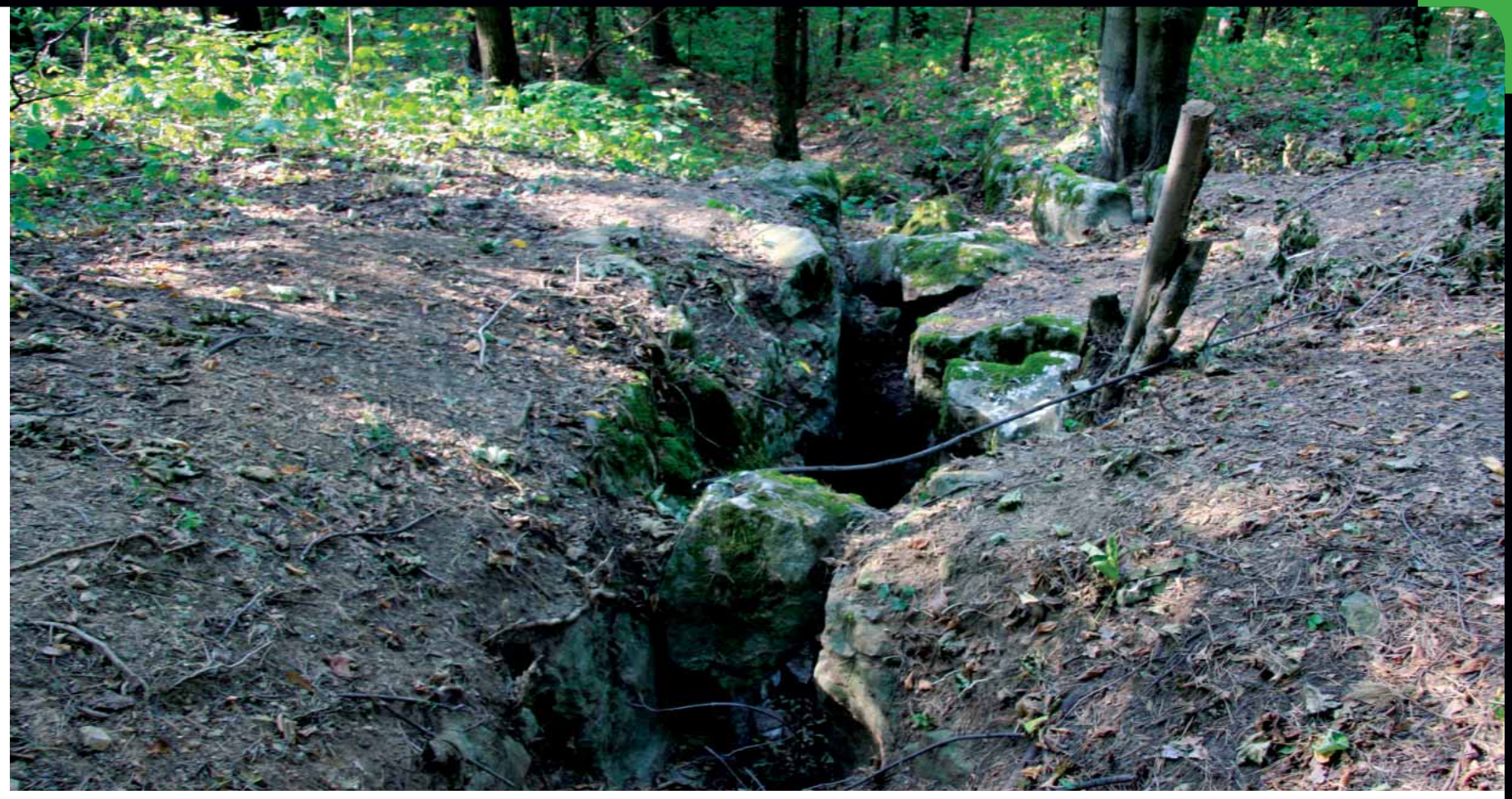

Pozostałość wyrobiska szparowego na południowym stoku Karczówki / Karczówka - remains of a slot excavation on the southern slope

Kapliczka gwarków z czerwonego piaskowca / Chapel of miners

Fot.: Marek Wołoszyński

KAPLICZKA GWARKÓW >> Po minięciu klasztoru dochodzimy na kolejne pole górnicze, gdzie widać ślady wydobycia rud metodą szparową oraz szybikową. Głębokość, z której wydobywano rudę, mogła sięgać nawet 30 m. Teren, przez który przechodzimy, podlega ochronie od 1933 r., kiedy utworzono rezerwat „Karczówka", w którym poza śladami górnictwa i zabytkowym zespołem klasztornym, chroniony jest cenny drzewostan z sosną, bukiem, lipą, brzozą oraz rzadkie gatunki roślin kseroter-micznych. Po zejściu z Karczówki wychodzimy z lasu i dochodzimy

FOSILS FROM 385 MILLION YEARS >> The path begins at the feet of Karczówka on the intersection of Podklasztorna and St. Barbara streets. You can also get there from the intersection of Karczówkowska and Podklasztorna streets. At the beginning of the red trail leading to Chęciny there is an information board of the path. Turn left to get to its beginning. We pass the Devonian limestone outcrops that build most of the local mountains. On the surface traces of karst processes can be found and trained eye can see a lot of fossils which are 385 million years old. We come to a place where on the southern slope ore of lead mixed with silver were mined. It is an example of slot exploitation extending over 70 metres. Probably the beginning of mining in the area dates back to the thirteenth century. After reaching the top of Karczówka it is worth visiting the former Bernardine church and monastery, which is currently managed by Pallottine priests. It was built in 1624-1631 as an offering for saving Kielce from the plague in 1622. In 1655 the Swedish army plundered and partially burned the monastery. The monastery was rebuilt by monks who used it until 1864 when due to helping participants of the January Uprising the order was cancelled under tsarist ukase. The monks were transferred to Paradyż. The only friar left there Father K. Tomaszewski took care of the church until his death in 1914. From 1918 the monastery was in the hands of the Sisters of the Sacred Heart. After the war in 1957 Pallottine priests arrived. In a single-nave church there is a Baroque altar, the rest comes from Rococo period. Under a belfry, in St. Barbara's chapel, there is a sculpture of the saint made of a galena block found in the area of Karczówka. According to an old account three blocks of galena were found in 1646 by a miner Hilary Mala. The remaining two became a material for sculptures of the Virgin Mary in the cathedral of Kielce and St. Anthony in a church in Borkowice. When the weather is fine it is a worthwhile idea to go up the belfry and see a magnificent panorama of the city and its surroundings. Currently the monastery is being restored.

Fot.: Marek Wołoszyński

CHAPEL OF MINERS >> After passing the monastery we arrive to another mining field, where you can see traces of mines which used to work in line with a shaft and slot method. The ore could be mined at the depth of up to 30 metres. The area we pass has been protected since 1933, when the „Karczówka" reserve was established in which, in addition to traces of mining and

do wykonanej z czerwonego piaskowca tzw. kapliczki gwarków. Umieszczono na niej marmurowe tablice z repliką tekstu z kaplicy św. Barbary w kościele na Karczówce, informacją o lokalizacji dawnego szybu, gdzie znaleziono bryły galeny, i z trasą ścieżki.

KORALOWCE Z DALNI >> Sprzed pomnika udajemy się w kierunku grzbietu Dalni. Na jej zboczach również wydobywano rudy ołowiu. W XIX i XX w. wydobywano tu wapień stosowany w hucie Aleksandra w Białogonie oraz budownictwie. Wapienie zawierają bardzo bogate zespoły skamieniałości, m.in. koralowców, ramienionogów i głowonogów. Część z nich w momencie odkrycia była nieznana, stąd w nadanych im nazwach występuje słowo dalniae od miejsca odkrycia. Z grzbietu Dalni otwiera się piękny widok na Karczówkę, Kielce i pasma świętokrzyskie.

ZJAWISKA KRASOWE NA STOKACH GRABINY >> Po zejściu z Dalni przechodzimy na stok Małej Grabiny i dochodzimy do pozostałości nadszybia ostatniej i najgłębszej w Górach Świętokrzyskich kopalni rud ołowiu. Nie zachowała się dokumentacja kopalni, a więc wszelkie informacje o niej są fragmentaryczne. Drążenie szybu zaczęło się prawdopodobnie na przełomie XIX i XX w., a wydobycie zakończono w okresie I wojny światowej. Głębokość szybu sięgała 118 m. Obecnie jego miejsce wyznacza lej głębokości 5 m i średnicy 10 m. W pobliżu widać pozostałości betonowych elementów nadszybia. Ostatnim przystankiem ścieżki jest dawny kamieniołom we wschodniej ścianie Grabiny. Eksploatowano tu w latach 1953-75 wapień. W wyższych partiach góry spotkać można ślady po dawnych szybach górniczych. We wschodniej ścianie kamieniołomu widać często spękane i objęte procesami krasowymi zapadające ku północy warstwy skalne. W południowej ścianie wyróżnia się występ skalny o charakterystycznym czerwono-różowym zabarwieniu. Jest to fragment głębokiego kotła krasowego wypełnionego osadami skał triasowych.

Kamieniołom Grabina / Grabina quarry

a huge monastery, there are valuable pines, beech, linden, birch, and rare species of xerothermic plants. After going down from Karczówka we come out of the woods and reach the so called chapel of miners made of red sandstone. One placed there marble tables with a replica of a text from the chapel of St. Barbara at the church on Karczówka , information about the location of the old shaft where lumps of galena were found and a description of the path.

CORALS FROM DALNIA >> We pass the monument and go in the direction of Dalnia. On its slopes lead ore was mined, too. In the nineteenth and early twentieth century limestone used in Alexander steel mill in Bialogon and in a construction industry was mined here. Limestones contain very rich fossil groups, such as corals, brachiopods, and cephalopods. Some of them at the time of the discovery was unknown, hence the names given to them include the word dalniae from the discovery site. From the ridge of Dalnia one can see a beautiful view of Karczowka, Kielce and the range of the Świętokrzyskie Mountains.

KARST PROCESSES ON THE SLOPES OF GRABINA >> After descending the slope of Dalnia we go to Little Grabina and reach the last remains of the top shaft of the deepest mine of lead ore in the Świętokrzyskie Mountains. Mine documentation has not survived, so all the information about it is fragmented. Drilling the shaft started probably at the turn of the century, and production was ended during the First World War. The shaft was 118 m deep. At present its location is marked by 5m crater of a diameter of 10 metres. Near you can see the visible remains of concrete blocks of the top shaft. The last stop of the path is an abandoned quarry in the eastern wall of Grabina. Limestone was excavated here from 1953 to 1975. In the upper parts of the mountains you can find layers of fractured rocks full of slots and traces of karst processes collapsing toward the north. In the south wall a ledge of a distinctive red-pink colour stands out. It is a part of a deep karst pot filled with sediments of Triassic rocks.

Fot.: Marek Wołoszyński

W STRONĘ CHĘCIN >> Spotkanie z geologią i przyrodą możemy kontynuować prowadzącym do Chęcin szlakiem czerwonym, udając się w kierunku pięknego kompleksu leśnego na pobliskiej Bruszni, a może i samych Chęcin. Po drodze czekają nas atrakcje w jaskini Raj i na Zelejowej. Możemy też udać się ścieżką na północ do kieleckiej dzielnicy Ślichowice, by tam w rezerwacie im. J. Czarnockiego obejrzeć wspaniały przykład potęgi sił przyrody w postaci słynnego fałdu obalonego, widocznego w dawnym kamieniołomie. A to dopiero część atrakcji, jakie czekają na miłośników geologii w Kielcach.

TOWARDS CHĘCINY >> Meeting with geology and nature can be continued on a red trail leading to Chęciny in the direction of beautiful wood in the nearby Brusznia. Along the way we can explore attractions of a Raj cave and Zelejowa. We can also take the path north to a quarter of Kielce called Ślichowice to Czarnocki reserve to see a great example of the power of natural forces in the form of the famous toppled fold visible in the former quarry. And theses are not all the attractions that await lovers of geology in Kielce.

Do przystanku autobusowego przy skrzyżowaniu ulic Jagiellońskiej i Karczówkowskiej można dojechać autobusami linii 1, 8 ,13, 22, 26, 28, 31, 39, 49. Następnie udajemy się ul. Karczówkowską w kierunku widocznego klasztoru. Po prawej stronie mijamy stacje drogi krzyżowej. Po lewej widać prace przy budowie ogrodu botanicznego, który stanie się kolejną atrakcją turystyczną Kielc. Na pętlę autobusową przy ul. Podklasztornej dojedziemy autobusami linii 13, 49, 108.
Z przystanku idziemy ul. Podklasztorną w górę do tablicy informacyjnej na początku ścieżki.

To reach the bus stop at the intersection of Jagiellońska and Karczówkowska streets you can take the following buses: 1, 8, 13, 22, 26, 28, 31, 39, 49. Then you go along Karczówkowska street towards the monastery. On the right hand side we pass the Stations of the Cross. On the left hand side you can see construction of a botanic garden which will become yet another tourist attraction of Kielce. The bus terminal is to be reached by buses no. 13, 49, 108.
From the bus stop we go up Podklasztorna street to the information board at the beginning of the path.

www.um.kielce.pl

Świat świętokrzyskich podziemi

THE UNDERGROUND WORLD OF ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS

Marek Wołoszyński

Jaskinia Raj i podziemna trasa turystyczna w Sandomierzu należą niewątpliwie do „żelaznych" punktów, które należy zwiedzić podczas wycieczki w Góry Świętokrzyskie. Myliłby się jednak czytelnik nieznający tych gór, sądząc, że są to ich jedyne podziemne atrakcje.

W czasie ponad 500 mln lat historii geologicznej regionu procesy tektoniczne i erozyjne doprowadziły do powstania w tutejszych skałach wielu jaskiń. Część z nich została przystosowania do zwiedzania, inne są dostępne tylko dla przeszkolonych i odpowiednio wyposażonych grotołazów. W Górach Świętokrzyskich obecnie znane są 132 jaskinie. Wśród nich jest system jaskiń Chelosiowa Jama – Jaskinia Jaworznicka w górze Kopaczowej niedaleko Piekoszowa, będąca najdłuższą (3670 m) jaskinią w Polsce leżącą poza Tatrami.

JASKINIA RAJ >> Niewątpliwie najbardziej znana jest jaskinia Raj w górze Malik niedaleko Chęcin. Wystarczy skręcić z drogi Kielce – Kraków, by po kilkuset metrach stanąć przed niewielkim pawilonem, przez który wchodzi się do jaskini. Otwór jaskini odkryli zimą 1963 r. dwaj mieszkańcy pobliskiej wsi wydobywający na wzniesieniu surowiec skalny. W 1964 r. zeszło nim do środka czterech uczniów Technikum Geologicznego z Krakowa wraz z nauczycielką prowadzącą praktyki terenowe. W 1966 r. podjęto decyzję o udostępnieniu jaskini dla zwiedzających, co nastąpiło 10 maja 1972 r.

Raj Cave and the underground touristic trail in Sandomierz are undoubtedly "musts" of an excursion to the Świętokrzyskie Mountains. A reader unfamiliar with the region would be wrong thinking these are the only underground attractions of the area.

During 500 million years of a geological history of the region tectonic and erosion processes contributed to creation of many caves in the rocks. Some of them were adapted to the need of tourism, some are accessible only for trained and properly equipped speleologists. Currently in the Świętokrzyskie Mountains 132 caves are recognised. Among them there is system of caves called Chelosiowa Jama - Jaworznicka Cave in the Kopaczowa Mountain near Piekoszów which is the longest (3670 metres) cave in Poland outside the Tatra Mountains.

RAJ CAVE >> Undoubtedly the most popular cave is Raj Cave in the Malik Mountain near Chęciny. It is enough to turn off the road Kielce - Kraków and go several hundred metres to reach a small pavilion leading to the entrance of the cave. It was discovered in the winter 1963 two inhabitants of the nearby village who were digging for raw rocks in the surrounding hills. In 1964 four students of the Geological Technical School in Krakow together with their teacher in charge of their field practice went down the cave. In 1966 it was decided that the cave would be made available for visitors, which took place on May 10, 1972.

Fot. Marek Wołoszyński

180-METROWA TRASA DLA ZWIEDZAJĄCYCH >> Jaskinia powstała w wyniku procesów krasowych w dewońskich wapieniach, znana jest z pięknej i bogatej szaty naciekowej. Z liczących 240 m długości korytarzy do zwiedzania udostępniona jest trasa o długości 180 m (w tym 40 m sztucznego tunelu). Jej przejście z przewodnikiem zajmuje około 45 min. Nawet w lecie w jaskini panuje stała temperatura powietrza 8–10°C i wilgotność 95%.
Do jaskini wchodzimy przez sztuczną, 21-metrowej długości sztolnię, z pawilonu wystawowego, w którym można obejrzeć odnalezione w jaskini szczątki zwierząt prehistorycznych (mamuta, nosorożca włochatego, niedźwiedzia jaskiniowego) oraz zrekonstruowane obozowisko neandertalczyków (w jaskini odkryto krzemienne narzędzia, których używali mieszkańcy jaskini ok. 50 000 lat temu). Pełni ona funkcję śluzy zabezpieczającej mikroklimat jaskini.

BOGACTWO FORM >> Pierwsza sala to Komora Wstępna, w stropie której znajduje się otwór, którym do jaskini zeszli jej odkrywcy. Następna jest Komora Złomisk, największa w jaskini, której nazwa pochodzi od rumowiska skalnego powstałego na skutek oderwania się skał ze stropu jaskini. Uwagę zwraca piękna kolumna naciekowa nazwana „Harfą". W następnej Sali Kolumnowej (nazwa od kolumny naciekowej), poza bogatą szatą naciekową, w ścianach widać liczne skamieniałości koralowców, dno pokrywają jeziorka, misy martwicowe i pola ryżowe. Wielką rzadkością są występujące tu pizoidy, zwane perłami jaskiniowymi. Najwspanialsza jest Sala Stalaktytowa z setkami stalaktytów – ponad 200 na m^2. Od dołu występują stalagmity oraz nacieki zespolone (stalagnaty), tworzące ciekawe formy, np. kolumnę zwaną „Pagodą". Przez mostek nad jeziorkiem przechodzimy do Sali Wysokiej (która ma 8 m wysokości), z której wracamy do Komory Wstępnej.

180 METRES OF THE TRAIL FOR VISITORS >> The cave was created as the result of karst processes in the Devonian limestones and is known thanks to beautiful and rich infiltration. Out of 240 metres of corridors 10 metres is available for visitors (including 40 metres of an artificial tunnel). It takes approx. 45 minutes to go through it with guides. Even in the summer there is a permanent temperature of 8 - 10 centigrades and humidity of 95%.
We reach the cave through an artificial 21 metre long adit from the exhibition pavilion where on can see remains of prehistoric animals found in the cave (mammoth, hairy rhino, cave bear) and a reconstructed Neanderthal camp (there were flint tools discovered in the cave used by its inhabitants approx. 50000 years ago). The adit functions as a lock to protect a microclimate of the cave.

RICHNESS OF FORMS >> The first room is Komora Wstępna (the Descent Chamber) in the ceiling of which there is the whole through which the cave's discoverers went down. The next one Komora Złomisk (the Debris Chamber), the biggest cave, which name comes from the debris created as the result of breaking off rocks from the ceiling of the cave. A beautiful infiltration column called "a harp" draws one's attention. In the next Column Chamber (the name comes from the infiltration column) apart from rich infiltrations there are numerous fossils of corals in the walls. The bottom is covered by small lakes, necrotic bowls and rice fields. A great rarity are pisoids called cave pearls. The most magnificent one is the Stalactite Chamber with hundreds of stalactites - over 200 per square metre. There are stalagmites on the bottom and joint infiltration (pillars) which create interesting forms, e.g. a column called "Pagoda".
We go through a small bridge and reach the High Chamber (8 metres high) from which we come back to the Descent Chamber.

REZERWACJA BILETÓW: Ze względu na ogromne zainteresowanie i ograniczenia liczby zwiedzających wynikające z ochrony jaskini bilety należy rezerwować telefonicznie (tel. 41 346 55 18) z dużym wyprzedzeniem. Szansa na wejście bez rezerwacji jest minimalna. Jaskinię można zwiedzać od stycznia do listopada (dokładna data jest podawana co roku, m.in. na stronie internetowej www.jaskiniaraj.pl) w godzinach 10–17 (oprócz poniedziałku).
CENY BILETÓW: od kwietnia do października 16 zł, w pozostałych miesiącach 11 zł. 15-osobowe grupy prowadzi wykwalifikowany przewodnik (obsługa przewodnicka wliczona w cenę biletu).

TICKET BOOKING: Due to enormous interest and limitation of the number of visitors resulting from the protection of the cave tickets should be booked by phone (telephone number: 41 346 55 18) in advance. Chances to enter without pre-booked tickets are minimal. The cave can be visited from January to November (an exact date is announced each year , inter alia on the website www.jakiniaraj.pl) between 10 AM - 5 PM (excluding Mondays).
PRICES: April - October - PLN 16, the other months: PLN 11. 15 person groups are led by a qualified guide (the guide fee included in the ticket price).

PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA W KAMIENIOŁOMIE KADZIELNIA >> Kolejną atrakcję przygotowują Kielce. Kamieniołom Kadzielnia, znany z nowoczesnego Amfiteatru na 5500 miejsc i Skałki Geologów, w której znajduje się 15 jaskiń, kryje w swojej wschodniej ścianie kolejną atrakcję turystyczną. Właśnie dobiegają końca prace nad oddaniem do użytku Podziemnej Trasy Turystycznej. Efektem kilkuletnich prac adaptacyjnych będzie atrakcyjna wycieczka prowadząca systemem trzech jaskiń – Odkrywców, Prochowni i Szczeliny – o łącznej długości ok. 130 m. Zwiedzając tę

Fot. Marek Wołoszyński

Podziemna trasa turystyczna na Kadzielni / The underground tourist route in Kadzielnia

Podziemna trasa turystyczna w Sandomierzu
The underground tourist route in Sandomierz

trasę, będzie można poznać inny typ jaskiń niż jaskinia Raj. Można będzie tu zobaczyć różne formy rzeźby krasowej, nacieki, mineralizacje hydrotermalne i odsłonięcia struktur sedymentacyjnych. Przewidziany termin otwarcia trasy to październik 2012 r. Informacji należy szukać na: www.geopark-kielce.pl

PODZIEMIA SANDOMIERZA >> Na drugim końcu Gór Świętokrzyskich czekają na zainteresowanych podziemia będące efektem działalności człowieka. Są to słynne podziemia w Sandomierzu. Ich powstanie umożliwiły pokłady urodzajnego lessu osadzonego na Wyżynie Sandomierskiej. Drążenie podziemnych komór i chodników trwało od XIII do XVI w. pod kamienicami i placem Rynku. Istnieje kilka ich poziomów, z których najniższy sięga 15 m pod powierzchnię terenu. Wykorzystywano je jako piwnice i składy kupieckie. Drążone bez żadnych zabezpieczeń stały się przyczyną poważnych kłopotów, jakie spadły na miasto. Nieużywane przez wiele lat i niezabezpieczone podziemia kamieniczek od XIX w. bywały przyczyną katastrof budowlanych. W 1963 r. podjęto prace badawcze i konserwatorskie. W ich trakcie podjęto decyzje o udostępnieniu podziemi do zwiedzania, co nastąpiło w 1977 r. Część komór musiano ze względu na bezpieczeństwo zasypać. Zachowane piwnice zabezpieczono przez tzw. wtórne obudowy, tam gdzie było to możliwe, zachowano pierwotny wygląd. Trasa turystyczna o długości 470 m prowadzi przez 34 komory na różnych głębokościach (maksymalnie 12 m) połączonych korytarzami wykonanymi podczas prac zabezpieczających. Współczesne nazwy komór nawiązują do historii, legend, architektury, itp. Wejście do podziemi znajduje się na tyłach kamieniczki Oleśnickich, kilkadziesiąt metrów od Rynku.

UNDERGROUND TOURISTIC ROUTE IN KADZIELNIA QUARRY >> Another attraction can be seen in Kielce. Kadzielnia Quarry, known from a modern Amphitheatre with 5500 seats and the Geologists' Rocks with 15 caves, hides in its walls yet another touristic attraction. The Underground Touristic Route is about to be finished. The effect of a few years of adaptation works shall be an attractive excursion leading through the system of three caves: the Discoverers' Cave, the Powder Magazine and the Gap with total length of approx. 130 metres. While seeing this cave one will be able to learn about a different from Raj Cave type of caves. One will be able to see various forms of karst surface, infiltration, hydrothermal minerals and sedimental structures. Expected date of opening of the route is October 2012. Information can be found on www.geopark-kielce.pl

DUNGEONS OF SANDOMIERZ >> On the other side of the Swiętokrzyskie Mountains underground constructions being the result of human operations await visitors. These are the famous dungeons of Sandomierz. Its construction was possible thanks to decks of a fertile loess to be found on the upland of Sandomierz. Digging underground chambers and tunnels under the tenement houses and the square of the Marketplace lasted from the 13th to 16th century. There are several levels there and the lowest of them is 15 metres below the level of the ground. The dungeons were used as cellars and traders' magazines. Dug without any safety measures they became the reason for many problems of the city. Unused for many years and unsecured cellars of the tenement houses have been the cause of building disasters since the 19th century. 1963 saw initiation of research and reconstruction works during which a decision to make the dungeons available for the public was made which took place in 1977. Some chambers had to be fill up due to safety reasons. The preserved cellars were protected by the so called secondary casings and the original design was kept where possible. The touristic route of 470 metres leads through 34 chambers located on various depths (12 meters max.) interconnected by corridors built during the safety works. The contemporary names of the chambers refer to history, legends, architecture, etc. The entrance to the underground is located at the back of the tenement house of Oleśnicki family, several dozen metres from the Marketplace.

GODZINY OTWARCIA: Podziemna Trasa Turystyczna otwarta jest dla zwiedzających codziennie w godzinach od 10 do 18, poza sezonem do 17.
BILETY W CENIE: normalny 10 zł, ulgowy 6 zł. Bilet grupowy tylko dla zorganizowanych grup szkolnych powyżej 20 osób – 5 zł/os. Przewodnik dla grup bez przewodnika miejskiego 20 zł.
INFORMACJA: www.pttk-sandomierz.pl, poczta@pttk-sandomierz.pl, tel. 15 8323088; 15 8322305 (biuro PTTK)

OPENING HOURS: The Underground Touristic Route is open daily between 10 AM and 6 PM, in the low season until 5 PM.
TICET PRICES: PLN 10 normal, PLN 6 half-price ticket. Group ticket only for organised school groups over 20 persons: PLN 5/person. Tour guide without a city guide: PLN 20.
INFORMATION: www.pttk-sandomierz.pl, poczta@pttk-sandomierz.pl, telephone: 15 8323088, 15 8322305 (PTTK Office).

Fot. UM. w Sandomierzu

„U Kazika"

Orawka – miejscowość w Dolinie Czarnej Orawy, jeden z najbardziej malowniczych zakątków Górnej Orawy położona wzdłuż międzynarodowej trasy Kraków - Jabłonka – Chyżne.

Malownicza okolica z punktami widokowymi na Tatry, Jezioro Orawskie, Babią Górę i Pilsko.
• 2, 3 i 4-osobowe pokoje z łazienkami • sauna, jacuzzi • internet bezprzewodowy • odnowa biologiczna • własny parking • plac zabaw dla dzieci • góralska domowa kuchnia • wycieczki krajoznawcze • kuligi i ogniska.

U KAZIKA
Gospodarstwo Agroturystyczne
lub Ośrodek Wczasowo-Kolonijny,
Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy

Danuta i Kazimierz Pieronek
34-480 Jabłonka Orawska 115, woj. małopolskie
tel.: 018/265 23 50, fax.: 018/2652349
mob.: 0 608 745 574

3 dni w Krakowie
w HOTELU KRAKUS***
w wyjątkowej cenie
TYLKO 215 zł od osoby

ul. Nowohucka 35, 30-717 Kraków,
tel.: (0-12) 652 02 02, 652 02 23, fax: (0-12) 656 54 78
e-mail: biuro@hotel-krakus.com.pl
www.hotel-krakus.com.pl

Proponujemy weekendowy pobyt (od piątku do niedzieli)

Cena zawiera:

- 2 noclegi w pokoju 2-os. standard (łazienka, TV, telefon, radio) w przypadku rezerwacji w pokoju 1 osobowym – dopłata 50 zł.
- 2 śniadania (bufet szwedzki)
- 1 lunch serwowany w restauracji oferującej dania kuchni międzynarodowej
- 1 zaproszenie do znanej krakowskiej kawiarni na smakowity specjał i kawę
- w niedziele nieodpłatne przedłużenie doby do godziny 18^{00}
- parking dla zmotoryzowanych
- cena zawiera VAT
- Lokale gastronomiczne, do których zapraszamy, położone są w historycznym centrum Krakowa.
- Dla tych z Państwa którzy chcieliby przedłużyc pobyt o kolejną dobę proponujemy specjalne ceny.

Serdecznie zapraszamy!

Karnawał, kajaki i podróż na wschód...

Tegoroczny konkurs na Najlepszy Produkt Turystyczny potwierdził wzrost różnorodności i bogactwa ofert dla turystów odwiedzających region lubelski. Wśród 27 nadesłanych propozycji znalazły się zarówno imprezy i wydarzenia kulturalne, jak też wycieczki i szlaki tematyczne oraz propozycje zwiedzania konkretnych obiektów. Powołana przy Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej Kapituła konkursu wybrała trzy najlepsze produkty turystyczne regionu:

❶ miejsce: *Carnaval Sztuk-Mistrzów*
❷ miejsce: *Kajaki nad Bugiem – Twój pomysł na weekend*
❸ miejsce: *Weekend na szlaku UNESCO*

www.quand.com

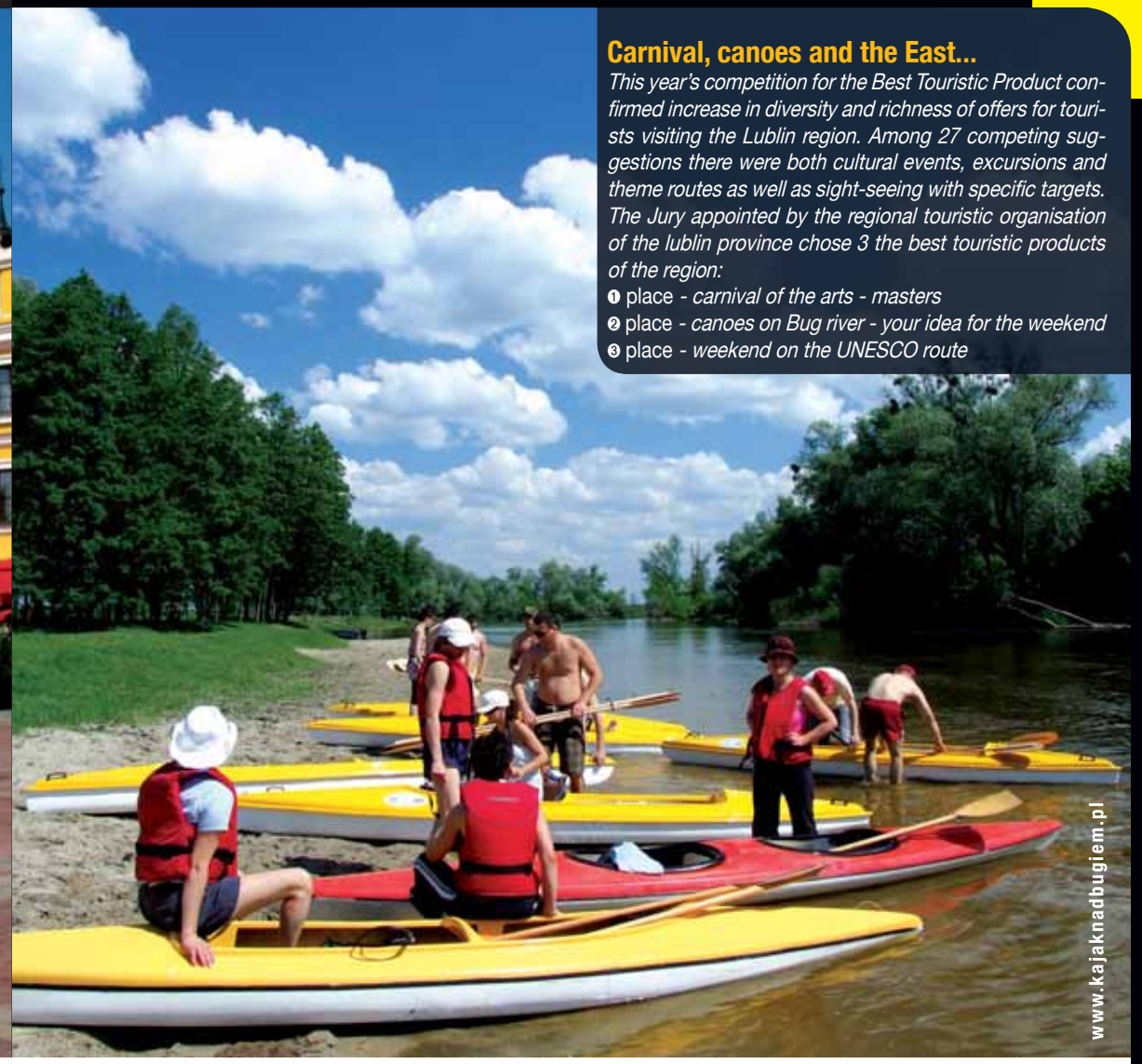

www.kajaknadbugiem.pl

Carnival, canoes and the East...

This year's competition for the Best Touristic Product confirmed increase in diversity and richness of offers for tourists visiting the Lublin region. Among 27 competing suggestions there were both cultural events, excursions and theme routes as well as sight-seeing with specific targets. The Jury appointed by the regional touristic organisation of the lublin province chose 3 the best touristic products of the region:

❶ place - *carnival of the arts - masters*
❷ place - *canoes on Bug river - your idea for the weekend*
❸ place - *weekend on the UNESCO route*

WEEKEND NA SZLAKU UNESCO

Jest to weekendowa propozycja odkrywania uroków Zamościa i Lwowa – dwóch miast wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wszyscy chętni, by poznać te najpiękniejsze perły polsko-ukraińskiego pogranicza, skorzystać mogą z atrakcyjnej i kompleksowej oferty Biura Quand. Pakiet obejmuje zwiedzanie dwóch miast, przejazdy oraz noclegi w 3-gwiazdkowych zamojskich hotelach.

To doskonała okazja, by podelektować się bogactwem architektury, historii i tradycji Zamościa i Lwowa. Dla chętnych istnieje również możliwość obejrzenia spektaklu w jednej z najpiękniejszych sal operowych Europy – Lwowskim Narodowym Akademickim Teatrze Opery i Baletu.

WEEKEND ON THE UNESCO ROUTE

It is a suggestion of exploring Zamosc and Lviv for the weekend - two cities listed on the UNESCO World Heritage Site list. Everyone eager to know the most beautiful pearls of the Polish-Ukrainian border can take up an attractive and comprehensive offer of Quand travel agency. The package includes sideseeing of the two cities, transfers and accommodation in three star hotels in Zamosc. This is a perfect opportunity to enjoy the wealth of architecture, history and traditions of Zamosc and Lviv. Those interested will be given an opportunity to see a performance in one of the most beautiful opera houses of Europe - The State Academic Theatre of Opera and Ballet of Lviv.

KAJAKI NAD BUGIEM POMYSŁ NA WEEKEND

Cieszące się coraz większym zainteresowaniem turystów spływy kajakowe Bugiem, to szansa na aktywny wypoczynek i odkrywanie wielokulturowego dziedzictwa oraz poleskich tradycji. Spływy organizowane są co tydzień. Oprócz wyzwania dla ciała, jakim jest kajakowe zmaganie się z nurtem rzeki, turyści odnajdą tu także raj dla zmysłów i natchnienie dla duszy, wyczarowane przez malownicze krajobrazy oraz mistyczne historie otaczające mury świątyń i miejsc pamięci koegzystujących tu od lat kultur i religii. Wrażenia duchowe dopełniają specjały kuchni nadbużańskiej, gdzie szczególnie warte polecenia są bomby po różaniecku, pierogi po olendersku, kurczak po ukraińsku, szczupak po sławatycku i oczywiście... pierogi ruskie.

CANOES ON BUG RIVER YOUR IDEA FOR THE WEEKEND

Canoe trips on Bug river are becoming more and more popular among tourists and are a chance for an active rest and discovering multicultural heritage and traditions of Polesie area. Canoe trips are organised every week. In addition to the challenges of the body, such as struggling with the current of the river in a canoe, tourists will also find here a paradise for the senses and inspiration for the soul, conjured up by the picturesque landscapes and mystical stories surrounding the walls of temples and memorials of cultures and religions which have been coexisting here for years. Spiritual impressions are completed by the specialties of the Bug area cuisine. Among the delicacies worth recommending are: bombs from the Różaniec river area, chicken prepared in the Ukrainian way, pike from Sławatycze and of course ... Russian pierogs (dumplings).

CARNAVAL SZTUK-MISTRZÓW

Goszczące od 3 lat w Lublinie święto nowego cyrku, teatru i sztuki alternatywnej. Idea festiwalu nawiązuje do Sztukmistrza z Lublina – ikony rozpoznawalnej na całym świecie. Carnaval to czas unikalnych przedstawień oraz mrożących krew w żyłach pokazów akrobatycznej zręczności i sprawności. Ulice stają się sceną dla różnorodnych buskerów: ulicznych performerów, muzyków, żonglerów, ekwilibrystów i kuglarzy, którzy bawią i angażują w swoje działania publiczność. Ciekawostką festiwalu jest Urban Highline. Co roku kilkudziesięciu śmiałków z całego świata wędruje wysoko nad ziemią, po taśmach rozwieszonych pomiędzy budynkami klimatycznego Starego Miasta. Festiwal sprawia, że miasto tętni sztuką i zabawą. Tegoroczne święto trwało aż 9 dni i odbywało się równolegle z Europejską Konwencją Żonglerską (EJC) – najbardziej prestiżowym wydarzeniem środowiska kuglarzy i artystów nowego cyrku na świecie. A kolejny Carnaval – już za rok!

CARNIVAL OF THE ARTS - MASTERS

Festival of a new circus, theatre and alternative art has been hosted by Lublin for three years. The idea of the festival refers to the Magician from Lublin - the icon recongisable all over the world. The Carnival is the time of unique performances and thrilling acrobatic parades of agility and efficiency. Streets become a stage for various buskers: street performers, musicians, jugglers, acrobats and mountebanks. They entertain their public by interactive shows. The curiosity of the festival is Urban Highline. Each year dozens of adventurers from all over the world is ballancing high above the ground on the tape hung between the buildings of the picturesque Old Town. The festival makes the city vibrant with art and fun. This year's festival lasted 9 days and took place in parallel with the European Jugglers' Convention (EJC) - the most prestigious event in the circle of jugglers and new circus artists in the world. And the next festival is already next year!

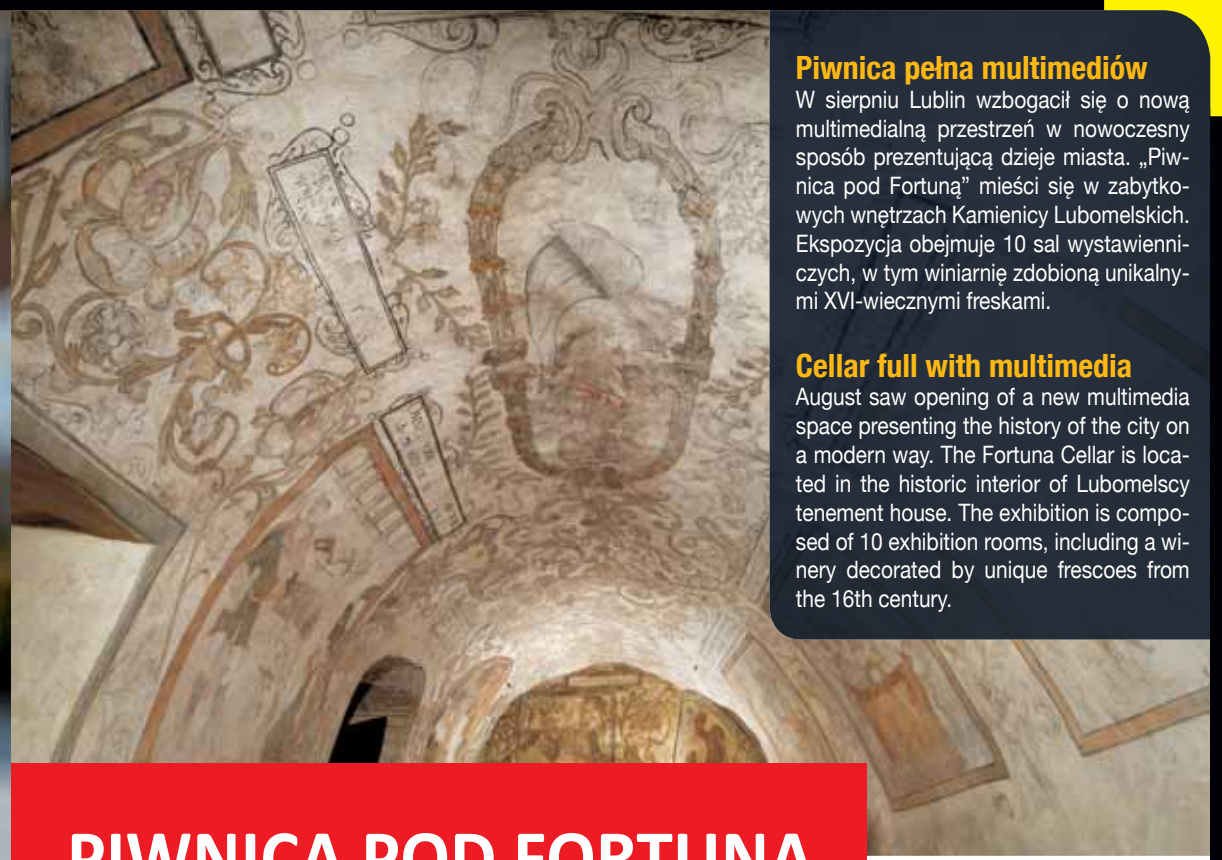

Piwnica pełna multimediów

W sierpniu Lublin wzbogacił się o nową multimedialną przestrzeń w nowoczesny sposób prezentującą dzieje miasta. „Piwnica pod Fortuną" mieści się w zabytkowych wnętrzach Kamienicy Lubomelskich. Ekspozycja obejmuje 10 sal wystawienniczych, w tym winiarnię zdobioną unikalnymi XVI-wiecznymi freskami.

Cellar full with multimedia

August saw opening of a new multimedia space presenting the history of the city on a modern way. The Fortuna Cellar is located in the historic interior of Lubomelscy tenement house. The exhibition is composed of 10 exhibition rooms, including a winery decorated by unique frescoes from the 16th century.

PIWNICA POD FORTUNĄ
The Fortuna Cellar in Lublin

www.piwnica.lublin.eu
tel. +48 81 532 44 12

Multimedialna historia Lublina
"Piwnica pod Fortuną"
Lublin, Rynek 8, Stare Miasto
otwarte codziennie od 11.00 do 19.00

The multimedia history of Lublin
"The Fortuna Cellar in Lublin"
Lublin, Rynek 8, Old Town
open every day from 11.00 to 19.00

Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna

Lublin MIASTO INSPIRACJI

Paweł Wroński

Jesienny Cieszyn w festiwalowych odsłonach

CIESZYN IN AUTUMN: LET THE FESTIVALS BEGIN

Cieszyn robi wrażenie na wszystkich! Barwna historia, ciekawe zabytki, bujna przyroda, intrygująca kulturowa mozaika i bogaty program imprez to walory transgranicznego miasta na południu Polski. Idealnego na weekendowy wypad, o każdej porze roku!

Who can forget Cieszyn! With its colourful history, fascinating monuments, lush landscapes, intriguing cultural mosaic, as well as a rich programme of events, this cross-border city in the south of Poland is perfect for a weekend break, any time of the year!

Cieszyn i i Český Těšín pełnią wspólnie funkcję stolicy Śląska Cieszyńskiego. Taka sytuacja dopinguje od lat do polsko-czeskiej współpracy, która zaczęła się, zanim jeszcze oba kraje weszły do Unii Europejskiej, choć jak przyznają gospodarze, z unijnymi dotacjami praca jest łatwiejsza. Jej efektem są między innymi imprezy, podczas których ożywają oba brzegi granicznej Olzy. Nadciąga jesień, a wraz z nią dwa duże festiwale – poświęcone żywemu wciąż folklorowi, sztuce i rzemiosłu „Skarby z Cieszyńskiej Trówły" oraz odwołujące się do przeszłości „Dni Kultury Żydowskiej".

SKARBY Z MALOWANEJ SKRZYNI >> Pierwszy z nich zainspirowała zawartość ozdobnej skrzyni, w jakiej na Śląsku Cieszyńskim przechowuje się rzeczy o dużej wartości – stroje i korale, przekazywaną z pokolenia na pokolenie Biblię czy oprawione w skórę książeczki do nabożeństwa. Mówi się na nią trówła albo truchła, a po czesku – truhla. Niezależnie jednak od wymowy jest to po prostu skrzynia z rodzinnymi skarbami. I nie chodzi jedynie o ich wymierną wartość, ale głównie o to, że w każdym, przechowywanym pieczołowicie przedmiocie, kryją się sentymenty i historia. Wystarczy uchylić malowane wieko, by wkroczyć w świat pełen tajemnic.

Cieszyn and Český Těšín jointly play the role of capital of Cieszyn Silesia. This situation has stimulated Polish-Czech cooperation for years. It began even before the two countries joined the European Union, though as the authorities admit, the EU subsidies make the work easier. Among other things, they have helped bring about events during which both banks of the Olza River on the border come to life. Autumn is coming, and together with it two major festivals. One is 'Treasures from the Cieszyn Trówła' devoted to the folk culture, arts and crafts of the present, and the other is 'Jewish Culture Days,' hearkening to the past.

TREASURES FROM THE PAINTED CHEST >> The first of these was inspired by the contents of the decorative chests which are used in Cieszyn Silesia for storing things of great value – outfits and beads, an heirloom Bible or leather-bound prayer books. It is called trówła or truchła, and in Czech – truhla. Regardless of pronunciation, it is simply a chest containing family treasures. And it is not just their price, but the sentimental value and history that lays in every carefully-stored item. You only need to peek inside to enter a world full of mysteries to discover.

Cieszyński Jarmark Rzemiosła / Cieszyn crafts fair, *fot. Zamek Cieszyn*

Romańska rotunda z XI w. / Romanesque rotunda, 11th c. *fot. RK*

„SKARBY Z CIESZYŃSKIEJ TRÓWŁY" >> („Poklady z Těšínské Truhly") odbędą się w tym roku po raz dwunasty. Będą wystawy malarskie i fotograficzne, koncerty, pokazy i kiermasze, promocje książek, wykłady i zwiedzanie zamkniętych na co dzień obiektów. Będzie można uczestniczyć w wycieczkach i warsztatach. Kulminacyjne wydarzenia będą mieć miejsce w ostatni wrześniowy weekend, a ich sceną będzie przede wszystkim Zamkowe Wzgórze. Jest to najstarsza część Cieszyna, w której wznosi się romańska rotunda i gotycki zamek, pamiętający zarówno piastowskie, jak i habsburskie czasy. W miejskiej bibliotece znani cieszynianie będą czytać dzieciom książki, w zamkowej oranżerii na wystawie „Koronkowa robota", będzie można zobaczyć, jak kunszt koniakowskich koronkarek wykracza poza okrycia na stoliczki. Zaułki Cieszyna staną się planszą gry miejskiej „Śladem Bohaterów". W Amfiteatrze pod Wieżą Piastowską odbędzie się VII Cieszyński Jarmark Rzemiosła (VII. Těšínský jarmark řemesel). Zaprezentują się na nim rzemieślnicy, a kucharze przygotują tradycyjne potrawy regionalne. Smacznym wątkiem będzie także otwarty konkurs na cieszyński strudel z pokazem pieczenia.

'TREASURES FROM THE CIESZYN TRÓWŁA' >> ('Poklady z Těšínské Truhly') will take place this year for the 12th time. There will be painting and photography exhibitions, concerts, shows and fairs, book promotions, lectures and an opportunity to visit places which are normally closed to the public. It will be possible to participate in tours and workshops. The culminating events will be held during the last weekend of September, mainly on Castle Hill. It is the oldest part of Cieszyn, containing the Roman rotunda and gothic castle, a place that witnessed the times of the Piasts as well as the Habsburgs. In the city library, famous residents of Cieszyn will read stories to children, and in the castle conservatory, at the exhibition 'Koronkowa robota', it will be possible to see how the lace-makers from Koniaków practice their craft, and it goes way beyond making table cloths. The alleyways of Cieszyn will become the board of a city game called 'In the footsteps of heroes'. In the Amphitheatre by the Piast Tower, the 7th Cieszyn Craft Fair (VII Těšinský jarmark řemesel) will be held, during which craftsmen will display their creations and cooks will prepare traditional regional dishes. A delicious highlight of the fair will be an open competition for Cieszyn strudel combined with a baking demonstration.

Zwijanie strudla / Rolling the strude, *fot. Zamek Cieszyn*

Wystawa wycinanki żydowskiej / Exhibition of a Jewish paper cut, *M. Gołąb, fot. COK*

28-30 WRZEŚNIA XII SKARBY Z CIESZYŃSKIEJ TRÓWŁY (XII. POKLADY Z TĚŠÍNSKÉ TRUHLY)
PROGRAM: WWW.CIESZYN.PL, INFORMACJE TOMASZ.MAJOREK@GMAIL.COM

Most graniczny w Cieszynie / Border bridge in Cieszyn, *fot. RK*

Inauguracja Dni Kultury Żydowskiej 2011
Inauguration of Jewish Culture Days 2011, *fot. M. Dzupin*

Feniks z popiołów

Skazana na zagładę w dniach II wojny światowej żydowska diaspora była obecna w Cieszynie i księstwie cieszyńskim przynajmniej od XVII stulecia. Ofiarą holocaustu padła cała cieszyńska populacja hebrajska, stanowiąca w przedwojennym mieście 10% ogółu mieszkańców, a zarazem znacząca część jego elity. Naziści niszczyli też wznoszone przez nich obiekty. Mimo to zdewastowane przetrwały nie mniej ciemny niż wojna okres komunistyczny. Dziś w wolnej Polsce, podobnie jak w Czechach, eksponuje się sztukę i obyczaje ludu, który współtworzył historię naszych krajów. Ale zabytki kultury materialnej, choć bezcenne, są przede wszystkim pomnikami przeszłości. Dni Kultury Żydowskiej (Dny židovské kultury) przywracają ją do życia. Niektóre z festiwalowych wydarzeń odbędą się we wnętrzach byłej synagogi – Szomre-Szabos (Český Těšín). Inne w kawiarniach, czytelniach i na deskach teatralnych scen po czeskiej i polskiej stronie Olzy. Zagoszczą zespoły prezentujące klezmerską muzykę i tańce. Październikowy festiwal znacznie wykroczy poza kontekst regionalny. Jednym z czołowych punktów programu będą projekcje filmowe (w COK „Dom Narodowy"; wstęp wolny). Taśmy udostępnili organizatorzy Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Żydowskie Motywy. Dzięki nim publiczność będzie mogła poznać zawiłe, naznaczone piętnem holocaustu ludzkie losy, np. postać Aliny Margolis-Edelman, na której dziecięcej postaci wzorował Alę twórca słynnego elementarza Marian Falski, biografię pioniera australijskiego kina animowanego, urodzonego w Krakowie Yorama (Jerzego) Grossa, a także twórczość Josha Dolgina, nazwanego przez reżysera „Jamesem Brownem w wersji jidysz", łączącego surrealistyczne wizualizacje z hip-hopem, funky i muzyką żydowską. Ilustrowane bogatym materiałem zdjęciowym prelekcje, takie jak „Zachowane wystroje malarskie synagog w Polsce", przybliżą żydowską sztukę sakralną i zasady judaistycznej wiary. A program poświęcony satyrze filmowej – specyficzne dla tej nacji poczucie humoru. Organizatorzy festiwalu nie zapomnieli o obyczajach kulinarnych i bogatej palecie tradycyjnych potraw dzieci Izraela, które poznamy podczas Dni Kuchni Żydowskiej. Nie zabraknie także ekspozycji i kiermaszu judaików.

Dni Kultury Żydowskiej (Dny židovské kultury)

3-7 października, program: www.cieszyn.pl (tam także, w zakładce „Historia i tradycja" przedstawione zostały szczegółowo dzieje cieszyńskich Żydów), informacje: kultura@domnarodowy.pl.

Phoenix from the ashes

The Jewish Diaspora, doomed to be annihilated in the days of World War II, was present in Cieszyn and the Duchy of Cieszyn since at least the 17th century. The entire Jewish population of Cieszyn, which constituted 10% of the overall number of residents of the pre-war city including a significant proportion of the elites, fell victim to the Holocaust. The buildings they erected were reduced to ashes by the Nazis. Yet, though devastated, they survived the equally bleak times of the communist period. Today, in independent Poland, as in the Czech Republic, the art and traditions of the people that contributed to the creation of our countries' histories are put on display. However, the monuments of the material culture, though priceless, are mainly memorials to the past. Jewish Culture Days (Dny židovské kultury) bring it all back to life. Some of the festival events will be held inside the former synagogue – Szomre-Szabos (Český Těšín). Others will be in cafès, reading rooms or theatre stages on both sides of the Olza River. The festival will showcase klezmer bands and dancing. The October festival will go significantly beyond the regional context. One of the main highlights of the programme will be screenings of films (in COK 'Dom Narodowy', free admission). The tapes were made available courtesy of the organizers of the International Film Festival 'Żydowskie Motywy'. Thanks to them, the audience will become acquainted with complex accounts of lives on which the Holocaust left its horrible mark: The story of Alina Margolis-Edelman, who, in the days of her youth, gave Marian Falski the inspiration for Ala, the protagonist of his famous children's book. The biography of Yoram (Jerzy) Gross, the pioneer of Australian animated cinema, born in Kraków. The artistic work of Josh Dolgin, the 'Yiddish James Brown,' as the director calls him, combining surreal visualizations with hip-hop, funk and Jewish music. Richly illustrated talks, such as 'Preserved painted interiors of synagogues in Poland' ("Zachowane wystroje malarskie synagog w Polsce") will introduce the audience to Jewish sacred art and the principles of Jewish belief. And the programme devoted to film satire will familiarize the audience with that specifically Jewish sense of humour. And of course one can't forget the culinary traditions: a splendid array of Jewish dishes will be presented during the Jewish Cuisine Days. There also will be an exhibition and fair of Judaica.

Jewish Culture Days (Dny židovské kultury)

3-7 October programme: www.cieszyn.pl" www.cieszyn.pl (click on „History and traditions" for additional details about the history of Cieszyn's Jews), information: kultura@domnarodowy.pl.

JEŚLI CHCESZ OTRZYMYWAĆ INFORMACJE O WYDARZENIACH W CIESZYNIE, ZAPISZ SIĘ DO NEWSLETTERA NA WWW.CIESZYN.PL

Quality System – Hotel Poznań

ul. Lechicka 101, 61-619 Poznań, tel.: +48 61 821 07 00; faks: +48 61 821 07 70, www.systemhotels.pl, poz@systemhotels.pl

Quality System - Hotel Poznań*** to nowoczesny, w pełni klimatyzowany obiekt hotelowo-konferencyjny położony w pobliżu centrum miasta, przy Centrach Handlowych „Poznań Plaza" i „Pestka", oraz najważniejszych traktach komunikacyjnych - trasie E30 Berlin – Warszawa oraz trasie E261 Wrocław – Koszalin. Atrakcyjna lokalizacja hotelu pozwala na szybkie dotarcie do Starego Miasta, dworca PKP, Lotniska Ławica oraz Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Quality System – Hotel Poznań***
w telegraficznym skrócie:
Pokoje – 107 pokoi i apartamentów
Restauracja – Rosso Nero, 120 osób
Lobby Bar i kawiarnia – 20 osób
Konferencje - 4 sale, 250 osób
Rekreacja – basen, sauna, siłownia
Podziemny garaż i parking strzeżony

Quality System - Hotel Poznań *** is a modern, fully air-conditioned hotel-and-conference facility located near the city centre, "Poznań Plaza" and "Pestka" shopping centres and the most important communications routes - E30 Berlin - Warsaw and E261 Wrocław - Koszalin. The attractive location allows to reach the Old Town, PKP Railway Station, Airport Ławica and the International Poznań Fairs fast.

Quality System - Hotel Poznań ***
in a nutshell:
Rooms: 107 rooms and apartments
Restaurant - Roso Nero, 120 persons
Lobby, bar and cafe - 20 persons
Conference - 4 rooms, 250 persons
Recreation - pool, sauna, gym
Underground guarded parking lot

WWW.SYSTEMHOTELS.PL

Marek Wołoszyński

„Mały Rzym” – miasto nie tylko ojca Mateusza

“LITTLE ROME” - A CITY OF NOT ONLY DON MATTEO

Trudno o lepszą reklamę miasta niż ta, jaką ma Sandomierz dzięki serialowi „Ojciec Mateusz”. Od kilku lat każdy odcinek oglądają ponad 4 miliony widzów. Znaczny wzrost liczby turystów jest potwierdzeniem trafności decyzji o wspieraniu produkcji serialu przez władze miasta. Miasta, które wzniesione na siedmiu wzgórzach było dawniej nazywane „Małym Rzymem”.

It is difficult to come up with a better advert for Sandomierz than TV series “Don Matteo”. For a few years each episode has been watched by over 4 million viewers. Sifnificant increase in the number of visitors is a proof that the decision to support this production by the city authorities was the right one. The city built on seven hills was once called “Little Rome”.

NA SKRZYŻOWANIU SZLAKÓW HANDLOWYCH >> Ślady osadnictwa na terenie wznoszącego się na pięknej, wiślanej skarpie miasta pochodzą już z epoki neolitu (5200-1700 p.n.e.). W kronikach Galla Anonima Sandomierz wymieniany jest jako jedno z głównych miast kraju. Ponowna lokacja miasta miała miejsce w 1286 r. Korzystne położenie na skrzyżowaniu szlaków handlowych przy przeprawie przez Wisłę przez wieki umożliwiało rozwój miasta, pomimo zniszczeń dokonywanych przez najazdy tatarskie. Miasto za panowania Kazimierza Wielkiego, po zniszczeniach dokonanych przez Litwinów, odbudowano już w znacznej części jako murowane. O znaczeniu Sandomierza świadczą częste pobyty w nim królów polskich, jakie miały miejsce w XV-XVII w. W tym czasie na potrzeby magazynowe rozpoczęto drążenie pod rynkiem i jego otoczeniem podziemnych komór. Kres świetności miasta zapoczątkował „potop” szwedzki. Kolejne poważne zniszczenia przyniosła I wojna światowa. Odbudowa miasta i jego roli w regionie związana jest z okresem międzywojennym, gdy ulokowano tu stolicę administracyjną Centralnego Okręgu Przemysłowego. Szczęśliwie II wojna światowa nie przyniosła większych zniszczeń.

ON THE CROSSROADS OF TRADE ROUTES >> Traces of human settlements in the area of the city built on a beautiful escarpment over Vistula River dates back to the Neolithic period (5200-1700 BC). In the chronicles of Gall Anonymus Sandomierz is mentioned as one of the major cities of the country. The re-location of the city took place in 1286. The favourable location at the crossroads of the trade routes near the ford of Vistula River for centuries allowed for development of the city despite damages caused by the Tatar invasions. During the reign of Casimir the Great, after the damage done by the Lithuanians, was rebuilt mainly in brick. The importance of Sandomierz is proven by frequent visits of Polish kings in the fifteenth and seventeenth century. It was in this period when underground chambers for storing purposes were dig under the market and its surroundings. The end of the splendour of the city was brought by the so called “Swedish flood”. Further serious damage was made during the First World War. Reconstruction of the city and its role in the region is related to the interwar period, when the administrative capital of the Central Industrial District was located here. Luckily the Second World War did not bring serious damage to the city.

Do naszych czasów zachował się zabytkowy układ urbanistyczny Sandomierza / The historic urban layout of Sandomierz has been preserved.

MIASTO 120 ZABYTKÓW >> Do naszych czasów zachował się zabytkowy układ urbanistyczny miasta oraz ponad 120 obiektów zabytkowych. Najstarszy i najcenniejszy jest zespół klasztorny dominikanów z kościołem św. Jakuba. Zbudowany na początku XIII w. kościół należy do pierwszych ceglanych kościołów w Polsce. Gotycka bazylika katedralna NMP z XIV w. zachowała wyposażenie wnętrza z XV-XVII w., w tym piękną polichromię w prezbiterium. Ratusz, jeden z symboli miasta, to budowla z XIV w. (wieża) przebudowana w XVI w. należąca do najpiękniejszych ratuszy renesansowych w kraju.

THE CITY OF 120 MONUMENTS >> The historic urban structure of the city and more than 120 historic buildings have been preserved. The oldest and the most valuable one is the Dominican monastery with the church of St. James. Built at the beginning of the thirteenth century, the church is one of the first brick church in Poland. Gothic Cathedral Basilica of Our Lady from the fourteenth century preserved the interior from the fifteenth and seventeenth centuries including beautiful murals in the chancel. The City Hall, one of the symbols of the city, is the building from the fourteenth century. Its tower rebuilt in the sixteenth century belongs to one of the most beautiful Renaissance town halls in the country.

1000-LETNIE SZACHY >> W zbiorach oddziału Muzeum Okręgowego mieszczącego się w ratuszu można zobaczyć pochodzące z XI-XII w. figurki szachowe. Słynna gotycka Brama Opatowska należy do najlepiej zachowanych tego typu budowli w Polsce. Zamek wzniesiono w XIV w. Z wysadzonego przez Szwedów kompleksu ocalało tylko skrzydło zachodnie. Obecnie znajduje się tam Muzeum Okręgowe.

1000 YEAR OLD CHESS >> In the collection of the branch of the District Museum located in the City Hall you can see chess figurines from the XI-XII century. The famous Gothic Gate Opatowska belongs to the best preserved of its kind in Poland. The castle was built in the fourteenth century. From the castle complex blown up by the Swedes only the western wing survived. Currently there is a Regional Museum there.

GOTYCKI DOM DŁUGOSZA >> Jednym z najlepiej zachowanych budynków gotyckich jest tzw. Dom Długosza, wzniesiony w 1476 r. z jego fundacji. Obecnie mieści się tam Muzeum Diecezjalne. Kompleks późnorenesansowego Collegium Gostomianum pochodzi z początków XVII w. i zachował swój pierwotny kształt architektoniczny oraz funkcję. Należy do najstarszych szkół średnich w Polsce. Niewątpliwą atrakcją, którą należy koniecznie zobaczyć, jest Podziemna Trasa Turystyczna prowadząca przez wspomniane podziemia sandomierskie. To tylko drobna część pięknych

GOTHIC HOUSE OF DŁUGOSZ >> One of the best-preserved Gothic buildings is the so called Długosz House built in 1476 and sponsored by the chronicler. Currently it houses the Diocesan Museum. Complex Late Renaissance Collegium Gostomianum comes from the beginning of the seventeenth century and retained both its original architectural form and function. It is one of the oldest secondary schools in Poland. Another attraction that must be seen is the Underground Tourist Route leading through the mentioned above underground chambers of Sandomierz. This is only a small part of beautiful and precious monuments of the royal Sandomierz which simply must be seen while

Po zwiedzaniu zabytków można zrelaksować się, pływając rowerem wodnym.
After visiting the monuments one can take a break cycling on a watercycle.

Na dziedzińcu kamienicy Oleśnickich jest zejście do Podziemnej Trasy Turystycznej.
In the courtyard of the Oleśniccy tenement house there is an entrance to the Underground Touristic Route.

i cennych zabytków królewskiego Sandomierza, który należy koniecznie odwiedzić podczas wycieczki śladami dawnej potęgi Rzeczpospolitej i oczywiście ojca Mateusza.

WĄWÓZ ŚWIĘTEJ KRÓLOWEJ JADWIGI I GÓRY PIEPRZOWE >> Będąc w Sandomierzu, należy pamiętać nie tylko o zabytkach architektury. W samym mieście i jego bliskich okolicach jest wiele wartych zobaczenia fantastycznych atrakcji przyrodniczych. Powstały w lessie Wąwóz Świętej Królowej Jadwigi i kambryjskie Góry Pieprzowe zapewnią miły wypoczynek na łonie natury oraz możliwość poznania historii geologicznej okolic Sandomierza. Spacer nad Wisłą Bulwarem Piłsudskiego da nam możliwość odpoczynku po trudach odwiedzania murowanego Sandomierza i podziwiania jego pięknej panoramy.

ATRAKCJE NIE TYLKO DLA DZIECI >> W sandomierskim parku „Piszczele" atrakcją dla dzieci jest park linowy i profesjonalnie urządzony plac zabaw. Dorośli zmierzyć się mogą w pojedynku szachowym na oryginalnej szachownicy przystosowanej do gry w „żywe szachy".

LETNIE IMPREZY KULTURALNE >> W sezonie letnim miasto organizuje wiele imprez kulturalnych, m.in.: „Jarmark Jagielloński i Festyn Rycerski", „Festiwal Filmów NieZwykłych", „Dni Sandomierza", „Międzynarodowy Turniej o Miecz Zawiszy Czarnego z Garbowa", festiwal „Muzyka w Sandomierzu". Dla osób poszukujących wyciszenia „w drodze" Sandomierz stanowi początek prowadzącej do Krakowa Małopolskiej Drogi św. Jakuba. Rozbudowana baza noclegowo-gastronomiczna w mieście pozwala na zorganizowanie pobytu posiadaczom nie tylko zasobnych portfeli. Stwarza to możliwość spędzenia tu kilku dni, by na spokojnie zapoznać się z pięknem tego królewskiego niegdyś miasta.

traveling on the traces of the former greatness of Poland and Don Matteo of course.

GORGE OF ST. QUEEN JADWIGA AND PEPPER MOUNTAIN >> Being in Sandomierz, one should keep in mind not only the monuments of architecture. In the city itself and its close vicinity there are many fantastic and worth seeing wonders of nature. A loess gorge of St. queen Jadwiga and cambrian Pepper Mountains Pepper provide a nice outdoor rest and the opportunity to learn about the geological history of the Sandomierz area. Walk on the Pilsudski Boulevard next toVistula will give us the opportunity to relax after a long visit to the bricked Sandomierz and enjoy its beautiful panorama.

ATTRACTIONS NOT JUST FOR KIDS >> In Sandomierz Park "Piszczele" an attraction for children is the rope park and a professionally designed playground. Adults can engage in a chess duel played on the original chess board adapted to the „living chess".

SUMMER CULTURAL EVENTS >> In the summer the city organizes many cultural events including „The Jagiellonian Fair and Knight Festival", „Festival of (Un)usual Films", „Days of Sandomierz", „International Tournament for the Black Sword of Zawisza from Garbowo" and a festival „Music in Sandomierz". For those who seek tranquility „ on the road „ Sandomierz is the first stop on the Lesser Poland Way of St. James leading to Krakow. Plenty of hotels and restaurants makes it possible to visit the city not only for wealthy tourists. in residence allows you to organize not only the wealthy holders of portfolios. This creates the opportunity to spend a few days here to see the beauty of this once royal city in no rush.

Fot.: Archiwum UM w Sandomierzu

Dojazd: samochodem drogą nr 79 z Warszawy, z Przemyśla drogą nr 77, autobusem PKS
Podziemna Trasa Turystyczna – otwarta jest codziennie w godz. 10–18 (poza sezonem do 17), **Muzeum Diecezjalne**, ul. Długosza 9, www.domdlugosza.sandomierz.org, **Muzeum Okręgowe**, ul. Zamkowa 12 (zamek), Rynek 1 (ratusz), www.zamek-sandomierz.pl
Getting there: by car Route No. 79 from Warsaw, from Przemyśl Route No. 77; by PKS bus
Underground Tourist Route – open daily 10 am – 6 pm (outside summer season till 5 pm) **Diocese Museum**, 9 Długosza Street, www.domdlugosza.sandomierz.org, **Regional Museum**, castle – 12 Zamkowa Street, Town Hall – 1 Rynek, www.zamek-sandomierz.pl

www.sandomierz.pl

PIEKARNIA PIEK-POL
www.piekarniabelchatow.pl
Piekarnictwo
Cukiernictwo
Smak polskiego pieczywa
Firma Piek-Pol działa na rynku od wielu lat.
Naszym klientom oraz kontrahentom zapewniamy fachową obsługę i szeroki wybór produktów, począwszy od pieczywa różnego rodzaju i smaku, skończywszy na wyrobach cukierniczych.
SERDECZNIE ZAPRASZAMY!
Polecamy również torty i ciasta na każdą okazję.
KONTAKT
Piek-Pol
Marek Trojanowski
97-400 Bełchatów
ul. Czapliniecka 143
tel/fax 44 635 27 29
kom. 602 583 501
602 238 854
e-mail: piek-pol@wp.pl
PIEK-POL

Wiwat Bełchatów!

LONG LIVE BEŁCHATÓW!

Gdy w 1960 roku podczas poszukiwań gazu ziemnego natrafiono w Bełchatowie na złoża węgla brunatnego, nie podejrzewano jak wielki to skarb.

Zasoby złoża należącego do najbogatszych na świecie szacuje się na ponad miliard ton. Rocznie pozyskuje się około 33 mln ton surowca, co stanowi ponad połowę krajowego wydobycia, a produkowana na miejscu energia elektryczna jest najtańsza w Polsce. Z miastem utożsamiane są dziś dwa przemysłowe giganty: kopalnia węgla brunatnego i elektrownia. Jednak przez dwie dekady, które minęły od uwolnienia gospodarki z okowów ideologii, paliwowo-energetyczna stolica Polski rozwija się na tyle dynamicznie i pomysłowo, że warto do niej zawitać nie tylko służbowo.

Przede wszystkim zagospodarowano potężne zwałowisko wyrosłe nad wyrobiskiem w latach 1977-1993. Góra Kamieńsk – bo o niej mowa – zrekultywowana i zalesiona sięga 386 m n.p.m., górując nad okolicą 170 m. Jest teraz nie tylko ostoją odradzającej się przyrody, ale także najciekawszym na naszym niżu całorocznym parkiem sportu i wypoczynku. Na sukcesach w branży energetycznej zyskuje także samo miasto. Wiedzą o tym fani piłki siatkowej. Ich pupil – PGE Skra Bełchatów – gra teraz i trenuje w nowoczesnej Hali Energia. Najwybitniejsi zaś zawodnicy tej coraz popularniejszej w kraju dyscypliny uwiecznieni są w centrum miasta, w Siatkarskiej Alei Gwiazd. We wznoszonych właśnie handlowych Galeriach – Bawełnianka i Olimpia – trudno będzie się oprzeć pokusie zakupów, a w scenerii zrewitalizowanych placów i ulic organizowanych jest mnóstwo różnorodnych imprez. W mieście i okolicach gęstnieje sieć hotelowo-gastronomiczna. Prym wiodą obiekty spod znaku Elbest Hotels. Czołowe ośrodki oprócz zakwaterowania i aktywnego wypoczynku oferują organizację konferencji oraz imprez integracyjnych dla firm.

Współcześnie, inaczej niż przed półwieczem, patrzy się na przemysł. Wyrobisko traktuje się teraz jako oryginalną w skali europejskiej atrakcję. Ciągnie się przecież 8 km, a jego szerokość dochodzi do 3 km. Można je oglądać z widokowych punktów, a nawet zejść niemal 260 m w głąb ziemi, by przyjrzeć się z bliska pracy gigantycznych zwałowarek i kombajnów węglowych. Na połowę 2013 r. planowane jest otwarcie interaktywnej ekspozycji „Giganty Mocy", poświęconej wydobyciu węgla i produkcji energii. Będzie to z pewnością huczna impreza, gdyż Bełchatów to miejsce spektakularnych wydarzeń, takich jak: Dni Bełchatowa, Festiwal Młode(j) Sztuki, Jesienne Spotkania Teatralne z BAT-em, Ogólnopolski Festiwal Filmów Niepoważnych NAKRĘCENI czy Jarmark Świąteczny. Miasto dowiodło też niedawno, że potrafi celebrować sukcesy. 12 sierpnia br. Bełchatów świętował drugą rocznicę przebudowy reprezentacyjnego placu Narutowicza. Punktem kulminacyjnym było rozstrzygniecie konkursu na „Tort urodzinowy", którego zwycięzcą została firma Piek-Pol Marka Trojanowskiego.

Dogodnie skomunikowany z metropoliami Bełchatów leży w centralnej Polsce, około 50 km na południe od Łodzi i 162 km od Warszawy, przy trasie ze stolicy do Wrocławia. Liczba mieszkańców przekracza 60 tys.

Przemysłowi giganci:

- **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** – www.pgegiek.pl
- **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów - www.kwbbelchatow.pgegiek.pl
- **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** Oddział Elektrownia Bełchatów – www.elbelchatow.pgegiek.pl

Ośrodki sportowe i rekreacyjne:

- **Ośrodek Sportu i Rekreacji Góra Kamieńsk:** www.gorakamiensk.info
- **Hotel Sport:** www.sporthotel.pl
- **Hotel Wodnik:** www.hotel-wodnik.com.pl
- **Elbest Hotels:** www.elbesthotels.pl
- **Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna:** www.wawrzkowizna.com.pl

www.belchatow.pl

Bełchatów to miasto otwarte na wszelkie inicjatywy i nowe kontakty. To miejsce, które oferuje moc kulturalnych atrakcji, niezapomniane emocje turystyczne i tylko dobre inwestycje. Zapraszam do Bełchatowa!

Belchatów is the city opened to all initiatives and now contacts. This is the place which offers a lot of cultural attractions, unforgettable touristic emotions and only good investments. You are all invited to visit Bechatów!

Marek Chrzanowski
Prezydent Miasta Bełchatowa
Mayor of the City of Belchatów

When in 1960 during exploration of natural gas in Belchatow deposits of brown coal were discovered, nobody would have believed how great treasure it was.

Resources belonging to the biggest deposits in the world are estimated for over one billion tonnes. Annually production is about 33 million tonnes, which represents more than half of the domestic production, and electricity produced on-site is the cheapest in Poland. Today the city is associated with two industrial giants: a brown coal mine and a power plant. However for two decades that have passed since the release of the economy from the shackles of ideology, fuel and energy capital of the Poland is developing dynamically and creatively and it's worth visiting not only for business.

First of all, a massive dumping ground being the result of excavation that grew over 1977-1993 has been revitalised. The Kamieńsk Mountain - this is how it is called - has been reclaimed and forested (386 m above sea level) rises 170 metres above the area. Nowadays not only is it a refuge for recovering wildlife, but also the most interesting year-round sports and recreation park in our lowlands. The success in the power industry is beneficial for the city itself. Volleyball fans know it best. Their favourite team, PGE Skra Belchatow is now playing and training in the modern Energy Hall. The most outstanding players of this increasingly popular discipline in the country are immortalized in the city centre in the Volleyball Walk of Fame. It will be difficult to resist the temptation of shopping in presently constructed shopping centres, Bawełnianka and Olimpia, and various events will be exceptionally attractive in the scenery of revitalised squares and streets. There is more and more hotels and restaurants in the city and its neighbourhood. Elbest Hotels are the leaders in this respect. The leading ones, apart from boarding and active rest, offer facilities for conferences and corporate events.

Nowadays industry is viewed in a different way than it was half a century ago. The excavation is treated now as an original attraction unparalleled in Europe. It is 8 km long and 3 km wide. It can be seen from vantage points, and you can even go almost 260 meters deep into the ground to have a look at gigantic spreaders and coal combines. 2013 shall see opening of an interactive exhibition „Giants of Power", dedicated to coal mining and power production. It will surely be a sumptuous event, because Bełchatów is a place of spectacular events such as: Days of Bełchatów, Young Art Festival, BAT Autumn Theatre Meetings, National Festival of Frivolous Films NAKRĘCENI (the excited) and Christmas Fair. The city proved recently that it can celebrate success. This year on August 12 the second anniversary of rebuilding of a representative Narutowicza Square was celebrated. The highlight of this event was "The best birthday cake competition" won by Piek-Pol managed by Mark Trojanowski.

Duch dawnego Mazowsza

SPIRIT OF THE OLD MAZOVIA

Przędzenie wełny na kołowrotku / Spinning wool on a spinning wheel

Bielone wapnem, kryte strzechą chaty, wiatrak, kuźnia, przydrożna karczma, drewniany kościół z dzwonnicą i ukryty w parku dwór... Całość wygląda niczym wyrafinowana filmowa dekoracja, ale nią nie jest. To historyczna wieś mazowiecka, zrekonstruowana w skansenie w Sierpcu.

Zaczątkiem jednego z najpiękniejszych w Polsce muzeów na wolnym powietrzu były pozostałości dawnego majątku szlacheckiego Bojanowo. Od połowy lat 70-tych XX w. w sąsiedztwie zabudowań dworskich pojawiały się kolejne zabytkowe obiekty pochodzące głównie z północno-zachodniego Mazowsza. Najstarszą budowlą jest znajdująca się w zespole dworskim oryginalna XVII-wieczna kaplica pochodząca z Dębska oraz XVIII-wieczny kościół z Drążdżewa, przeniesiony do skansenu zaledwie przed pięciu laty. Włościańskie chaty reprezentują ludowe budownictwo drewniane od połowy wieku XIX do lat 50-tych minionego stulecia.

ZAGRODY PEŁNE ŻYCIA >> Na Mazowszu nie ma już takich wsi, bo budynki podobne do zgromadzonych i rekonstruowanych w skansenie zastąpiono w terenie nowocześniejszymi. Bez wątpienia bardziej funkcjonalnymi i wygodniejszymi, pozbawionymi jednak swoistego ducha. Tutaj natomiast, w Sierpcu, stare, skazane na zapomnienie obiekty, wkomponowano w naturalny krajobraz mazowieckiej ziemi, gdzie odzyskują szlachetne piękno. Równie ważne jak same chaty czy zabudowania gospodarcze są towarzyszące im elementy małej architektury – przydrożne kapliczki i krzyże, otaczające obejścia płoty oraz stare drzewa, warzywniki, pełne kwiatów przydomowe ogródki, pasieki i owocowe sady. Co więcej, w odtworzonych zagrodach hodowane są zwierzęta: kury, kaczki, gęsi, perliczki, konie, owce, kozy. Dzięki nim wieś sprawia wrażenie naprawdę zamieszkałej.

WALORY EDUKACYJNE >> Autentyzm podkreślają równie starannie odtworzone wnętrza, wyposażone zgodnie z przeznaczeniem. Ekspozycja ma więc nie tylko ogromne walory estetyczne, ale też edukacyjne. Ukazuje realia wiejskiego życia, a także społeczne i ekonomiczne zróżnicowanie ludności dawnego Mazowsza. W tej urokliwej scenerii podczas imprez plenerowych prezentowane są codzienne zajęcia gospodarskie – tkanie na krosnach, przędzenie wełny na kołowrotku, wirowanie śmietany za pomocą centryfugi, pranie czy maglowanie bielizny; prace polowe, takie jak orka lub bronowanie, oraz rzemiosła wiejskiego – kowalstwa, plecionkarstwa, szewstwa, powroźnictwa.

Whitewashed and thatched houses, windmill, smithy, a roadside inn, wooden church with a belfry and a mansion house hidden in a park... All this looks like a sophisticated film decoration, but it is not so. This is a historic Mazovian village reconstructed in the open-air museum in Sierpc.

The beginning of one of the most beautiful in Poland open-air museums was the remains of the former land estate Bojanowo. In the middle 70s of the 20th century in the neighbourhood of the mansion buildings another historic constructions appeared coming mainly from the north-west Mazovia. The oldest building is the authentic 17th century chapel from Dębsko belonging to the mansion complex and a church from Drążdżew built in the 17th century transferred to the open-air museum only five years ago. Peasant huts represent rural wooden construction from the middle of the 19th century to the 50s of the 20th century.

CROFTS FULL OF LIFE >> There are no more such villages in Mazovia, since the buildings gathered and reconstructed in the open-air museum have been replaced by modern ones. Undoubtedly they are much more functional and comfortable, however lacking a peculiar spirit. Here, in Sierpc, old and sentenced to oblivion objects have been incorporated to their natural landscape of the Mazovian land, where their noble beauty is restored. Elements of a small architecture such as roadside chapels and crosses, fences and old trees surrounding farmyards, vegetable gardens, gardens full of flowers close the houses, apiaries and fruit orchards are equally important as the huts and farming premises. What is more, in the reconstructed crafts animals such as chickens, ducks, geese, guinea fowls, horses, sheep and goats are kept. Thanks to them the village looks as if it was indeed inhabited.

EDUCATIONAL VALUES >> Authenticity is emphasized by carefully restored interiors, equipped with the intended purpose. The exhibition is not only of great aesthetic value, but also educational one. It shows the realities of rural life as well as the social and economic diversity of the population of the former Mazovia. In this charming setting during outdoor events daily household activities are presented, such as weaving on a loom, spinning wool on a spinning wheel, spinning cream by a special tool using centrifugal force, washing and pressing of clothes, field work, such as ploughing or harrowing and rural crafts - blacksmithing, wickerwork, shoemaking and making ropes.

HARVEST IN THE MUSEUM >> The open-air museum hosts open air events, subjects of which relates to the rhythm of agricultural activities and religious holidays marked in the church calendar. Thus, every year, one can see „Harvest", „Potato-lifting" or a particularly sweet event „Honey Harvest". It is also possible to admire such performances as „Palm Sunday", „Easter Fun and Games" and „Children's Day" full of fun and games. Bearing in mind a family vacation „Sundays in the museum" are organised. „Cooking on a meadow" meant to popularise the flavours and traditions of Polish cuisine is highly esteemed. Climate of an old Mazovian village is often used by filmmakers. In Sierpc museum over 30 films had been filmed, including the hit production of the 90s of the 20th century: „Pan Tadeusz" and „With Fire and Sword".

Zagroda z Rębowa / Croft from Rębowa

Fot.: Archiwum MWM w Sierpcu

Żniwa w skansenie / Harvest in the open-air museum

DO SKANSENU NA ŻNIWA >> W skansenie odbywają się plenerowe imprezy, których tematyka nawiązuje do rytmu zajęć rolniczych i wyznaczonych kalendarzem religijnym kościelnych świąt. Stąd każdego roku „Żniwa", „Wykopki", czy tak słodkie wydarzenie jak „Miodobranie". Inscenizowane są także: „Niedziela Palmowa", „Gry i zabawy wielkanocne" czy „Dzień Dziecka" z bogatym programem gier i zabaw. Z myślą o rodzinnym wypoczynku organizowane są „Niedziele w skansenie". Renomę zyskało „Gotowanie na polanie", popularyzujące smaki i tradycje kuchni staropolskiej. Klimat dawnej mazowieckiej wsi wykorzystują z upodobaniem filmowcy. W sierpeckim skansenie kręcono sceny do ponad 30 filmów, między innymi przebojowych produkcji lat 90-tych XX w.: „Pana Tadeusza" i „Ogniem i mieczem".

XIX-WIECZNE FOLWARKI >> W ostatnich latach na terenie skansenu pojawiło się także kilka obiektów nawiązujących stylem do zabudowań folwarcznych z przełomu XIX i XX w. Dzięki takiej stylizacji nowoczesny kompleks muzealno-wystawienniczy harmonizuje z zachowanymi budynkami gospodarczymi bojanowskiego majątku. Oprócz pomieszczeń administracyjnych, mieszczących się dawniej we dworze, warsztatów, pracowni konserwatorskich, stajni, magazynów i garaży, są w nim także: sala konferencyjno-koncertowa z miejscami dla 300 osób i wyposażeniem audiowizualnym, pomieszczenia dydaktyczne przeznaczone do prowadzenia lekcji muzealnych, czytelnia, biblioteka oraz sale wystawowe. W jednej z nich zaimprowizowano powozownię. Można więc podziwiać przechowywane dawniej w magazynach muzealnych powozy, bryczki, sanie, a także akcesoria podróżne. W innej sali natomiast prezentowane są rzeźby wybrane spośród ponad 900 zgromadzonych przez pracowników muzeum w ciągu niemal czterech dekad. Imponująca kolekcja placówki liczy dziś ponad 12 tys. eksponatów. I stale rośnie, gdyż Muzeum Wsi Mazowieckiej prowadzi systematycznie badania terenowe. Nie sposób pokazać wszystkiego, ale zbiory nie zalegają w magazynach. Pojawiają się w izbach chałup podczas wystaw poświęconych Bożemu Narodzeniu, Wielkanocy na Mazowszu czy tradycyjnym codziennym zajęciom wiejskim. W zwolnionych pomieszczeniach murowanego dworu można podziwiać odtworzone w najdrobniejszych szczegółach wnętrza ziemiańskie z końca XIX i początku XX w. Ta wystawa znakomicie uzupełnia obraz historycznej wsi mazowieckiej. To zresztą nie koniec. Dobiegły końca prace nad zestawieniem drewnianego dworu z Uniszek Zawadzkich, który będzie pierwszym na terenie muzeum oryginalnym obiektem reprezentującym drewniane budownictwo ziemiańskie. Pojawią się też inne typy wsi i budynki plebańskie.

DO SKANSENU ZAMIAST DO PARKU ROZRYWKI >>
Za swoją działalność Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu było wielokrotnie nagradzane. W 2012 r. już po raz drugi otrzymało tytuł „Rzetelna instytucja", nadany w ramach programu „Rzetelni w biznesie". Program ten promuje firmy, instytucje i osoby kierujące się w swojej działalności najwyższymi normami etycznymi, godne zaufania, wywiązujące się ze swoich zobowiązań zarówno wobec klientów i kontrahentów, jak i pracowników. Warto o tym pamiętać, zwłaszcza że zbliża się zima, czyli zgodnie z dawnym mazowieckim porzekadłem: „adwenta, same posty i święta". A nawet bez żadnego pretekstu – skoro bowiem odwiedzamy chętnie parki rozrywki, czemu nie zajrzeć do skansenu w Sierpcu? I tam, i tu przestrzeń jest zaaranżowana tak, aby bawiąc uczyć. Tylko że w parkach rozrywki wkraczamy do wyimaginowanych światów, zaś skansen w Sierpcu przywraca do życia autentyczny – mazowiecką wieś sprzed wieku i ducha dawnego Mazowsza.

Fot.: Archiwum MWM w Sierpcu

NINETEENTH CENTURY FARMS >> In the last few years the museum gained several objects referring to the style of farm buildings from the late nineteenth and early twentieth century. Thanks to such a design the modern museum-and-exhibition complex harmonises with the preserved buildings of Bojanowo estate. Apart from administration rooms, once located in the mansion, workshops, conservation studios, stables, sheds and garages, there are also conference and concert hall with 300 seats people and audiovisual equipment, classrooms for museum classes, a reading room, a library and exhibition halls. In one of them a carriage house had been improvised. You can enjoy carts, carriages, sleighs and travel accessories formerly kept in storerooms. In another room sculptures selected from more than 900 articles collected by the museum staff for almost four decades are exhibited. An impressive collection of the facility now boasts more than 12,000 exhibits. And it continues to grow, since the Museum of Mazovian Village conducts field research on regular basis. It is impossible to show everything, but collections are not stuck in warehouses. They appear in the chambers of the huts during exhibitions devoted to Christmas, Easter, Mazovia and traditional rural everyday undertakings. In available rooms of the bricked mansion one can admire carefully recreated gentry interiors of the late nineteenth and early twentieth century. This exhibition complements perfectly the image of a historical village of Mazovia. And yet, this is not the end. A wooden mansion from Uniszki Zawadzkie has just been reconstructed. It will be the first authentic building on the premises of the museum representing landowners wooden construction style. There will also be other types of villages and vicarages.

Na terenie skansenu działa karczma „Pohulanka", serwująca dania kuchni staropolskiej: bigos, zupę grzybową na zakwasie, żurek, pierogi. Specjalnością jest 7-kilogramowy chleb domowej roboty. W połączeniu ze smalcem i ogórkami smakuje naprawdę wybornie.

"Pohulanka" inn, operating on the premises of the open-air museum, serves dishes of the old Polish cuisine: bigos, mushroom soup on sourdough, sour soup, dumplings. The specialty is 7 kilo home-baked bread. When served with lard and cucumbers it tastes just great.

TO THE OPEN-AIR MUSEUM INSTEAD OF AN AMUSEMENT PARK >> The Museum of Mazovian Village has won several awards for its operations. In 2012 for the second time it was awarded the title of "Reliable institution" issued under the program "Reliable in Business". This program promotes companies, organisations and individuals running their business according to the highest ethical standards. They are trustworthy, fulfilling their obligations both to customers and business partners as well as employees. It is worth remembering, especially now when winter is approaching. As they say in Mazovia: „Advent, fasting and holidays." Even without any excuse - if we enjoy visiting amusement parks, why not visit the open-air museum in Sierpc? Both here and there space is arranged so as to be able to learn by having fun. Only that in theme parks we enter imaginary worlds, and the open-air museum in Sierpc restores Mazovian village from the last century back to life and reestablishes the spirit of the old Mazovia.

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu
ul. Gabriela Narutowicza 64, 09-200 Sierpc
tel. 24 275 28 83, faks: 24 275 58 20
e-mail: skansen@mwmskansen.pl
Na stronach muzeum cennik i godziny zwiedzania (zależne od pory roku)
Rezerwacje dla grup: rezerwacje@mwmskansen.pl
Do placówki należą także:
– Ratusz w Sierpcu (pl. Kardynała Wyszyńskiego 1, tel.: 24 275 28 26)
– Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu (ul. Stary Rynek 19, 09-320 Bieżuń; tel.: 23 657 80 45)

the Museum of Mazovian Village in Sierpc
ul. 64,09-200 Narutowicz Sierpc
telephone: 24 275 28 83, fax: 242755820
e-mail: skansen@mwmskansen.pl
Prices and opening hours available on the museum's website (depending on the season)
Reservations for groups: rezerwacje@mwmskansen.pl
The facility also includes:
City Hall in Sierpc (pl. Kardynała Wyszynskiego 1, telephone: 24 275 28 26)
Museum of the Small Town in Bieżuń (ul. Stary Rynek 19,09-320 Bieżuń, telephone: 23 657 80 45)

www.mwmskansen.pl

Drezdeńskie ślady Richarda Wagnera

DRESDEN TRACES OF RICHARD WAGNER

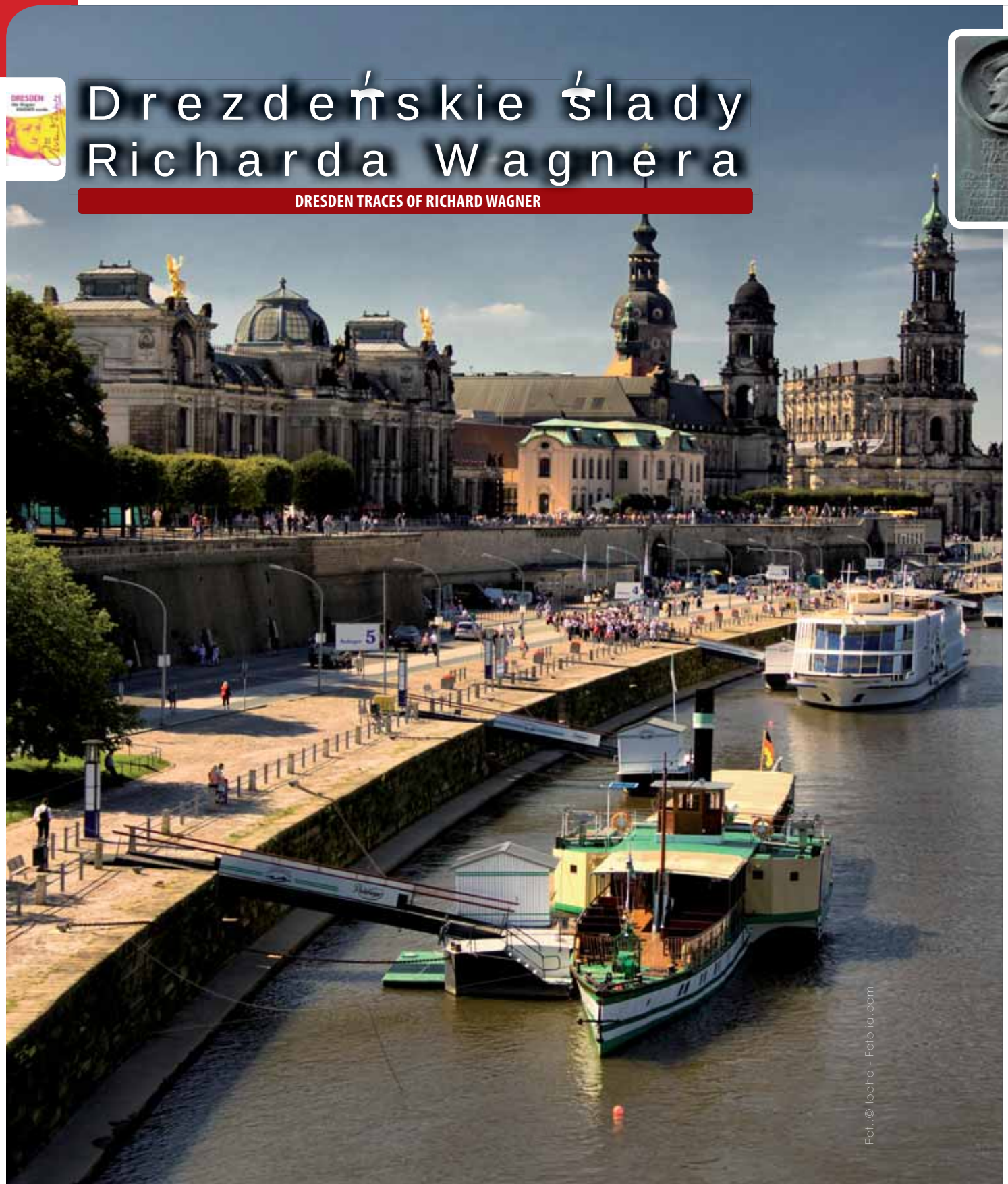

Fot. © locha - Fotolia.com

Rok 2013 to Rok Wagnera – cały muzyczny świat obchodzić będzie 200. rocznicę urodzin Wilhelma Richarda Wagnera. Ten najbardziej znany niemiecki kompozytor epoki Romantyzmu urodził się 22 maja 1813 r. w Lipsku. Był dziewiątym dzieckiem w rodzinie Carla Wagnera, urzędnika policyjnego, który osierocił go, gdy Richard miał zaledwie 6 miesięcy. Na wychowanie chłopca i wybór jego zainteresowań duży wpływ miał ojczym – Ludwig Geyer, aktor i dramaturg.

CUDOWNE DZIECKO >> Muzyczny talent Wagnera objawił się, gdy w wieku 7 lat zaczął uczęszczać na lekcje gry na fortepianie, szybko zaczął grać ze słuchu i improwizować. Jednocześnie studiował literaturę niemiecką – szczególnie mity i legendy starogermańskie, interesował się dramatem, teatrem szekspirowskim. Gdy miał 15 lat, napisał pierwszy dramat, a w wieku 16 lat skomponował pierwsze utwory muzyczne – dwie sonaty fortepianowe i kwartet smyczkowy.

DYRYGENT OPERY KRÓLEWSKIEJ W DREŹNIE >> Jego światowa sława rozpoczęła się w 1842 r. z chwilą wystawienia w Dreźnie opery „Rienzi" i pierwszego utworu dramatycznego według własnego libretta „Holender tułacz". W 1843 r. mianowano go dyrygentem opery królewskiej w Dreźnie. Na stanowisku tym zasłynął jako znakomity interpretator dzieł Ludwiga van Beethovena. Tu napisał i wystawił swoją kolejną operę „Tannhäuser", oraz rozpoczął pracę nad „Lohengrinem", „Śpiewakami norymberskimi" i szkicował „Pierścień Nibelunga".

POWSTAŃCZE SYMPATIE >> Karierę przerwało w 1849 r. powstanie majowe, w którym Wagner czynnie uczestniczył – pomagał powstańcom, pisał artykuły do prasy codziennej, rozrzucał ulotki. Po upadku powstania listopadowego napisał uwerturę „Polonia". Po stłumieniu rewolucji uciekł przed aresztowaniem do Zurychu. Richard Wagner zmarł na atak serca 13 lutego 1883 r. podczas pobytu w Wiedniu. Jego ciało zostało przeniesione do ogrodów willi w Bayreuth.

NAJSŁYNNIEJSZE DZIEŁA >> Wagner to najwybitniejszy przedstawiciel tzw. niemieckiego stylu neoromantycznego – kompozytor, dyrygent, teoretyk muzyki, reformator opery. Jednak najważniejsze w jego twórczości muzycznej są dramaty sceniczne, zrealizowane według nowatorskiej koncepcji (Gesamtkunstwerk) – muzyka, tekst, pomysł scenograficzny to integralne dzieło jednego twórcy. Nowatorska jest także rola orkiestry symfonicznej, która staje się komentatorem tekstu dramatycznego. Do najsłynniejszych dzieł zaliczamy dziś „Lohengrina", „Tristana i Izoldę" oraz tetralogię „Pierścień Nibelunga" („Złoto Renu", „Walkiria", „Zygfryd", „Zmierzch bogów"). Wagner dokonał także rozszerzenia składu orkiestry symfonicznej, wprowadzając nowy instrument własnego pomysłu – „tubę wagnerowską".

CO DZIŚ MOŻEMY ZOBACZYĆ W DREŹNIE ZWIĄZANEGO Z WAGNEREM?

Zwinger – 7 parterowych pawilonów i jeden 2-kondygnacyjny eklektyczny budynek tworzą zespół pałacowy, jeden z najwybitniejszych przykładów architektury rokokowej z XVIII w. Tu znajduje się słynna Galeria Drezdeńska z unikalnym eksponatem „Madonna Sykstyńska" Rafaela Santi.

Frauenkirche – zbudowany w latach 1726-1743, odbudowany w 2005 r.

Hofkirche – kościół katolicki zbudowany w latach 1738-1754 – największa budowla sakralna Saksonii.

Zamek rezydencyjny – powstał w XV w., odbudowany w 1989 r.

Semper Oper – zbudowana w latach 1838-1841, ponownie działa od 1985 r.

We wszystkich tych obiektach w roku 2013 będzie można kontemplować dzieła wielkiego niemieckiego twórcy Wilhelma Richarda Wagnera. A wszystko zacznie się już 13 stycznia wystawieniem opery „Lohengrin".
21 maja – w dniu urodzin kompozytora – w Semper Oper odbędzie się koncert specjalny, w którym wystąpią połączone zespoły Sächsische Staatskapelle Dresden i Dresdner Musikfestspielen Semperoper, pod dyrekcją Christiana Thielemanna. 14 grudnia będzie można zobaczyć „Tristana i Izoldę".

Year 2013 is Year of Wagner - the music world will celebrate the 200th anniversary of the birth of Wilhelm Richard Wagner. The most famous German composer of Romantic era was born on 22 May, 1813 in Leipzig. He was the ninth child in a family of Carl Wagner, a police officer who orphaned him when Richard was only 6 months old. The education of a boy and a choice of his interests was strongly affected by his stepfather - Ludwig Geyer, an actor and playwright.

WONDERCHILD >> Wagner's musical talent manifested itself when at the age of 7 he started attending piano lessons, quickly began to play by ear and improvise. At the same time he studied German literature - especially the Old Germanic myths and legends. He was interested in drama and Shakespearean theatre. When he was 15 years old Wagner wrote his first drama and at the age of 16 he composed his first pieces of music - two sonatas for piano and string quartet.

ROYAL OPERA CONDUCTOR IN DRESDEN >> His international fame began in 1842 when the Dresden Opera produced his „Rienzi" and Wagner's first dramatic work based on his own libretto „Wandering Dutchman". In 1843 Wagner was appointed a conductor of the Royal Opera in Dresden. While holding this post he became known as an outstanding interpreter of the works of Ludwig van Beethoven. Here he wrote and produced his next opera „Tannhäuser". It was in Dresden where Wagner began his work on „Lohengrin", "The Master-singers of Nuremberg" and „The Ring of the Nibelung".

INSURGENT SYMPATHIES >> His career was interrupted in 1849 by the May uprising in which Wagner participated actively by helping insurgents, writing articles for newspapers and throwing leaflets. (After the fall of the November Uprising he wrote the overture "Polonia"). Following the suppression of the revolution he fled to Zurich to avoid being arrested. Richard Wagner died of a heart attack on February 13, 1883 during his stay in Vienna. His corpse was moved to the gardens of the villa in Bayreuth.

Fot. © Mathias Jansa - Fotolia.com

THE MOST FAMOUS WORKS >> Wagner is the most prominent representative of the so-called German neo-romantic style - composer, conductor, music theorist, opera reformer. However, his the most important works are musical stage plays, composed according to a novel concept (Gesamtkunstwerk) - music, text and an idea of a stage design become an integral work of a single artist. A role of a symphonic orchestra is innovative as well - it becomes a commentator of a dramatic text. Today his the most famous works are as follows: „Lohengrin", „Tristan and Isolde" and the tetralogy „The Ring of the Nibelungs" („The Rhine Gold", „Valkyrie", „Siegfried", „Twilight of the Gods"). Wagner extended the composition of a symphony orchestra, introducing a new instrument of his own invention - „Wagnerian tuba."

WAGNER IN DRESDEN >> What buildings associated with Wagner can we we see today in Dresden?

Zwinger	- 7 one storey pavilions and one 2-storey eclectic building form a palace, one of the most outstanding examples of Rococo architecture from the eighteenth century. It is there where the famous Dresden Gallery with a unique exhibit „Sistine Madonna" by Raphael Santi is located.
Frauenkirche	- a church built in 1726-1743 and reconstructed in 2005
Hofkirche	- Catholic Church built in 1738-1754 - the largest sacral building of Saxony
Residential Castle	- built in the fifteenth century, reconstructed in 1989
Semper Oper	- built between 1838-1841, open again since 1985

In 2013 in all these places you will be able to contemplate works of the great German artist Wilhelm Richard Wagner. Everything starts on January 13, when "Lohengrin" will be performed on a stage. May 21, the composer's birthday, shall see a special concert featuring the combined forces of Sächsische Staatskapelle Dresden and Dresdner Musikfestspielen Semperoper which will perform in Semper Oper conducted by Christian Thielemann. On December 14 one will be able to see "Tristan and Isolde".

Niemcy
Cel podróży

Dresden Marketing GmbH, www.dresden.de

Rozmowa z Tomaszem Andrukiewiczem, prezydentem Ełku

Na lato i na zimę

FOR SUMMER AND FOR WINTER – AN INTERVIEW WITH TOMASZ ANDRUKIEWICZ, THE MAYOR OF EŁK

Ełk kusi turystów o każdej porze roku. Znakomite położenie z jeziorem w środku miasta pozwala na uprawianie sportów wodnych latem, a narciarstwa biegowego zimą. Liczne wydarzenia sportowe i kulturalne nie pozwalają na nudę.

Ełk is tempting tourists every season of the year. Excellent location with a lake in the middle of the city allows them to practice water sports in the summer and classic skiing in the winter. Thanks to numerous sports and cultural events it is impossible to be bored.

Dlaczego do Ełku powinien przyjechać na wakacje każdy polski turysta?

Mamy tu wspaniałych mieszkańców, którzy swoją pozytywną energią potrafią obdzielić wszystkich gości. Dzięki ich pomysłom kreujemy fantastyczne wydarzenia. Ełk jest znakomicie położony nad Jeziorem Ełckim, usytuowanym w centrum miasta. W pobliżu mamy jeszcze 90 jezior, więc jest to ogromny potencjał. Przede wszystkim jednak oferujemy turystom liczne wydarzenia rekreacyjne, sportowe i kulturalne, nie tylko latem, ale także zimą. Organizujemy liczne koncerty, mistrzostwa, turnieje, zawody – to wszystko przyciąga gości i turystów, a przede wszystkim buduje więzi między mieszkańcami naszego miasta. Najbardziej znanymi wydarzeniami są letnie i zimowe zawody balonowe oraz mistrzostwa Polski w skuterach wodnych. Warto wymienić też Mazurskie Lato Kabaretowea także Festiwal Sztuk Pirotechnicznych Ogień i Woda, który przyciąga kilkadziesiąt tysięcy ludzi w ciągu 2 dni festiwalowych. Mamy też letnie kino pod gwiazdami, do którego przychodzą tysiące osób. Możemy się pochwalić także wspaniałą promenadą wzdłuż Jeziora Ełckiego ciągnącą się 7 km z wyodrębnioną ścieżką rowerową i rolkową, przy której usadowiły się wspaniałe restauracje, puby i pensjonaty. Tym właśnie kusimy mieszkańców różnych części Polski, ale także gości zagranicznych.

Why every Polish tourist should come to Ełk for holidays?

We have many wonderful inhabitants who are able to share their positive energy with everybody. Thanks to their fantastic ideas we create fantastic events. Ełk has a splendid location by the Ełk lake which right in the middle of the city. There is 90 lakes in the neighbourhood, so the potential is enormous. Most of all we offer many recreational, sports and cultural events organised both in summer and winter. We organise numerous concerts, championships, tournaments and competitions. All this attracts tourists and most of all creates bonds between the city-dwellers. The most popular events are summer hot air balloon competition and Polish water scooters championships. One should also mention the Masurian Cabaret Summer, Pyrotechnic Arts Festival Fire and Water which attracts tens of thousands people during two festival days. Also, we have a summer cinema under the stars visited by thousands of people. We can also be proud of a magnificent promenade along the Ełk lake 7 km long with a cycling and rollerblading path next to which there are splendid restaurants, pubs and hotels. This is how we are tempting guests from all over Poland and overseas.

Ełk nazywany jest kulinarną stolicą Mazur. Jakich typowych regionalnych potraw trzeba koniecznie spróbować?

Mamy tu prawdziwy tygiel kultur. Po wojnie pozostały kulinarne tradycje mazurskie, ale zamieszkali tu ludzie z Wileńszczyzny, Grodzieńszczyzny i z centralnej Polski, więc mamy tutaj taki konglomerat smaków. Organizujemy konkurs o Chochlę Prezydenta Miasta Ełku dla restauratorów i dla osób indywidualnych. Warto zjeść sandacza przyrządzonego na różne sposoby z jabłkiem i z borowikami. Koniecznie trzeba spróbować tradycyjnych mazurskich kartaczy i mazurskich zup, przyrządzanych z tego, co można znaleźć w lesie, myślę tutaj o grzybach: borowikach lub kurkach. Co więcej, w ełckich restauracjach dostępne są również zwycięskie potrawy konkursu o Chochlę Prezydenta Miasta Ełku i takie, które można nazwać poezją smaku, a więc dania z ryb i dziczyzny, która od pewnego czasu znowu króluje na naszych stołach. W naszym mieście można naprawdę bardzo dobrze zjeść i to za niewielką cenę.

Ełk is called the culinary capital of the Masurian District. Which typical dishes should be tasted here?

We have a real melting pot of cultures here. After the war Masurian traditions remained, but newcomers from Wilno and Grodno areas as well as the central Poland arrived together with their cuisine, so we have a real conglomerate of tastes. We organise a Competition for the Mayor's Ladle for restaurants and private individuals. Zander prepared in various ways with apple and boletus is worth trying. Traditional Masurian kartaczs and soups prepared from fruits of the wood, I mean boletus or chanterelle, are real musts. What is more, in the restaurants of Ełk you can taste winning dishes from the Competition for the Mayor's Ladle and other that can be called a poetry of taste, namely fish and game dishes, the latter becoming more and more popular on our tables. In our city it is possible to have a decent meal for a reasonable price.

Jakie miejsce w Ełku jest ulubionym miejscem Pana Prezydenta?

Bez wątpienia promenada, gdzie spotykam się z rodziną i przyjaciółmi. W ełckich restauracjach i pubach biesiadujemy, jemy tradycyjne potrawy, rozmawiamy . Promenada to doskonałe miejsce do spędzenia wolnego czasu i uprawiania sportu. Jeżdżę rowerem, na rolkach, spaceruję. Ełczanie pokochali promenadę i ja również uwielbiam tutaj spędzać czas, tym bardziej że odbywają się tu też rozmaite wydarzenia sportowe i kulturalne. Przy promenadzie powstał w tym roku piękny amfiteatr, mamy plażę, na której odbywają się koncerty.

What is the Mayor's favourite place in Ełk?

Undoubtedly it is the promenade, where I meet with my family and friends. In the restaurants and pubs of Ełk we feast, eat traditional dishes, talk. The promenade is an excellent place to spend our free time and do some exercise. I cycle, rollerblade and walk. Ełk dwellers loved the promenade and I myself adore spending my time here, especially due to sports and cultural events which take place there. This year a beautiful amphitheatre was constructed near the promenade. We have a beach on which concerts are organised.

Co można robić w Ełku zimą?

Zimą obowiązkowo trzeba przyjechać do Ełku na jedyne w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej Zawody Balonowe. Otworzyliśmy trasę narciarstwa biegowego w Borze Ełckim – jest ona doskonała dla tych, którzy nie potrafią jeszcze jeździć i dopiero się uczą, ale również dla tych, którzy są już profesjonalistami. Zimą odbywają się liczne koncerty w odnowionym i zmodernizowanym Ełckim Centrum Kultury, a rekordy popularności bije nasze kino. Odbywają się tu także liczne spotkania autorskie, wystawy i imprezy klubowe – więc jest tu co robić. ***Zatem serdecznie zapraszam do Ełku.***

What can you do in Ełk in winter?

In winter it is obligatory to visit Ełk for the only one in Poland and the Central-and-Eastern Europe Hot Air Balloon Competition. We opened a classic skiing route in Bór Ełcki - it is just perfect for t both he beginners and professionals. Winter sees numerous concerts in the restored and modernised Ełk Culture Centre. Our cinema is extremely popular, so there are things to be done here. Numerous meetings with authors, exhibitions and club events are organised.

You are cordially invited to Ełk!

Trudno nie zakochać się
w **Sardynii**.
Trudno później
o niej zapomnieć.
Wystarczy,
że zamknę oczy...

It is difficult not to fall in love
with **Sardinia**.
It is difficult to forget about
it afterwards.
It is enough to close my eyes...

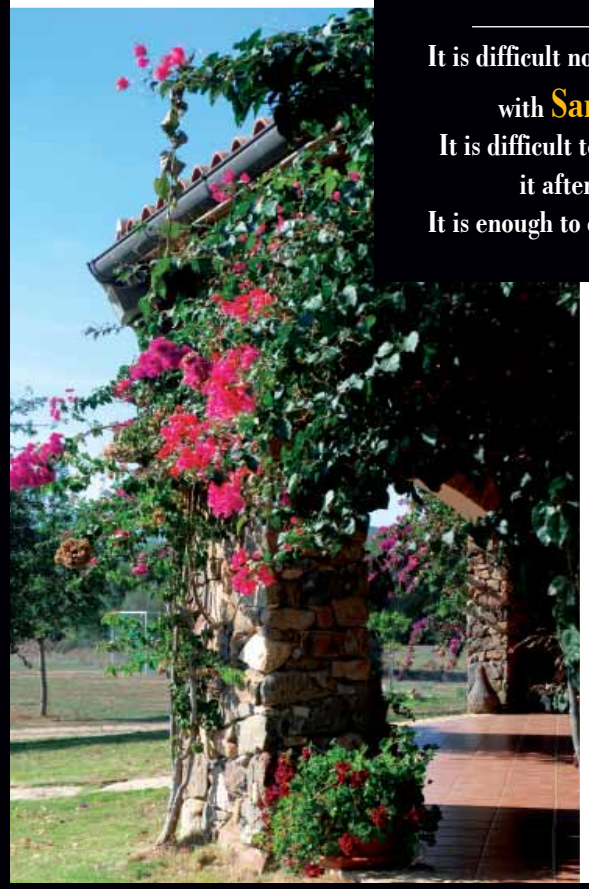

Z targu staroci wróciłem do Polski z trzema figurami mandarynów. Te istne cacka są jedną z najpiękniejszych ozdób mojego domu.
I returned to Poland with three figurines of mandarines bought on a flea market. These gems are one of the most beautiful decorations of my house.

Na targu w Pekinie sprzedawane są nie tylko starocie, ale np. także suszone owoce tykwy, które można wykorzystać jako grzechotki albo... lampy
On a market in Beijing one sells not only antiques, but also dried calabashes, which can be used as rattles or... lamps.

Michał Cessanis

Trzej mandaryni z pekińskiego targu

THREE MANDARINS FROM BEIJING MARKETPLACE

Targowisko Panjiayuan w Pekinie słynące z antyków, mebli i tradycyjnych wyrobów kultury chińskiej nie ma sobie równych w całych Chinach. Ten pchli targ, oddalony od Warszawy zaledwie o 9 godzin lotu, jest największy w Azji i należy do największych na świecie.

Jest położony na zachód od mostu Panjiayuan, a dojechać można do niego metrem linii 10. Pierwszych handlarzy spotykam tuż po wyjściu z kolejki podziemnej. Ich kramy rozłożone są wzdłuż ulicy prowadzącej na targ.

5 HEKTARÓW Z PAMIĄTKAMI >> Jeszcze kilka lat temu otwarty był tylko w weekendy. Ale po modernizacji działa też w tygodniu. Jednak najwięcej sprzedawców pojawia się tutaj właśnie w soboty i niedziele, dlatego to najlepsze dni, by zdobyć nietypową pamiątkę z Państwa Środka.
Ponad 4 tys. stałych sklepów i budek na 5 hektarach. Drugie tyle kramików na kocach i sprzedających z ręki. Rynek podzielony jest na kilka sektorów – w zachodnim są kamienne rzeźby ogrodowe, w pawilonie obok zgromadzono tradycyjne chińskie meble, a na południu sprzedawane są książki i papirusy.
Spotykam kupujących z całego świata i sprzedawców z całych Chin – Ujgurzy z jasną skórą, Miao z gór, Mandżurowie, Mongołowie, Koreańczycy, Tybetańczycy, Hani. Mozaika twarzy, plątanina języków. Klimat jak w pekińskim metrze. Przejście całego targu zajmuje kilka godzin. W głównej części rynku do kupienia są monety, maski z chińskiej opery, tybetańskie wachlarze, biżuteria, ceramika, czajniki, etniczne ubrania, posągi Buddy, papierowe latarnie, filiżanki, obrazy, malowane ludzkie czaszki, konie z czasów dynastii Ming i czapki Mao. Niezliczona ilość różnych przedmiotów. Każdy ma szansę wypatrzyć tam jakiś zaskakujący drobiazg. Taki, o którym

Panjiayuan market in Beijing, famous for its antiques, furniture and traditional Chinese cultural products, is simply incomparable in the whole of China. This flea market, only 9 hours of flight from Warsaw, is the largest in Asia and one of the largest in the world.

It is located west of Panjiayuan Bridge and can be reached by subway line 10. I meet the first traders shortly after leaving the subway. Their stalls are spread along the street leading to the market.

FIVE HECTARES OF SOUVENIRS >> A few years ago the market was open only on weekends. But after modernisation it works in a week as well. However, most retailers appear here just on Saturdays and Sundays, so these are the best days to get a unique souvenir from the Middle Kingdom.
There are over 4 thousand permanent shops and stalls located on 5 acres. Twice as many stalls located on blankets and people selling “from hand”. The market is divided into several sectors - there are stone garden sculptures in the western sector, traditional Chinese furniture gathered in a pavilion next to it, books and papyruses are sold in the southern part. I meet buyers from all over the world and sellers from all over China - Uighurs with pale skin, Miao from the mountains, Manchu, Mongols, Koreans, Tibetans, Hani. Mosaic of faces and mixture of languages. Just like in a subway in Beijing. It takes a few hours to march through the market. In the main part of the market one can buy coins, masks from Chinese opera, Tibetan fans, jewellery, ceramics, teapots, ethnic clothing, Buddha statues, paper lanterns, cups, paintings, painted human skulls, horses from the times of the Ming Dynasty and Mao caps. Countless number of different items. Everyone has a chance to find some surprising details. A detail which one would never have

Targowanie zaczyna się jeszcze przed wschodem słońca. Z każdą godziną przybywa sprzedających i kupujących. Figurki Buddy, duchów, cesarzy i mandarynów cieszą się wielkim powodzeniem. Podobnie jak porcelana. Trudno jednak stwierdzić, które przedmioty naprawdę są stare...
Bargaining begins before sunrise. More and more sellers and buyers turn up every hour. Figures of Buddha, spirits, emperors and mandarins are very popular. Just like porcelain. However it is hard to tell which items are really old ...

Każda figurka jest śliczna, ale żadna nie jest warta ceny podawanej przez sprzedającego. Trzeba się targować nawet kilka godzin, by pamiątkę z Chin kupić za grosze...
Each figurine is beautiful, but none is worth its originally estimated price. That is why you have to bargain for hours to buy your dream souvenir for pennies...

Wazony, misy, wazy, łyżki, talerzyki, czajniki w kwiaty, smoki czy namalowane sceny z życia. Każda rzecz z targu staroci jest piękna...
Vases, bowls, spoons, tea pots painted with flowers, dragons or scenes from life. Each item from the flea market is beautiful...

nigdy wcześniej nie pomyślał, że jest mu potrzebny, a bez którego później nie może sobie wyobrazić dalszego życia. Idealne miejsce, by wydać pieniądze.

thought of as something needed, but which later would have proven to be simply indispensable. An ideal place to spend money.

Z 1800 DO 200 JUANÓW >> Od razu wpadły mi w oko trzy porcelanowe figurki mandarynów. Ale cena?! 1800 juanów, czyli ponad 900 złotych! – Tai gui le (za drogo) – powiedziałem Chińczykowi i odszedłem. Po kilku krokach poczułem jego rękę na ramieniu. Na kalkulatorze wystukał 1200 juanów. – Tai gui le! – krzyknąłem ponownie. Sprzedawca nie odpuszczał. Ja również. Targowanie trwało prawie godzinę. Za każdym razem, gdy podawałem moją cenę, handlarz miał coraz większe wypieki na twarzy. Ze złości. Ale dopiąłem swego. Cena zeszła do 200 juanów. Opłaciło się mi i jemu. Mandarynów zapakowanych w torbę z wielkim napisem „made in China" zabrałem do Polski. Kupiłem jeszcze budzik z czasów Rewolucji Mao i trzy (podobno posrebrzane) figurki tłustego Buddy. Na szczęście. Podejrzewam, że z tych moich pamiątek jedynie zegar może mieć kilkadziesiąt lat. Pozostałe przedmioty mogły być wyprodukowane nawet w dniu mojej wizyty na Panjiayuan.

FROM 1800 TO 200 YUAN >> Three porcelain figurines of mandarins caught my eye immediately. But the price?! Yuan 1,800 or more than PLN 900! - Tai gui le (too expensive) - I said to the Chinaman and went away. After a few steps I felt his hand on my shoulder. He tapped Yuan 1200 on a calculator. Tai gui le – I cried again.
The seller did not give up. Neither did I. Bargaining took us almost an hour. Every time when I stated my price, the dealer would become more red on his face and angry. But I reached my aim. The price went down to Yuan 200. Good price both for me and him. The mandarins packed in a bag with a big sign „Made in China" were taken to Poland. Also, I bought an alarm clock from the times of Mao's revolution and three (allegedly silver-coated) fat Buddha statues. For good luck. I suspect that among my souvenirs only the clock may be a few decades old. Other items might have been made even on the day of my visit to Panjiayuan.

STAROCIE NIEKONIECZNIE STARE >> Targ staroci to nazwa trochę – a nawet bardzo – na wyrost. Większość sprzedawanych tam przedmiotów nie ma z historią nic wspólnego. To, że na starym kocu leżą brudne gliniane figurki, nie oznacza, że są one stare i autentyczne. Są po prostu ubrudzone.
Z kolei rdza i patyna na metalowych przedmiotach najczęściej nie jest świadectwem wieku, ale skutkiem np. wczorajszej kąpieli w chemikaliach. Podobnie jak dziwnie lekka skrzynia drewniana albo srebrna figurka bez sygnatury. Przedmioty ze starego drewna są bowiem ciężkie, natomiast każdy srebrny antyk powinien być nacechowany.
No cóż, Chińczycy mają niesamowity talent do produkcji rzeczy, które wyglądają, jakby miały co najmniej 500 lat.
– Ale czy to jest problem, że coś nie jest stare? Jeśli nawet dziś nie jest starym przedmiotem, to kiedyś nim będzie – zauważyła moja przyjaciółka. Trudno jej nie przyznać racji.

ANTIQUES NOT NECESSARILY OLD >> Antiques Market is the name slightly, or even more than slightly, over the top. Most of the items sold there has nothing to do with history. The fact that dirty clay figurines are lying on an old blanket does not mean that they are old and authentic. They are just stained.
The rust and patina on metal objects in the majority of cases are not a testament to the age, but the effect of yesterday's bath in chemicals. Just as strangely light wooden box or a silver figurine without signature. Items from old wood are in fact heavy, whereas each silver antique should be marked. Well, the Chinese have an incredible talent to produce things that look as if they were at least 500 years old.
-But is it a problem when something is not old? Even if today it is not old, it will be one day - a friend of mine pointed out. It's hard to disagree.

LOTEM DO CHIN: Odkąd Polskie Linie Lotnicze LOT otworzyły bezpośrednie połączenie z Warszawy do Pekinu, podróż do Chin znacznie się skróciła. Lot trwa jedynie 9 godzin. Rewelacyjna jest także cena biletu w dwie strony. Do Pekinu można polecieć LOT-em już za 1740 zł! Połączenie do Pekinu jest realizowane trzy razy w tygodniu – we wtorki, czwartki i niedziele o godz. 16.10 (przylot do Chin o godz. 6.35 czasu lokalnego), zaś rejsy z Pekinu do Warszawy odbywają się w poniedziałki, środy i piątki o godz. 8.45 (przylot do Warszawy o godz. 12.40 czasu lokalnego).
O TARGU: Od poniedziałku do czwartku jest otwarty od godz. 8 do godz. 18. Ale od piątku handel rusza jeszcze przed godziną 5 rano. W weekend można spotkać dostawców ze wszystkich części Chin. Chiński adres 潘家园 桥西.
TARGOWANIE: Nigdy nie można zapłacić ceny wywoławczej. Chińczycy lubią się targować. Ostateczna cena zakupu powinna być najwyżej na poziomie jednej trzeciej ceny wywoławczej.
CZEGO NIE WOLNO WYWOZIĆ: Bez specjalnego certyfikatu zakupu z Chin nie wolno wywozić dzieł sztuki, rzadkich wydawnictw, wyrobów z kamieni szlachetnych oraz samych kamieni szlachetnych. Całkowicie zabroniony jest wywóz poza Chiny przedmiotów sprzed 1911 roku. Nie wolno również wywozić monet sprzed 1949 roku.
TO CHINA BY LOT: Since Polish Airlines opened a direct connection from Warsaw to Beijing, travel to China shortened significantly. The flight takes only 9 hours. Two way ticket is of a splendid price. You can fly to Beijing by LOT for PLN 1740! Flights to Beijing take place three times a week - on Tuesdays, Thursdays and Sundays at. 4.10 PM (arrival to China at 6.35 AM local time), whereas flights from Beijing to Warsaw are held on Mondays, Wednesdays and Fridays at. 8.45 AM (arrival at Warsaw 12.40 PM local time).
ABOUT THE MARKET: Monday to Thursday: open 8 AM - 6 PM. On Fridays trading starts before 5 AM. At the weekend you can meet suppliers from all parts of China. Chinese address 潘家园 桥西.
BARGAINING: You should never pay the asking price. The Chinese like to bargain. The final purchase price should be at the level of one-third or less of the asking price.
WHAT IS NOT ALLOWED TO TAKE OUT OF THE COUNTRY: Without a special certificate of purchase one cannot take of the following items of China: works of art, rare publications, products made of precious stones and precious stones. Is is completely prohibited to take items manufactured before 1911 out of China. Also, it is prohibited to take coins struck before 1949 out of the country.

Fot.: © Michał Cessanis

NA WALIZKACH.com.pl
NaWalizkach.com.pl to społeczny serwis podróżniczy zrzeszający podróżników, globtroterów oraz blogerów. W portalu publikowane są reportaże z wypraw, ciekawostki z branży turystycznej, informacje o promocjach lotniczych, kolejowych, autobusowych

Mirosław Mikulski
Marek Wołoszyński

Świętokrzyskie – małe co nieco dla smakoszy

ŚWIĘTOKRZYSKIE - LITTLE SOMETHING FOR GOURMETS

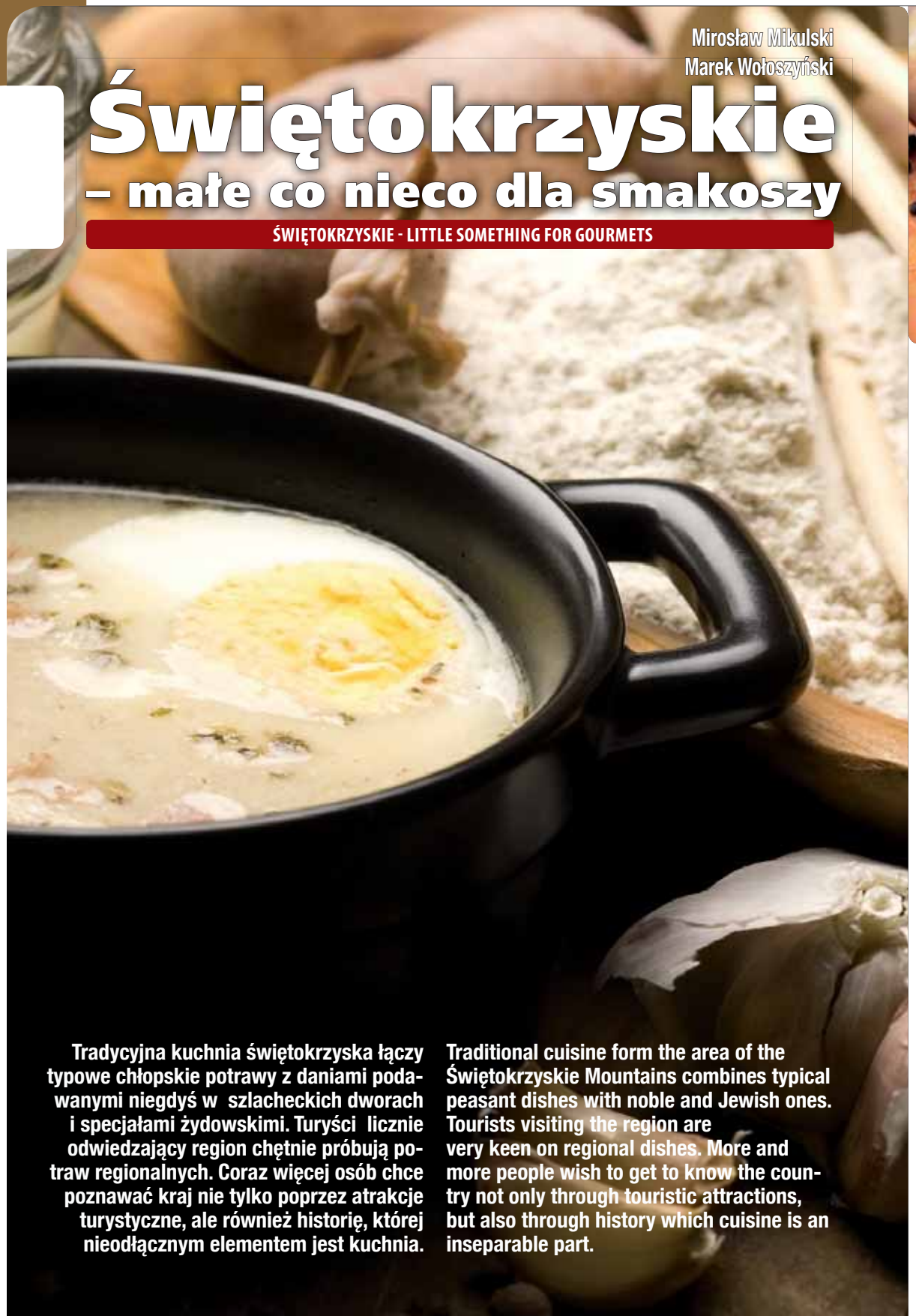

Tradycyjna kuchnia świętokrzyska łączy typowe chłopskie potrawy z daniami podawanymi niegdyś w szlacheckich dworach i specjałami żydowskimi. Turyści licznie odwiedzający region chętnie próbują potraw regionalnych. Coraz więcej osób chce poznawać kraj nie tylko poprzez atrakcje turystyczne, ale również historię, której nieodłącznym elementem jest kuchnia.

Traditional cuisine form the area of the Świętokrzyskie Mountains combines typical peasant dishes with noble and Jewish ones. Tourists visiting the region are very keen on regional dishes. More and more people wish to get to know the country not only through touristic attractions, but also through history which cuisine is an inseparable part.

Kugiel ziemniaczany / Kugel – potato cake

Tradycyjne produkty domowe / Traditional homemade product

W świętokrzyskim jadłospisie dominują potrawy ziemniaczane, mączne oraz kasze. Dużą rolę w ich przygotowaniu odgrywają nabiał, warzywa i owoce. Dania mięsne lub ryby spotykamy rzadko.

PAMPUCHY, BANDZIOŁY I BYKI >> Już same nazwy tutejszych potraw brzmią smakowicie: pampuchy, byki, kasioki, pasternocek, sośniak, bandzioły. Trudno się oprzeć pokusie ich degustacji. Ale uwaga. Przepisy na nie najczęściej stanowią tajemnicę kuchni i aby ich spróbować, najlepiej trafić do jednego z licznych gospodarstw agroturystycznych. Niebiesko-białe logo (biała czapka kucharska z nożem i widelcem po jej obu stronach, napisem „Dziedzictwo kulinarne" u góry i nazwą regionu na dole) daje gwarancję wysokiej jakości, lokalnego pochodzenia produktów i regionalnego charakteru potraw oferowanych przez właścicieli gospodarstwa.

NAJLEPSZA ZALEWAJKA >> Każdy, kto odwiedza Świętokrzyskie, musi spróbować słynnej zalewajki świętokrzyskiej. To najbardziej charakterystyczna potrawa regionu. Jest to żur zabielony śmietaną z dodatkiem ziemniaków, zrumienionej cebuli, czosnku oraz kiełbasy bądź boczku, czasami z dodatkiem grzybów. Dawniej wkładka mięsna bywała rzadkością.

KUGIEL I RAKOWSKIE DZIONIE >> Elementem kuchni żydowskiej jest kugiel, czyli wspaniała baba ziemniaczana. Piecze się ją z tartych surowych ziemniaków z dodatkiem mięsa gęsiego bądź baraniego, z cebulą oraz jajami. Proste, ale smakuje znakomicie. Podobny rodowód mają słynne rakowskie dzionie. Jest to kiszka nadziewana macą z dodatkiem mięsa i przypraw, zapiekana w piecu.

WIEJSKIE PRAZOKI, GAŁY I PARZYBRODA >> Popularnym daniem, zwłaszcza na kieleckiej wsi, są prazoki. To proste danie przygotowuje się z ugotowanych, ubitych ziemniaków i mąki razowej, do których dodaje się cebulę i skwarki z usma-

Fot. © Joanna wnuk, Profotokris - Fotolia.com, D. Olendzka

In the menu of Świętokrzyskie region the dominant elements are potato, flour and cereal. An important role in preparation processes is played by dairy products, vegetables and fruits. Meat or fish are rather rare.

PAMPUCHY, BANDZIOŁY AND BYKI >> The very names of local dishes sound delicious: pampuchy, byki, kasioki, pasternocek, sośniak, bandzioły. It's hard to resist the temptation to taste them. But beware. Recipes ae usually a secret of a kitchen and in order to try them it's best to visit one of the many agrotourism farms. Blue and white logo (white cook hat with knife and fork on either side, the words "culinary heritage" at the top and the name of the region at the bottom) is a guarantee of high quality, local origin of products and the regional character of the food offered by the owners of the farm.

THE BEST ZALEWAJKA >> Anyone who visits the Świętokrzyskie area should try the famous "zalewajka". This is the most typical dish of the region. This is whitened cream soup with potatoes, browned onions, garlic, sausage or bacon, sometimes with the addition of mushrooms. In the past meat insert was very rare.

KUGIEL AND DZIONIE FROM RAKÓW >> Jewish cuisine includes kugel, or a wonderful potato cake. It is baked with grated raw potatoes with goose meat or mutton, onion and eggs. Simple, but tastes great. The famous "dzionie" from Raków are of a similar origin. It is a sausage stuffed with matzah, meat and spices, baked in the oven.

RURAL PRAZOKI, GAŁY AND PAPRZYBRODA >> A popular dish, especially in the rural areas of Kielce, is prazoki. This simple dish is prepared from boiled and mashed potatoes and wholemeal flour to which onion and fried bacon are added. Parzybroda is a dish of cabbage and potatoes thickened with

żonej słoniny. Parzybroda to potrawa z kapusty i ziemniaków zagęszczona zasmażką i doprawiona ziołami. Gały z kolei to kluski o średnicy kilku centymetrów ze startych surowych ziemniaków i surowych jajek. Po ugotowaniu w osolonej wodzie podaje się je ze skwarkami lub mlekiem.

NA DESER PLACEK SPOD KAMIENIA >> Jak widać, jest to kuchnia, delikatnie mówiąc, nieco kaloryczna, a czekają jeszcze desery, którym naprawdę trudno się oprzeć. Wśród nich warto wymienić popularny tu wspaniały piernik z żytniej mąki i słynny placek spod kamienia, specjalność okolic Wąchocka. Placek, uformowany z naprzemianległych warstw ciasta jasnego i czekoladowego, przełożony gęstą śmietaną, podawany jest po kilku dniach leżakowania w chłodnym miejscu pomiędzy deskami przyciśniętymi kamieniem. To ciasto dosłownie rozpływa się w ustach.
Wśród dodatków do deserów należy wspomnieć o wspaniałych konfiturach i powidłach – przecież Bieliny to truskawkowa stolica regionu, a szydłowskie śliwki są słynne w całym kraju. Koniecznie należy spróbować konfitur z jarzębiny i sera jabłecznego. A kiedy to jeszcze popijemy lokalnymi trunkami, takimi jak: sośniak, bzówka, jałowcówka czy wiejski raj, to na pewno nie będziemy chcieli szybko wstać od stołu.
Na tych, którzy jednak się na to zdecydują, czekają piękne trasy wycieczkowe, na których będą mogli spalić nadmiar kalorii.

TRADYCYJNE PRODUKTY ŚWIĘTOKRZYSKIE >> Świętokrzyskie oferuje smakoszom całą gamę niezapomnianych doznań kulinarnych. Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i nowe regulacje chroniące produkty regionalne spowodowały, że do łask wracają stare, częściowo zapomniane receptury.
Na Liście Produktów Tradycyjnych znajdują się już 54 produkty i co roku są dopisywane nowe. Można tam znaleźć m.in. twarożek i masło jędrzejowskie, kiełbasę, salceson, szynkę i polędwicę z Wąchocka, karpie z gospodarstw rybackich w Rudzie Malenieckiej, Wójczy czy Oksie, wiejski chleb czy jabłka sandomierskie i truskawkę bielińską. Ich niepowtarzalne cechy wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji.
Świętokrzyskie od 2010 r. należy do Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarnego. Zrzesza ona producentów, przetwórców i restauratorów, a jej celem jest zachowanie i rozwój regionalnych tradycji kulinarnych. Obecnie do sieci Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie, której mottem jest hasło: „Smacznie, zdrowo, regionalnie" należy ponad 40 podmiotów.

roux and seasoned with herbs. Gały (eyeballs) are noodles of several centimeters in diameter with grated raw potatoes and raw eggs. When cooked in salted water they are served with bacon or milk.

PIE FROM UNDER THE STONE FOR DESSERT >> As you can see this cuisine is, to put things mildly, rather rich, and there are still irresistible dessert courses to be tasted. Among them one should mention a wonderful gingerbread made of rye flour and the famous pie from under the stone - speciality from Wąchock area. A pie, made of alternate layers of chocolate and bright pastry, mixed with clotted cream is served after a few days of ageing in a cool place between two boards pressed by stone. This cake literally melts in your mouth.
Among the additions to desserts one should mention excellent jams and marmalades - after all Bieliny is the strawberry capital of the region and plums from Szydłów are famous throughout the country. Make sure you try jelly with rowanberry and apple cheese. And when you sip a local liquor, such as "sośniak", "bzówka", "jałowcówka", or "rural paradise" you will definitely not feel like getting up and going away from the table. For those who still choose to do so, beautiful sightseeing routes on which it is possible to burn extra calories are more than recommended.

TRADITIONAL PRODUCTS OF THE REGION >> Świętokrzyskie region offers a whole range of unforgettable culinary experience. Polish accession to the European Union and new regulations to protect regional products contributed to the return to old, semi-forgotten recipes.
Traditional Products List already includes 54 products and each year new ones are added. The list includes, inter alia, jędrzejowski cottage cheese and butter, sausage, head cheese, ham and beef from Wąchock, carp from fish farms in Ruda Maleniecka, Wójcza or Oksa, country bread and apples from Sandomierz and strawberries from Bielin. Their unique features are a result of application of traditional methods of production.
Since 2010 Świętokrzyskie region has been a member of the European Network of Regional Culinary Heritage. It brings together producers, processors and restaurateurs. Its purpose is to maintain and develop regional culinary traditions. Currently the Culinary Heritage of Świętokrzyskie Region, which motto is "Tasty, healthy, regionally", has over 40 members.

IMPREZY KULINARNE

Dzień Świętokrzyskiej Truskawki w Bielinach – czerwiec
Świętokrzyski Jarmark Agroturystyczny w Tokarni – czerwiec
Święto Śliwki w Szydłowie – sierpień
Ogólnopolski Piknik Pszczelarski w Bałtowie – sierpień
Święto Jabłkobrania w Obrazowie – wrzesień
Święto Marchewki w Sielcu Kolonii – wrzesień
Konecka Ryba w Maleńcu – październik

CULINARY EVENTS

Strawberry from Świętokrzyskie Region Day in Bieliny - June
Agrotouristic Fair in Tokarnia - June
Plum Festival in Szydłów - August
National Apiarian Picnic in Bałtowo - August
Apple Harvest Festival in Obrazowo - September
Carrot Festival in Sielec Kolonia - September
Konecka Fish in Maleniec - October

Szusowanie nie tylko w Alpach

SKIING NOT ONLY IN ALPS

Wakacje dopiero się skończyły, dobiegł też końca czas słodkiego leniuchowania w słońcu. Wraz z latem nie kończą się jednak wszelkie przyjemności – narciarze właśnie odliczają dni do otwarcia pierwszych tras i z utęsknieniem czekają, by znów przeżyć niezapomniane chwile na stoku.

Holidays are over, and so is the time of sweet leisure in the sun. The end of the summer does not mean the end of all pleasures - skiers are counting days to opening of the first pistes and just can't wait to experience again unforgettable moments on a ski slope.

A możliwości jest wiele, przygotowaliśmy w tym roku bardzo szeroką ofertę sprawdzonych obiektów w Austrii, Włoszech i Słowacji. Dokonaliśmy selekcji najbardziej znanych i lubianych stacji i regionów narciarskich, dlatego my także cieszymy się na rozpoczęcie zimy. Każdy znajdzie coś dla siebie, wyjazd indywidualny, wyjazd grupowy, autokarem lub samochodem – to wszystko organizujemy dla naszych narciarzy. Z myślą o naszych klientach przygotowaliśmy ciekawe obiekty i wiele promocji.

Opportunities are numerous. This year we prepared a very extended offer of reliable ski destinations in Austria, Italy and Slovakia. We selected the most recognised and appreciated ski resorts, and this is we why we are also happy about the beginning of Winter. Each person will find something for him or her: individual and group holidays, reaching the destination by bus or car. We organise all this for our skiers. Bearing in mind our clients we prepared interesting hotels and many promotions.

LIVIGNO PEŁNE ROZRYWEK >> Gdy w Polsce zaczyna się jesień, w Austrii lub we Włoszech otwierają się pierwsze trasy narciarskie oraz wyciągi, aby hucznie rozpocząć nadchodzący wielkimi krokami sezon zimowy. Rozpoczęcie sezonu to idealny czas dla narciarzy, którzy chcą skorzystać z opcji Free SKI – karnet w cenie. Jest wiele SKI regionów, gdzie właśnie w ten sposób promuje się rozpoczęcie sezonu. Najbardziej znane to włoskie Livigno, które urzeka swym pięknem, wspaniałymi trasami oraz niesamowitą atmosferą. Livigno to niewielkie górskie miasteczko, położone na wysokości 1816 m n.p.m. wśród szczytów Alp Retyckich w Dolinie Alta Valtellina. Jest to idealne miejsce dla tych, którzy po nartach na dobrze przygotowanych trasach lubią rozrywki do późnych godzin wieczornych. Usytuowanie miasta w dolinie oraz świetnie rozwinięta sieć skibusów sprawia, że z każdego miejsca w Livigno jest blisko do wyciągów, sklepów, restauracji. Livigno to idealne miejsce dla osób, które szukają ciekawych propozycji apres ski, tutaj nie można się nudzić. Nie pozwolą na to liczne bary, puby, dyskoteki oraz winiarnie. Wspaniała atmosfera to zasługa sympatycznych Włochów. Dodatkowym atutem jest bliskość granicy szwajcarskiej, a tym samym możliwość jazdy na nartach w St. Moritz. Dla tych, którzy lubią zakupy – Livigno to wymarzone miejsce, strefa bezcłowa sprawia, że trudno nie otwierać portfela. Właśnie z tych względów Livigno to numer jeden w naszej ofercie. Możliwości zakwaterowania jest wiele, zaczynając od wysokiej klasy hoteli przez mniejsze, ale komfortowe, a kończąc na apartamentach, których jest bardzo dużo, i tutaj też wybrać można te o wysokim i niższym standardzie. Jeśli nie ma basenu w obiekcie, a chcemy popływać i wypocząć po całym dniu szusowania w słońcu, warto pojechać do pobliskiego Bormio, gdzie znajdują się wody termalne. W Livigno narciarstwo uprawiać można od listopada do maja. Jest to znakomite miejsce zarówno dla grup, jak i narciarzy indywidualnych.

LIVIGNO FULL OF ATTRACTIONS - when Autumn gets underway in Poland, the first ski slopes and ski lifts are opened in Austria and Italy to inaugurate festively the upcoming ski season. Opening of the season is an ideal time for skiers who wish to use Free SKI option - ski pass included in the price. There are many ski regions which promote opening of the season in this way. The most famous one is Italian Livigno, which enchants with its beauty, wonderful slopes and incredible atmosphere. Livigno is a small mountain town that lies 1816 metres above sea level among the peaks of the Rhaetian Alps in Alta Valtellina valley. It is an ideal place for those who after skiing on well prepared slopes enjoy attractions lasting until late evening. The city's location in the valley and well developed network of ski-buses make lifts, shops and restaurants easily reachable. Livigno is an ideal place for people looking for interesting apres ski activities - you simply cannot be bored here. Not with numerous bars, pubs, discotheques and wine cellars. Wonderful atmosphere is created by friendly Italians. Additional advantage is the Swiss border nearby, so it is possible to ski in St. Moritz. For all shopping lovers Livigno is the place to explore duty-free shops. All these facts contribute to the fact that Livigno is our No. 1. Possibilities of boarding are many, starting from high class hotels to smaller but comfortable ones. There is a lot of apartments - one can choose between premium and ordinary standards. Even if there is no swimming pool in our hotel and we wish to go swimming and have some rest after a day spent on skiing in the sun, it's not a problem! A trip to a nearby Bormio with its thermal pools is worth trying. You can ski in Livigno from November to May. It is a perfect offer for groups and individual skiers.

SZUSOWANIE W KRAINIE SŁOŃCA >> Rozpoczęcie sezonu celebrowane jest także w Val di Sole – Krainie Słońca, gdzie z jednym skipassem można jeździć aż w 8 ośrodkach narciarskich. Świetnie przygotowane trasy, piękne widoki, urokliwe miasteczka zadowolą najbardziej wymagających narciarzy. Val di Sole to takie skirejony jak Paganella, Monte Bonone, Marilleva, Pejo, Folgarida, Madonna di Campiglio, Pinzolo i Passo Tonale. Każdy z nich jest wyjątkowy i posiada idealnie przygotowaną infrastrukturę.
Val di Sole to aż 360 km tras, z jednym karnetem można codziennie być w innym miejscu – Skipass Superskirama pozwala na korzystanie w pełni z dobrodziejstw Krainy Słońca. Po całym regionie można poruszać się skibusami lub pociągami, które są tak połączone, aby można było dotrzeć w każdy zakątek.

SKIING IN THE LAND OF THE SUN >> Opening of the season is celebrated also in Val di Sole - the land of the sun, where you can ski in 8 different ski areas using a single ski pass. Brilliantly prepared slopes, beautiful sights and charming villages will satisfy even the most demanding skiers. Val di Sole includes such ski regions as: Paganella, Monte Bonone, Marilleva, Pejo, Folgarida, Madonna di Campiglio, Pinzolo and Passo Tonale. Each one is exceptional and has ideally prepared infrastructure.
Val di Sole is 360 km of slopes, with a single ski pass you can be in a different place every day - Ski pass Superskirama allows one to use all the benefits of the land of the sun. You can travel all over the region by ski-bus or trains that form a big network allowing to reach every destination.

1200 KM TRAS W DOLOMITI SUPERSKI >> Jest jeszcze jedna perełka we włoskich Alpach – region Dolomiti Superski, to zdecydowanie numer jeden wśród wszystkich ośrodków włoskich. Na całość składa się aż 12 regionów Cortina d'Ampezzo, Kronplatz, Alta Badia, Val Gardena, Val di Fassa, Arabba Marmolada, Alta Pusteria, Val di Fiemme, Passo Role, Valle Isarco, Trevalli, Civetta. Łącznie to 1200 km znakomicie przygotowanych tras narciarskich o różnych stopniach trudności. Największą atrakcją niewątpliwie jest Sella Ronda – majestatyczna karuzela narciarska, to dla niej narciarze wybierają Dolomiti. W Dolomitach najpiękniejsze są widoki, ogromną radość sprawia widok na wyniosłe góry, nieodkryte i przez to takie piękne.

1200 KM OF SLOPES IN DOLOMITI SUPERSKI >> There is still one more pearl in the Italian Alps - Dolomiti Superski is undoubtedly number one among all the Italian ski regions. It is composed of 12 regions: Cortina D'Ampezzo, Kronplatz, Alta Badia, Val Gardena, Val di Fassa, Arabba Marmolada, Alta Pusteria,

LODOWIEC STUBAIER GLETSCHER >> Nie trzeba podróżować aż tak daleko, aby miło spędzić czas na nartach. Wystarczy wybrać się do Austrii, gdzie na narciarzy czeka Dolina Stubai z lodowcem Stubaier Gletscher. Dobre warunki narciarskie są tu już od

października. Najlepszą propozycją na zakwaterowanie jest Innsbruck, który leży w samym sercu Doliny i z którego, co ważne, jest blisko do najpiękniejszych skiregionów. Innsbruck to bardzo dobra alternatywa dla hoteli usytuowanych na stokach, a co z tym się wiąże – dużo droższych. W mieście czeka wiele atrakcji na turystów – kina, dyskoteki, lodowiska, kawiarnie, urocze stare miasto, dlatego warto stacjonować w tym tyrolskim miasteczku. Hotele są tutaj bardzo komfortowe i wygodne.

TYROLSKI PITZTAL I OTZTAL >> W tym sezonie przedstawiamy klientom nowy region narciarski w naszej ofercie, Pitztal i Otztal. Zapraszamy na imprezy narciarskie już od listopada. Pitztal to najwyżej położony teren narciarski w Tyrolu – dobrze przygotowane stoki, szeroki wybór tras zjazdowych, doskonałe zaplecze techniczne, imponująca sieć kolejek i wyciągów na lodowcu oraz gwarancja śniegu przez cały rok przyciągają narciarzy z całego świata. Wymarzone warunki znajdą tutaj narciarze zjazdowi, klasyczni i snowboardziści, a także miłośnicy wycieczek narciarskich. Można dojechać tutaj na własny koszt, a dla wygodnych polecamy wyjazdy autokarowe.

FREESKI NA CAŁĄ ZIMĘ >> FREESKI przez cały sezon, czemu nie? Są regiony we Włoszech i Austrii, gdzie FREESKI trwa właśnie cały sezon. We Włoszech jest to Montecampione, gdzie karnet w cenie obowiązuje przez całą zimę. W Montecampione jest także możliwość skorzystania z opcji all inclusive, wszystko w cenie na nartach. Oprócz Montecampione taką ofertę dla narciarzy przygotowały także Cervinia i Courmayeur, jednak w tym przypadku oferta jest skierowana tylko dla grup. W Austrii są pakiety, które oferują w cenie skipassy, upoważniające do jazdy w niektórych skiregionach Doliny Stubai. Zapraszamy do skorzystania z ofert B.P. AGAT, oferujemy wspaniałą atmosferę i sprawdzone ośrodki w każdym, nawet najbardziej odległym zakątku w Alpach włoskich i austriackich. Zachęcamy grupy do skorzystania z naszych ofert, dla grup specjalnie negocjujemy ceny, szukamy hoteli na stokach, także z opcją all inclusive, w regionach o najlepszych warunkach narciarskich, tak aby podczas wakacji każdy czuł się wyjątkowo. Wszelkie informacje i nasze oferty znajdziecie w biurach firmowych AGAT oraz biurach agencyjnych w całej Polsce, szukajcie nas na Facebooku, gdzie na bieżąco informujemy o nowościach dla narciarzy. Życzymy udanego i bezpiecznego wypoczynku!

BIURO PODRÓŻY AGAT
ul. Lubelska 31, 23-200 Kraśnik
tel: 81 884 01 37, 81 884 01 34, fax: 81 884 01 40
email: agat@agat.eu

Val di Fiemme, Passo Role, Valle Isarco, Trevalli, Civetta. In total it is 1200 km of excellently prepared slopes of various levels of difficulty. The biggest attraction is undoubtedly Sella Ronda - a majestic ski carousel. It is for this phenomenon that skiers choose Dolomites. In dolomites the most beautiful thing is sights. It is a tremendous joy to look at the high, undiscovered and therefore beautiful mountains.

STUBAIER GLETSCHER >> It is not necessary to travel far to have great ski time. It is enough to go to Austria, where Stubai Valley with its Stubai glacier await skiers. Good skiing conditions are observable already in October. The best boarding place is Innsbruck that lies in the very heart of the Valley and from which it is close to the most beautiful regions. Innsbruck is a very good alternative to hotels located right on the slopes and therefore much more expensive. The city offers many attractions such as cinemas, discoteques, ice rinks, cafes, charming Old City - this is why staying in this Tyrolean town is worth doing. Hotels are very luxurious and comfortable there.

TYROLEAN PITZTAL AND OTZTAL >> This year for the first time our clients are introduced to a new region in our offer - Pitztal and Otztal. We invite you to ski events already from November. Pitztal is the highest ski region in Tirol, where well prepared slopes, wide choice of pistes, excellent technical infrastructure, impressive network of ski-lifts and cable cars on the glacier and snow guaranteed all year attract skiers from all over the world. Dream-like conditions for downhill skiers, classic skiers, snowboarders and ski-trekking lovers. You can come hear on your own. For the lazy ones we offer our coaches.

FREESKI THROUGHOUT WINTER >> FREESKI all the season? Why not! There are regions in Italy and Austria where FREESKI lasts all the season. In Italy it is Montecampione, where a ski-pass included in the price is valid all winter. In Montecampione is it possible to use all inclusive option. Apart from Montecampione a similar offer for skiers is prepared in Cervinia and Courmayeur, however in this case the offer is valid only for groups. In Austria there are packages offering ski-passes included in the price valid in some ski-regions of Stubai Valley.
We invite you to take up the offer of B.P. AGAT. We offer you a wonderful atmosphere and reliable ski-resorts in every, even the most remote corner of Italian and Austrian Alps. We encourage groups to take up our offer. We negotiate prices, look for hotels located right on the slopes with all inclusive option in the regions of the best skiing conditions, so that everyone might feel exceptionally well during the holidays. All information and our offer is to be found in offices of AGAT and agency offices in Poland. Search Facebook and find all the news for skiers. We wish you good and safe rest!

Dla tych, którzy nie zdecydowali jeszcze o zimowym urlopie....

...na narty do Maso Corto!

FOR ALL WHO STILL HAS NOT DECIDED WHERE TO GO FOR WINTER HOLIDAY... TO MASO CORTO FOR A SKI BREAK!

Polecamy pobyt w przepięknym zakątku włoskich Alp – w Maso Corto. Jest to już dość dobrze znana i bardzo lubiana miejscówka, zwłaszcza przez Polaków. Dla tych, którzy jeszcze nie postawili tu stopy, kilka słów na zachętę.

Dojazd z Polski jest łatwy i przyjemny, większą część drogi pokonuje się autostradą. Z Warszawy to ok. 1300 km. Dojeżdżamy drogą do końca doliny Val Senales, do Maso Corto, gdzie niemal w centrum miasteczka, w Top***Residence Kurz, z miłą polską obsługą, możemy znaleźć zakwaterowanie w apartamentach od 2- do 6-osobowych, z łazienką i aneksem kuchennym, z możliwością wykupienia wyżywienia (samego śniadania lub HB, czyli śniadania i obiadokolacji) w sąsiednim hotelu (dojście do restauracji wewnątrz naszego budynku).

Na miejscu zostawiamy auto w krytym garażu (płatne dodatkowo 7,00 € za dobę) lub na zewnętrzym, bezpłatnym parkingu, 150 m od rezydencji. Później, tylko czerpiemy radość z zimowego urlopu. Trasy zjazdowe i wyciągi narciarskie znajdują się tuż „pod nosem". Do dolnej stacji kolejki linowej, którą można wjechać na lodowiec, dzieli nas zaledwie 200 m. Sezon zaczyna sie u nas wczesną jesienią i trwa długo, do późnej wiosny, a wszystko dzięki wysokiemu położeniu miejscowości (na 2 tys. m n.p.m.) oraz obecności lodowca Hochjoch (3212 m n.p.m.). To dzięki niemu na nartach można u nas jeździć również latem!

Ośrodek narciarski Maso Corto / Val Senales w sezonie zimowym gwarantuje 35 km doskonale przygotowanych tras zjazdowych, o każdym stopniu trudności, tak więc każdy znajdzie coś dla siebie. Dostępne są również trasy biegowe oraz 3,3-kilometrowy tor saneczkowy. Duża przepustowość wyciągów umożliwia czerpanie radości z jazdy bez uciążliwego stania w kolejkach, a przepiękne widoki zapierają dech w piersiach.

Maso Corto to prawdziwy raj dla rodzin z dziećmi. Wszędzie blisko i wszystko na miejscu. W okresie sezonu zimowego, od 22 grudnia do 5 maja, czynne jest przy rezydencji przedszkole dla dzieci, gdzie możecie zostawić Państwo swoje pociechy

We recommend skiing in most charming corner of the Italian Alps - in Maso Corto. The place is already known to many, especially to Poles. For those who has not been here yet, a few words of encouragement.

A journey from Poland is easy and comfortable. Most of the driving is done on a motorway. It is approx. 1300 km from Warsaw. We reach the end of Val Senales and we are in Maso Corto, where almost in the centre of the town, in Top***Residence Kurz with a kind Polish staff we can get double rooms (and up to 6 beds) with a bathroom and a kitchen annex, with breakfast or HB option (solely breakfast, or breakfast and evening meal) in the neighbouring hotel (access to the restaurant inside our building).

We leave a car in a garage (additional fee: EUR 7/24h) or outside, on a free parking lot, 150 metres form the residence. After this procedure we have all the time in the world to enjoy our holidays. Ski slopes and ski lifts are right "under our feet". We are located only 200 metres from the lower cable car station that takes us up to the glacier. Skiing season starts here in the early autumn and lasts long, until late spring, all this thanks to hight altitude of the place (2 thousand metres over sea level) and the presence of Hochjoch glacier (3212 metres above sea level). Thanks to the glacier you can ski in our area also in summer!

In a winter season Maso Corto/Val Senales ski resort guarantees 35 km of excellently prepared pistes of every difficulty level, so everyone will find something for him or herself. Classic ski routes are also available, as well as 3.3 km long toboggan. High capacity of ski lifts allows you to enjoy your skiing without long and tiring queues and amazing sights make you breathless.

Maso Corto is a real paradise for families with children. It is close to everything and everything is on the spot. During winter season, from December 22 to May 5, a kindergarten operating in the residence is open. You can leave your beloved of 4 - 10 year old there. Caretakers speak Polish and the service is free. On the premises of the structure there is a newly renovated and equipped Testcenter & Skirent Blizzard where you can rent the latest models of Blizzard and K2 from 2012-2013 collection. Also, we offer a professional ski and snowboard

Fot.: arch Maso-Corto

Top*Residence Kurz**
www.masocorto.it
e-mail: info@topresidencekurz.it
tel.: 0039 473 66 25 02

Ski Rent & Test Center
www.skirent-masocorto.com
info@skirent-masocorto.com

Zapraszamy na tygodnie testowe nart marki Blizzard
01.12. - 08.12.2012, 13.04. - 20.04.2013
We invite you for Blizzard testing weeks
December 1, 2012 - December 8, 2012, April 13 - April 20, 2013

Na narty do Maso Corto zapraszają Sepp Platzgummer – dyrektor Top***Residence Kurz i Centrum Testowego Blizzard – oraz jego team.
"Come skiing to Maso Corto" – Sepp Platzgummer (Director of Top***Residence Kurz, Maso Corto Blizzard Test Centre) and his Team.

Na nadchodzacy sezon zimowy 2012 – 2013 przygotowalismy specjalne oferty :
Listopad - Grudzien: od 03.11. do 22.12.2012
Pobyt + skipass juz od 269,50 € od osoby
od 04.11- 17.11.2012
Pobyt 6-cio dniowy + skipass już od 228,50 € od osoby
Super oferty dla rodzin z dziećmi do 12 roku życia.
Koszt wynajecia apartamentu juz od 550,00€
For the upcoming winter season 2012 - 2013 we have prepared the following special offers:
November - December: from November 3 to December 22 Stay + skipass already from EUR 269.50 per person from November **4 to November 17, 2012** 6-day long stay + skipass already from EUR 228.50 per person
Superoffers for families with children up to 12.
Costs of apartment already from EUR 550,0

w wieku od 4 do 10 lat. Opieka dla dzieci w języku polskim jest bezpłatna. Na terenie ośrodka działa nowo wyremontowany i nowo wyposażony Testcenter & Skirent Blizzard, gdzie można wypożyczyć najnowsze modele nart marki Blizzard i K2, z kolekcji 2012–2013. Oferujemy również profesjonalny serwis sprzętu narciarskiego i snowboardowego na maszynach Wintersteiger. Dla rodzin z dziećmi specjalne promocje. Dla wszystkich dzieci poniżej 10 r.ż. sprzęt narciarski w komplecie (buty, narty, kije, kask) wypożyczamy za jedyne 20,00 € za 6 dni, dla dzieci do lat 14 – 50,00 € !
www.skirent-masocorto.com
Po dniu spędzonym na nartach polecamy Centrum Wellness, co pomoże zregenerować siły i przygotować się na kolejny narciarski dzien. Bardziej aktywnym polecamy wyjątkowy i atrakcyjny program dla gości Top***Residence Kurz. A w nim m.in.: zupełnie bezpłatnie dla wszystkich: koktajl powitalny w dniu przyjazdu, pokaz slajdów z Doliny Val Senales wraz z degustacją miejscowych przysmaków: specku, sera oraz wina. Dodatkowo imprezy odpłatne: kolacja w schronisku połączona ze zjazdem na saneczkach, kolacja w typowym tyrolskim gospodarstwie.
Urlop w takim miejscu, nie może być nieudany!

service on Wintersteiger machines. For families with children there are special promotions. For children below 10 skis package (boots, skis, ski poles, helmet) can be rented for only EUR 20 per 6 days, for children up to 14 the price is EUR 50.
www.skirent-masocorto.com
After a long day on slopes we recommend Wellness Centre where you can restore your strength and get ready for the next skiing day. For more active guests we recommend a highly attractive programme for guests of Top***Residence Kurz. The programme includes, inter alia, totally free of charge for everyone: welcome drink on the arrival, slide show from Val Senales accompanied by tasting of local specialities: speck, cheese and wine.
Additional paid events: supper in a mountain hut with sleigh run, supper in a typical Tirol farm.
Holiday in such a place simply cannot be unsuccessful!

Fot.: arch Maso-Corto

Zapraszamy na nasze strony internetowe, gdzie znajdziecie Państwo więcej informacji. www.masocorto.it

PODRÓŻE
WARSZAWSKIE TARGI TURYSTYCZNE

16-18 listopada
Stadion Narodowy, Warszawa

Dlaczego warto wybrać Warszawskie Targi Turystyczne PODRÓŻE?

Miejsce

Stadion Narodowy - znakomicie położony, w bezpośrednim sąsiedztwie ścisłego centrum Warszawy z dogodną komunikacją ze wszystkimi jej rejonami. Wielofunkcyjny, znakomicie przygotowany i najnowocześniejszy w Polsce obiekt widowiskowo-konferencyjny z pewnością zadowoli najbardziej wymagających uczestników targów.

Czas

Listopad to idealny moment dla wystawców by promować katalog z ofertą zimową, w tym wyjazdy świąteczne, noworoczne oraz rodzinne ferie. Jest to również znakomity czas na promocję katalogów LATO 2013 oraz wyjazdów do krajów egzotycznych. Ponadto, dla tych, którzy szukają partnerów biznesowych to właściwy moment do spotkań i ustalania szczegółów przyszłej współpracy.

Zwiedzający

Branża turystyczna
Warszawskie Targi Turystyczne PODRÓŻE dają wyjątkową możliwość by przed szczytem sezonu zimowego odbyć z branżą spotkania handlowe w międzynarodowym środowisku turystycznym i dzięki temu nawiązać ważne kontakty biznesowe. To istotny element promocji firmy i wazne miejsce do prezentacji najnowszej oferty.

Odbiorcy indywidualni
Intensywna kampania promocyjna, wyjątkowa formuła targów z atrakcyjnym programem wydarzeń towarzyszących i wieloletnie doświadczenie organizatora gwarantują wysoką frekwencję szerokiej publiczności.

ZAPRASZAMY DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NASZĄ OFERTĄ – www.targipodroze.pl
Kinga Pisarzewska – kpisarzewska@muratorexpo.pl Małgorzata Cholewa – mcholewa@muratorexpo.pl

Organizator: murator EXPO
Partner targów: PODRÓŻE
Partner merytoryczny: PZOT
Współpraca: Poltrip.pl, Zagle
Patronat prasy branżowej: Rynek Turystyczny, Rynek Podróży
Patronat telewizyjny: travelchannel
Współpraca medialna - Turystyka: OBIEZYŚWIAT, Świat, POLSKA DLA CIEBIE, WASZE PODRÓŻE, ALL INCLUSIVE, PRTL.pl, marketing miejsca, TRAVELER, PolskaInfo, WITAJ w PODRÓŻY, tourism, konferencje
Współpraca medialna: czasdzieci.pl, gdzie co, HIRO, targi, www.miejscadzieci.pl, salebiznesowe.pl, majorkonferencje.pl, Biznes-Warszawa.pl, DZIECKO w Warszawie

Wakacyjna beztroska tuż-tuż

TUNEZJA

Tak bliska. Tak wielobarwna. Tak czarująca.

Słoneczne plaże, pięknie położone ośrodki turystyczne, starożytne zabytki, niepowtarzalna mieszanka europejskich i arabskich kultur, Morze Śródziemne, miejsce, w którym zaczyna się Afryka i Sahara, berberyjskie wioski i nowoczesne hotele, to wszystko kryje się za jednym słowem – Tunezja.

To kraj wielobarwny i różnorodny. Każdy może poczuć się tutaj jak u siebie i wybrać swój własny sposób spędzania wakacji.

A wszystko to zupełnie niedaleko. Powitamy Was uśmiechem i szczerą gościnnością. Zapraszamy.

www.tunezja.org.pl

facebook.com/ZapraszamyDoTunezji